

bb 58. találkozás lengyel írókkal és műfordítókkal

sze szb -cz

1964. november 19.

csütörtökön este a lengyel kulturában találkoztak a magyarországon tartózkodó lengyel írók és műfordítók magyar kollégáikkal baráti eszmecsere. a lengyel írók beszámoltak hazájuk irodalmának számos kérdéséről, az elért eredményekről és ismertették a lengyel irodalomban jelenleg folyó vitákat. a szívélyes baráti légkörben lefolyt találkozóon számos magyar élvonalbeli író, költő és kritikus vett részt. /mti/

--

bb 59. a japán nagykövet fogadása a hazánkban tartózkodó japán gazdasági küldöttség tiszteletére

t sz/sze szb -cz

1964. november 19.

ken-ichiro yoshida budapesti japán nagykövet csütörtökön este a gellért szállóban fogadást adott a tokusaburo kosaka vezetésével hazánkban tartózkodó japán gazdasági küldöttség tiszteletére. a fogadáson résztvett bíró józsef külkereskedelmi miniszter, szilágyi béla külügyminiszterhelyettes, bacsoni jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes, bognár józsef, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke. ott volt a külügyminisztérium, külkereskedelmi minisztérium több vezető munkatársa, a gazdasági élet számos képviselője, valamint a tokiói olimpián résztvett magyar küldöttség több tagja.

a szívélyes légkörben lezajlott fogadás befejezéseként a vendégeknek az olimpiáról és japánról készült filmeket vetítettek. /mti/

--

bb 60. időjárásjelentés

sze szb -cz

1964. november 19.

a meteorológiai intézet jelenti 1964. november 19-én, csütörtökön este:

felhőátvonulások

várható időjárás péntek estig: felhőátvonulások, szórvaosan előforduló záporosóval, esetleg hózáporral. helyenként élénk északnyugati, északi szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 6-10 fok között. /mti/

--

ⁿ
20.20/a

- 30 -

Mti

MTI.

Hungary's Magyar Televízió Iroda, Budapest, I., Fém utca 6-7. Telefon: 100-400, 260-400
A szerkesztésért és kiadásért a vezető igazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1964. november 20.

bb 1. szombaton előreláthatólag 16-17 óra között indul meg az erzsébet-hídon a közuti- és a villamos forgalom

i hbj/sze szb vg

1964. november 20.

szombaton délután 2 órakor ünnepélyesen avatják az erzsébet-hídat. az ünnepség idején, - mint ezt a budapesti rendőrfőkapitányság és a fővárosi tanács közlekedési igazgatósága közölte - a belvárosban, illetve a budai hídfő körül ideiglenes forgalomkorlátozásra kerül sor.

szombaton - november 21-én 13 órától körülbelül 17 óráig a következő forgalomkorlátozás lép életbe:

villamos:

a 44-es és a 67-es villamosok csak a rákóczi ut - tanács körut - muzeum körut torkolatáig közlekednek.

a 68-as jelzésű villamosjárat felszabadulás téri végállomását a petőfi sándor utca torkolatához helyezi át.

a 2-es jelzésű villamosok az irányi utcai megállóhelynél nem állnak meg.

a 9-es jelzésű villamosjárat az elzárt területen belül nem áll meg.

/folyt.köv./

- 1 -

Mti

Mti

bb 1. /szombaton... 1. folyt./- szb

autóbusz:

7, és 7/c jelzésű autóbuszok a következő elterelő útvonalon közlekednek - menet buda felé - : rákóczi ut - szentkirályi utca - bródy s. utca - muzeum krt - calvin tér - dimitrov tér, utána eredeti útvonalon

15-ös autóbusz elterelő útvonala: - menet boráros tér felé - vörösmarty tér - deák ferenc u - tanács krt - muzeum krt - calvin tér utána eredeti útvonalon.

a közúti járművek

----- a keleti pu. felől a kossuth lajos utcán csak a petőfi sándor utca keresztezéséig közlekedhetnek. ezzel egyidejűleg a petőfi sándor utcába jobbra kisívből be lehet kanyarodni

zártterület minden jármű részére

váci utca a vörösmarty tértől a duna utcáig
szabadsajtó ut a petőfi sándor utcától a váci utcáig
belgrád rakpart a duna utcától a március 15 térig
a váci utca - duna utca - belgrád rakpart - kigyó utca vonala által határolt terület
gellért rkp. döbrentei tértől gellért térig.
gellért rkp. - döbrentei tér - gróza rkp. által határolt terület

zártterület gyalogosok részére

szabadsajtó ut páros oldala
váci utcának és duna utca közötti szakasza
gellért rkp., valamint az alsó rakpart, a döbrentei tér és a rudasfürdő között.

az ünnepség után az érdeklődő nagyközönség is megtekintheti az új hidat és előreláthatólag 16-17 óra között megindul a közúti és a villamosforgalom. a fővárosi tanács közlekedési igazgatóságának tájékoztatása szerint a hid megnyitása után a villamos- és az autóbuszforgalomban az alábbi változások lépnek életbe:

/folyt.köv./

F a Kigyó utca

- 2 -

Mk

bb 1. /szombaton... 2. folyt./- szb

villamos:

a 23, 44, 60, 67, 68-as villamosjáratok útvonala módosul és 19-es jelzéssel új járat létesül.

19-es járat:

kelentföldi pu - bartók béla ut - gellért rakp - erzsébet-híd - kossuth lajos utca - rákóczi ut - keleti pu.

23-as járat:

közvágóhid - könyves kálmán körut - vajda péter utca - mező imre ut - keleti pu.

44-es járat:

zugló, rákospatak - thököly ut - rákóczi ut - erzsébet - hid - krisztina körut - moszkva tér.

60-as járat:

csörsz utca - böszörményi ut - krisztina körut - erzsébet-híd - rákóczi ut - keleti pu.

67-es járat:

rákospalota, pestujhely - erzsébet királyné ut - mexikói ut - thököly ut - baross tér.

68-as járat:

kerepesi uti lakótelep - nagy lajos király utja - thököly ut - rákóczi ut - erzsébet-híd - gellért rakpart - bartók béla ut - móróc zsigmond körtér

utvonalon közlekedik.

a 23/a és 44/a jelzésű betétjáratot, valamint a 68-as éjszakai járatot megszünteti, egyidejűleg 44-es jelzéssel zugló, rákospatak - rákóczi ut - erzsébet hid - moszkva tér útvonalon új éjszakai járatot rendszerezett.

/folyt.köv./

- 3 -

Mk

bb 1. /szombaton... 3. folyt./- szb

autóbusz:

a 2, 7-7c, 8, 15, 16, 19-19/a és a 89-es járatok utvonalát megváltoztatja.

2-es járat:

szendrő utca - roosevelt térig változatlan - dorottya utca - vörösmarty tér - deák ferenc utca - apáczai csere j. utca - irányi utca.

vissza: irányi utca - károlyi utca - petőfi s. utca - bécsi u. engels tér - október 6 utca - zrinyi utca - roosevelt tér - tovább eredeti utvonal - szendrő utca.

7, 7/c járat:

zugló, rákóczi ut - kossuth l. u. - felszabadulás tér - erzsébet - hid - gellért rkp - bartók b. ut - és vissza.

8-as járat:

farkasrét, hegyalja ut - erzsébet hid - március 15 tér.
vissza: március 15 -tér - váci utca - erzsébet-hid - hegyalja u. tovább eredeti utvonal, farkasrét.

15-ös járat:

élmunkás tér - vörösmarty térig változatlan - deák f. u. - apáczai csere j. u. - irányi u. - veres pálné u. - tovább eredeti utvonal - boráros tér - és vissza.

16-os járat:

március 15 tér - erzsébet hid - szarvas tér - apród utca - ybl miklós tér - lánchid utca - clark ádám tér - hunyadi jános ut - tovább változatlan, moszkva tér.

19, 19/a járat:

nagy lajos király utja - rákóczi utig változatlan, rákóczi ut - kossuth lajos utca - erzsébet hid - szarvas tér - attila utca - mikó utca - tovább eredeti utvonal - goldmark t.

vissza: goldmark t - mikó utcáig változatlan, attila u - árok utca - szarvas tér - erzsébet hid - kossuth lajos utca - rákóczi ut - tovább eredeti utvonal - nagy lajos király utja

/folyt.köv./

- 4 -

Vissza: moszkva-tér - dózsa György térig változatlan, árok utca - szarvas-tér - erzsébet hid - március 15 tér

bb 1. /szombaton... 4. folyt./- szb

89-es járat:

aszódi ut - rákóczi utig változatlan, rákóczi ut - kossuth lajos utca - erzsébet hid - szarvas tér - attila utca - krisztina tér - mézáros utca - tovább eredeti utvonal, naphegy tér.

vissza: nagyhegy tér - krisztina térig változatlan, attila u - árok utca - szarvas tér - erzsébet hid - kossuth l. u. - rákóczi ut - tovább eredeti utvonal - aszódi ut.

a hid megnyitása után a belvárosban is életbelép az új forgalmi rend

mint ismeretes a hid átadásával kapcsolatban a fővárosi tanács közlekedési igazgatósága új forgalmi rendet alakított ki a belvárosban. az új forgalmi rend a hid megnyitásával egyidejűleg lép életbe, addigra elhelyezik az új forgalomirányító táblákat is. az új forgalmi rendben a váci utcát és a párizsi utcát elzárják a járműforgalom elől. /mti/

--

bb 2. beérett a nád a velencei-tavon

vid ká/sk szb ká

1964. november 20.

beérett a nád a velencei nádgazdaság 2700 holdas telepén, megkezdtek az ipari célokra alkalmas termés aratását. valóságos „nagyüzem”, van ezekben a napokban a tavon: nádvágó kombájnok és kézi aratók takarítják be az érett nádat. az idén közepes termésre számít a gazdaság: előreláthatóan 850 000 kévét aratnak majd. ebből 60 000 kévét németországba, ausztriába, csehszlovákiába és svájcba küldenek. a gazdaság egyik üzemegységében megkezdtek a nád feldolgozását is. az év végéig előreláthatóan 500 000 négyzetméter nádpallót és 40 000 négyzetméter nádszövetet adnak át a kereskedelemnek, illetve az építőiparnak. /mti/

--

bb 3. decemberben ismét budapesten vendégszerepel kónya sándor és manfréd hübner

1 ol/hné szb fm

1964. november 20.

az állami operaház decemberben is neves külföldi művészeket szerepeltet dalszínházaink műsorán. a hónap elején ismét budapestre érkezik manfréd hübner, a drezdai operaház tagja, aki az elmúlt évben nagy sikerrel „ugrott be”, hans sachs szerepébe a nürnbergi mesterdalnokok egyik budapesti előadásán. /folyt.köv./

20.00/a

- 5 -

Handwritten signature

bb 3. /decemberben... 1. folyt./- szb

hübner ezuttal két alkalommal lép fel operaházknkban: december 2-án wotan szerepét éneklé wagner: a walkür című dalművében, 6-án pedig curvenal szerepét alakítja a trisztán és izolda előadásán.

galina szamszova, orosz származású balerina, az elmúlt évi párizsi nemzetközi balett-fesztivál első díjának nyertese is decemberben vendégszerepel fővárosunkban. december 18-án az erkel színházban csajkovszkij: hattyúk tava című tánckölteményében, 20-án pedig az operaházban adam: giselle című balettjében mutatkozik be a budapesti közönségnek.

decemberben kerül sor kónya sándor újabb budapesti fellépésére is. a világhírű énekest 23-án donizetti: lammermoori lucia című dalművében az operaházban, 26-án pedig az erkel színházban puccini: toscia című operájában hallhatja a közönség. /mti/

bb 4. a 11. kerületben alakítják ki a főváros első minta játszótérét

i fe/tm szb zs

1964. november 20.

budapesten a többi nagyvárosokhoz viszonyítva, aránylag sok a játszótér - állapították meg az illetékesek. a terek fiatal látogatói - a 3-6 évesek, a 8-12 évesek és a nagyobbak - azonban más-más „igényekkel”, lépnek fel, ami sok vitára ad okot nemcsak a gyerekek, hanem a felnőttek között is.

a budapesti nőtanács ezért tanácskozássra hívott meg mérnököket, építészeket, pszichológusokat, orvosokat és tanárokat, hogy mondják el véleményüket, milyen legyen a korszerű játszótér. a szakemberek megállapították: az új típusú játszótér a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően úgy kell kialakítani, hogy az kielégítse a kicsinyek és a nagyobbak mozgás- és játékgigényét. jogos követelmény például, hogy legyen gyepes terület a kicsiknek, hogy meleg időben akár mezítláb is futkoshassanak. szükséges ezen kívül pancsoló és homokozó is. a 6-10 éveseknek fokozottabb mozgáslehetőséget, a 10-14 éves gyermekeknek pedig a csapatjátékok feltételeit is biztosítani kell. fontos, hogy az új típusú játszótéren fokozottabb figyelmet fordítsanak az egészségügyi és higiéniai követelményekre.

/folyt.köv./
n

- 6 -

mb

bb 4. /a 11- kerületben... 1. folyt./- szb

a javaslatokat összegyűjtötték és a fővárosi kertészeti vállalat ezek alapján hozzálátott a minta-játszótér tervének elkészítéséhez. a 11. kerületben a diószegi uton alakítják ki 6000 négyzetméteres területen a főváros legmodernebb játszótérét, amely a tervek szerint tavasszal elkészül. /mti/

--

bb 5. kétezer tő nemesrőzsát szállít a budapesti jubileumi kert telepítéséhez a szarvasi arborétum

vid ká/sk szb ká

1964. november 20.

a szarvasi arborétum bemutató rózsakertjében 450 fajta, válogatott szépségű nemesrőzsa virít. a hófehértől a legsötétebb bordóig ezernyi színárnyalatban pompáznak az illatos virágok. a szép gyűjteményből kétezer tövet küldenek budapestre, a jubileumi rózsakert telepítéséhez. a nemesrőzsák kiszedését és elszállítását megkezdték. /mti/

--

bb 6. írók a ganz-mávag szocialista brigádjában

i áe/gk szb fm

1964. november 20.

a ganz-mávag mozdonygyárának 25 szocialista brigádja nemcsak a termelőmunkában, hanem az önművelésben, a kulturált közösségi élet kialakításában is példamutató. a 270 brigádtag mindegyike tanul: akik még nem végezték el az általános iskolát, kötelezettségük szerint ezt a lemaradást pótolják a gyári iskolán, akik ezen már túl vannak, középiskolában folytatják tanulmányaikat, de több olyan dolgozó is van, aki az egyetemi diploma megszerzésére vállalkozott. a szocialista brigádok tagjai valamennyien beiratkoztak állandó olvasói a gyári könyvtárnak. olvasmányaikat rendszeresen megvitatják, s ilyen alkalmakkor több íróval kötöttek szoros ismeretséget. a béke-brigád passuth lászlót tiszteletbeli tagjává választotta. állandó gyári belépője van bihari klárának, akit a jókai brigád tart számon tagjai között. /folyt.köv./

n

- 7 -

mb

bb 6. /írók a ... 1. folyt./- szb

az írók gyakran felkeresi brigádját, s mint mondotta, tevékenységében igen jól hasznosítja a munkások véleményét, a gyári környezet alapos ismeretét. Tamási áront a tyitov-brigád választotta tagjai sorába: minden rendezvényükre meghívják és rendszeresen tájékoztatják őt munkájukról, személyes ügyekben is kikérik véleményét, tanácsát. /mti/

--

bb 7. megtelt az ország legnagyobb boroshordója

vid ká/sk szb ká

1964. november 20.

a tatali pincegazdaságban tavaly ujjávarázsolták a több mint 100 éves rákóczi hordót. a „rekonstruált”, hordó az idén telt meg ismét először csorútig borral: móri ezerjót tárolnak benne. a hét méter magas, 74 000 liter befogadóképességű hordó az ország legnagyobb boroshordója. egy-egy dongájához egész szálfákat használtak fel annak idején. a mesterek nagy tölgyfaalkotmányra rákóczi mellképét faragták, a fején koronával. /mti/

- 8 -

Wka

bb.8. magyar transzformátorok az asszuani-gátnál, a török távvezetékhalózaton, olaszországban és indonéziában - külföldiek vásárolták meg az első 80 új típusu áramátalakítót

i st/sk/n/vg

1964. november 20.

a csepel vas- és fémművek transzformátorgyára három évvel ezelőtt kapott először exporttervet, az ott készülő transzformátoroknak ugyanis azelőtt csupán hazai piacuk volt. maga a gyár is viszonylag új, s egy ideig a ganz villamossági művektől átvett több évezetdes gyártmányokat készítette. az egykor kitűnő, de a nemzetközi piacon már elavult áramátalakítókat csepelen fokozatosan újakkal cserélték fel, ezekre külföld is felfigyelt, s az utóbbi két évben már nagy mértékben megindult a transzformátorok exportja.

különösen nagy a sikere a legújabb típusnak, amelynek tekercsei a hagyományos melegen hengerelt lemezek helyett, hidegen hengerelt lemezekből készülnek, s a tekercsek vasmagjainak szerkezete is lényegesen megváltozott. ezzel igen nagymértékben, mintegy 50 százalékkal csökkent a transzformátor áramvesztése. az új gyártmány szinte hetek alatt karriert ért el. sorra irták alá a rendeléseket olasz, török, eak, indonéz, izraeli és kolumbiai cégek. izraelből például nem sokkal, az első példány kipróbálása után, 50 újfajta transzformátorra érkezett rendelés. az egyesült arab köztársaság 24, egyenkint 2000 kilovoltamperes transzformátort vásárol, ami a gyárnak újabb nagy feladatot jelent, mert a berendezéseket rekordidő alatt ez év december végéig kell szállítani. a rendelést szeptemberben kapták kézhez, november végén utnak indítják az első 12 gépet, egy hónappal később pedig a tétel másik felét. a 24 transzformátort az asszuani-gáttal összefüggő elektromos rendszerben használják majd fel. törökország a magyar áramátalakítókat új távvezetékhalózathoz kiépítéséhez helyezi üzembe. az újfajta transzformátor sorozatgyártása exportrendelések alapján kezdődött, az első 80 példányt külföldiek vásárolták meg s a folyamatban lévő tárgyalások arra utalnak, hogy a második 80-as sorozatot is exportálják. hazai üzemek rendelkezésére előreláthatólag csak a jövő év közepén tudnak újfajta transzformátort bocsátani.

a csepeli transzformátorgyár a műszaki fejlesztésben elért eredményeinek köszönheti, hogy exportja szinte ugrásszerűen növekedett. 1961-ben 1,6 millió, tavaly 30 millió, az idén pedig már 49 millió forint értékű transzformátort készít külföldi rendelésre. az idei tervet egyébként éppen a soron kívüli rendelés eredményeként mintegy 9 millió forinttal túl is teljesíti. /mti/

--

8,08/m

- 9 -

L

bb.9. hét hónap alatt három aratás

vid/ká/sk/n/cz

1964. november 20.

nét hónap alatt háromszor vetettek és háromszor arattak ugyanazon a földön - a délkelet-dunántuli mezőgazdasági kísérleti intézet bicserdi telepén. az intézet igazgatójának, dr. kurnik ernőnek, a kísérletsorozata arra irányul, hogy megállapítsa: milyen módszerekkel lehet fokozni a fehérjedus takarmánynövények egységnyi területre jutó terméshozamát. a legjobb módszernek az bizonyult, hogy azonos területet egy év leforgása alatt háromszor vetnek be rövidtenyészidejű növényekkel és így három termést takarítanak be. a telep egyik kísérleti parcelláját április elején borsós napraforgóval vetették be és június 6-án - egy holdra számítva - 170 mázsás termést takarítottak be. utána napraforgós kukoricát tettek a földbe és a vetést öntözték. augusztus 6-án 315 mázsás termés került le a parcelláról, amelyet ezután tiszta napraforgóval vetettek be. október 20-án 100 mázsás termést takarítottak be. egyazon területen tehát holdankint 585 mázsa takarmány termett, ami közönséges vetésforgó esetén elképzelhetetlen. a takarmány értékét növeli, hogy igen sok fehérjét - csaknem 800 kilogrammot - tartalmaz.

igaz, az idei év kedvezett a másod-, illetve harmadvetésnek, mert a nyár és az ősz erősen csapadékos volt. mivel erre nem lehet minden esztendőben számítani, célszerűbbnek látszik, hogy az első vetés ősszel történjék. így módon az első termést már áprilisban, illetve májusban betakaríthatják, a másodikat júliusban, a harmadikat szeptemberben. mivel az utolsó termés viszonylag korán lekerül a földről, helyére - tekintve, hogy kitűnő elővetemény - őszi búzát lehet vetni./mti/

--

bb.10. Lobognak a tüzek a tiszamenti füzekben

vid/lk/n/ki

1964. november 20.

a tiszta mentén a folyót övező füzesekben november második felében elkezdik a fűvessző vágását, főzését, hántolását. hatalmas üstök alá tüzeket raknak és az állandóan forró vízben puhítják, főzik a vesszőket, majd megtisztítják a zöldbarna hancstól. az így kapott fehér vesszőből készítik később a kosarakat. éjszakánként tiszafüredtől csongrádig világítanak a vesszőfőzők tüzei./mti/

--

8.14/-n

-10-

l

bb.11. tökéletesebb automatákkal negyedmillió forint megtakarítás az ujszegedi szövődében

vid/lk/n/ki

1964. november 20.

a kenderfonó és szövőipari vállalat ujszegedi gyáregységében egy szövődei üzemszert nemrégiben automatizáltak. a szövőgépeket olyan készülékekkel látták el, amelyek önműködően váltják a vetélőkben a csévéket. ez önmagában is számottevő gazdasági eredménnyel jár, mert a szövőnök több gépet kezelhetnek.

a műszakiak most újabb ésszerűsítést vezettek be. a vetélőváltó automatákra elektromos készülékeket szereltek fel. ezek segítségével az eddiginek negyedére csökkentik a szövés közben keletkező fonalhulladékot. ezzel az üzemszertben az előzetes számítások szerint negyedmillió forintot takarítanak meg évente./mti/

--

bb.12. háromszázezer vasbetonoszlop a szőlőtelepítésekhez

vid/ká/sk/n

1964. november 20.

Lábatlanon, a komárom megyei vasbetongyárban az év közepén kezdték meg a mezőgazdaság részére a vasbetonoszlopok gyártását. az új termék előállítását gazdaságosan oldották meg: régi berendezéseket, sablonokat alakították át erre a célra. a vasbetonoszlopokat elsősorban bács-kiskun megyébe szállítják az új szőlőtelepítésekhez. az erre az évre vállalt háromszázezer vasbetonkarót már elkészítették. a növekvő igények kielégítésére a jövő évben egymillió darabot gyártanak./mti/

--

bb.13. ötszáz ujtítás a salgótarjáni acélárugyárban

cid/lk/n/ki

1964. november 20.

az idén november közepéig ötszáz ujtítást nyújtottak be a salgótarjáni acélárugyár dolgozóinak. az ujtításoknak mintegy felét már alkalmazzák. az ujtításokból származó gazdasági eredmény több mint 4 millió forint.

az elfogadott ujtításokért egymillió forintot fizettek ki, de ebben az összegben benne van nagyváty László és tóbi István technikusok múlt évben benyújtott és azóta alkalmazott huzalműi ujtításáért járó háromszázezer forint is./mti/

--

8.20/-n

-11-

l

bb. 15. debrecen és krakkó műszaki kapcsolata

vid/lk/n/ki

1964. november 20.

a közelmúltban a mtesz hajdu-bihar megyei intézőbizottságának küldöttsége járt lengyelországban, ahol elsősorban a not, a lengyel műszaki és természettudományi szervezet működését tanulmányozta. a delegáció járt varsóban, poznanban, krakkóban és kattowicében. a tanulmányút során megállapodtak abban, hogy műszaki kapcsolatot létesítenek debrecen és krakkó között. a két városban működő műszaki és természettudományi szervezetek kölcsönösen beszámolnak egymásnak a műszakiak tevékenységéről és megszervezik a szakemberek tapasztalatcseréjét./mti/

..

bb. 16. bevált a műanyag vitorla a balatonon

vid/lk/n/ki

1964. november 20.

a balatonivitorlászezson végén a balatonfüredi sport-hajóüzem vitorlászesterei megállapították, hogy a műanyag vitorlák legalább 20 százalékkal növelik a hójók sebességét, ezért elterjesztésük a sportemberek és az üdülővendégek szempontjából egyaránt kívánatos. jövőre műanyag vitorlával látják el az exportra kerülő vízijárműveket is. az újfajta vitorla formáját sokáig megtartja és a nedvesség hatására sem tágul ki jelentősen./mti/

..

bb. 17. új nyolctantermes általános iskola baján

vid/j/n/cz

1964. november 20.

baja szállásvárosi negyedében nyolctantermes általános iskola épült. az iskolában a tantermeken kívül fizikai és kémiai szertárat is berendeztek. az új oktatási intézményben a napokban már el is kezdődött a tanítás. ezzel a városrész 750 kisdiákja helyben részesülhet oktatásban: eddig ugyanis távolabbi iskolába jártak./mti/

8.26/-n

..

-12-

bb 14. az f-5-ös magyar bányakombájnt az alpine-montan osztrák bányagép-vállalat gyártja a tőkés országok részére - elkészült sujtólégbiztos változata, az f-6-os

i szf/gk/m/vg

1964. november 20.

bruno pittermann osztrák alkancellár minapi sajtókonferenciáján a kreisky külügyminiszter vezette osztrák küldöttség budapesti tárgyalásaival kapcsolatban a két ország fokozódó ipari együttműködésének példaként említette, hogy az alpine montan osztrák állami bányagépgyár magyar bányagépgyártási szabadalmat vásárolt.

ezzel kapcsolatban az országos bányagépgyártó vállalatnál elmondották, hogy osztrák bányászati szakemberek már korábban felfigyeltek a budapesti bányagép- és bányavillamossági gyár kitűnő gépére, az f-5-ös fejítő- és rakodógépre, s vásároltak belőle az osztrák szénbányákban való kipróbálás végett. a próba jól sikerült, s eredményeként az osztrák bányagépgyár ajánlatot tett az f-5-ös gyártási jogának megvásárlására. a nyáron lenolytatott tárgyalások eredményeként az alpine montan a nikex külkereskedelmi vállalatától megvásárolta az f-5-ös gyártási jogát a tőkés országok területére. a szabadalmi szerződést olyan értelemben kötötték, hogy magyarország továbbra is fenntartja jogát, hogy f-5-ös kombájnt gyártson a kgst országainak, valamint a kínai népköztársaságnak, a koreai népi demokratikus köztársaságnak és jugoszláviának. a szerződés értelmében az alpine montan igényt tart a bányakombajn új változatának, az f-6-os-nak gyártási szabadalmára is. az f-6-os most készült el a budapesti bányagép- és bányavillamossági gyárban, első két példányát a napokban oroszországba vitték az ottani bányákban való kipróbálásra. az új változat abban különbözik az előzőtől, hogy sujtólégbiztos tokozott motorja van, tehát metángáz-veszélyes bányában is használható, ezenkívül nagyobb teljesítményű, mint az f-5-ös. november végén osztrák szakemberek érkeznek hazánkban, s működés közben tekintik meg az f-6-ost az oroszországi bányákban./mti/

..

bb 18. újfajta cölöpözési módszert próbáltak ki

i sb/tm/m/vg

1964. november 20.

az építésügyi minisztérium megbízására érdekes cölöpözési módszert próbáltak ki a földmérő és talajvizsgáló vállalat, valamint a csatorna- és vízvezetéképítő vállalat dolgozói.

/folyt.köv./

8.32/-n

-13-

bb 18. /ujfajta ... 1. folyt./ m

eddig előgyártott vasbeton cölöpökből készítették a gyenge talajra épülő házak alapját. ezek a cölöpök azonban csak átlagosan 30-35 tonna terhelést bírtak el. az új módszerű cölöp viszont sokkal erősebb, mert törzse hordószerűen kidudorodó gyűrűkből áll, a cölöp hegye pedig - leverés után - gomba-szerű betonfejet kap. így 70-150 tonna megterhelést is kibír az újfajta cölöp.

az ország legnagyobb verő-gépével - amelyet Lengyelországtól vásároltunk - készül az új cölöp. a háromemelet magas gép azonban nem kész cölöpöt, hanem csak acélcsövet ver le a földre. a gép 5.7 tonnás kosfeje ebben a csőben csömöszöli, üti a betont, de a csövet munka közben lassan kihúzzák, hogy a betontöltelékkel kialakulhasson a cölöp hurkás oldala, s legalul pedig a törzsnél két-háromszor vastagabb betongömb. a cölöpverési kísérleteket befejezték. mintegy 40 próbacölöpöt készítettek és vizsgáltak meg. a talajmechanikai szakemberek megállapították, hogy az új módszerrel négyszer olyan gyors a munka és fele annyiba se kerül, mint a z előgyártott cölöpök beverése. így decemberben a kacsón pongrácz uti új lakótelepen már üzemszerűen is megkezdődik az újfajta alapozás. /mti/

bb 19. könyvtári körzetek baranyában - 250.000 forint az új körzeti könyvtárak berendezésére

vid./j/m/fm

1964. november 20.

a kisebb baranyai községek könyvellátásának javítására, a választék növelésére eddig hét könyvtári körzetet alakítottak a megyében. egy-egy könyvtári körzet öt-hat községet foglal magában, és 10.000-12.000 kötetes állománnyal rendelkezik, amit rendszeresen cserélnek az egyes falvak között. a könyvtári körzetek élén függetlenített vagy félfüggetlenített könyvtáros áll, aki egyrészt a könyvcseré lebonyolításáról gondoskodik, másrészt naponta tart kölcsönző-szolgálatot a körzeti központban. az új szervezeti forma beváltja a hozzá fűzött reményeket: a szentlőrinci körzeti könyvtárban, - amelyet még az év elején elsőként hoztak létre - 20.000 kötetet kölcsönöztek az idén, ami azt jelenti, hogy a község minden felnőtt lakosára általában tíz kötet olvasása jutott. a megyei tanács végrehajtó bizottsága 250.000 forintot utalt át a hét könyvtári körzet berendezésének gyarapítására, illetve újabb körzetek kialakítására. /mti/

8.40/-n

-14-

bb 20. komplex talajvédelem és kémiai talajjavítás az ország hat eróziós táján - 192.000 hold terméketlen savanyu, futóhomokos, illetve szikes talajt javítanak meg az idén

i cs/sze/m/ká

1964. november 20.

a múlt évben 155.000, az idén pedig már eddig 160.000 holdnyi gyengén termő savanyu, futóhomokos, illetve szikestalajt javítottak meg a talajjavító vállalat brigádjai. az október végi nagy esőzések után most ismét teljes erővel munkához láttak: kereken 250 sz -80-as, és sz-100-as traktor, 200 talajgyalu, 200 talajegyengető, 800 vontató, illetve tehergépkocsi, 40 rakodógép dolgozott az év folyamán a javításra szoruló földeken, s nagyrésztük jelenleg is dolgozik. előreláthatólag az erősebb fagyok beálltáig maradéktalanul teljesíteni tudják az idei 192.000 holdas előirányzatot.

a talajjavítás révén rendszeresen elért 15-25 százalékos termés-többlet néhány év alatt bőségesen visszatéríti a költségeket, éppen ezért évről-évre nagyobb területre terjesztik ki a javítási munkákat. az idén került sor az utóbbi évtizedek legnagyobb arányú talajvédelmi munkáira is. a talajpusztító természeti erőknek leginkább kitett területeken: a hernád jobbparti vízgyűjtő rendszerében 32.000 holdon, a lókos-patak völgyében 33.000, a baranya-csatorna vízgyűjtő medencéjében 50.000, a torna-patak völgyében 26.000, az őrségi tájegységen 118.000, a göcsej-hetési tájegységen pedig 138.000, összesen 397.000 holdon fogtak hozzá ez évben a komplex talajvédelmi munkákhoz, illetve valósították meg most már nagyszemlére is a talajvédelmi jellegű gazdálkodást. ezeken a területeken 57 millió forintnyi költséggel talajvédelmi berendezéseket építenek. a tervezett építés 85 százaléka készült el november közepéig. /mti/

bb 21. könyvtárklubok a borsodi falvakban

vid./j/m/fm

1964. november 20.

a borsod megyei tanács művelődésügyi osztálya - a tömegszervezetek segítségével - gondoskodott arról, hogy a falvak dolgozói a téli estéken gyarapíthassák általános és szakmai műveltségüket. ennek szolgálatában több új kezdeményezés született.

/folyt.köv./

8.44/-n

-15-

bb 21. /könyvtárklubok ... 1. folyt./ m

így például a II. rákóczi ferenc megyei könyvtárral együtt az idén már 22 községben létesítettek szépen berendezett és jól felszerelt klubkönyvtárakat. ezeket a falvak lélekszámához viszonyítva 800 - 1200 kötet könyvvel látták el. a klubokban kényelmes olvasósobákat alakítottak ki. gazdag programot állítottak össze a téli hónapokra. könyvismertetéseket, író-olvasó találkozókat és a komoly zene megszerettetésére kisebb hangversenyeket rendeznek. a falusi dolgozók szakmai ismereteinek gyarapítására - az őszi mezőgazdasági munkák befejezése után - mintegy 50 helyen termelőszövetkezeti akadémia nyílik. ezek többségében szakmunkás előképző tanfolyamokat is rendeznek. a termelőszövetkezeti akadémiákra már több mint ezren jelentkeztek. /mti/

...

bb 22. magyar hid épül pakisztánban

i sz/tné/m/vg

1964. november 20.

a magyar hidtervező, hidépítő szakemberek sok megbecsülést, jó hírnevet szereztek maguknak nemcsak itthon, hanem külföldön is számos helyen, köztük egyiptomban és Indiában. munkájukkal rövidesen egy újabb távoli országban, pakisztánban vizsgáltnak. pakisztán északi részén kohat községtől 60 kilométerre az indus folyó egyik mellékágán épül majd az a 180 láb hosszú, hét méter széles hid, amelynek tervezésére és építésére kiírt pályázatot a komplex külkereskedelmi vállalat ajánlata, vagyis a magyar mérnökök munkája nyerte el.

a kereskedelmi életben szokásos módon lezajlott versenytárgyaláson nyugatnémet, angol, japán cégek is részt vettek, de a magyar ajánlatot tartották a legmegfelelőbbnek. a rövid szállítási határidő és a modern szerkezeti megoldás miatt találták a többenél kedvezőbbnek. az utaterv mérnökei ugyanis hegesztett szerkezetből, a szokásosnál könnyebb és olcsóbb kivitelben tervezték a hidat. szerkezetét a wilhelm pieck gyár március közepére elkészíti, áprilisban pedig hajóval eljuttatják karachiba. a komplex vállalat tehát a megállapodás megkötésétől számított hat hónapon belül átadja a hid szerkezetét, amelynek összeszerelésében, felépítésében szintén közreműködnek majd a magyar szakemberek.

a komplex külkereskedelmi vállalatnál számítanak arra, hogy az első pakisztáni hidrendelést újabbak követik majd. ebben az országban ugyanis kevés a hid, a folyók egyik partjáról a másikra a mederbe helyezett betonlapokon, gázlókon keresztül történik a közlekedés, de az esős évszakokban teljesen járhatatlanná válnak az utvonalak. éppen ezért pakisztánban most fontos feladatnak tekintik a közlekedés javítását és a hidépítéseket. /mti/

...

8.50/-n

-16-

A

bb 23. ismét megindultak a szentesi piros és zöld járatok

vid/ká/sk/m

1964. november 20.

a korai pirosretek tavaszi csemegének számít, de külföldön ilyenkor éppen olyan nagy keletje van, mint áprilisban. újból megindultak tehát csongrád megyéből a „piros és zöld járatok”, a retek és karalábé szállitmányok. a fő termelő vidék, a szentesi táj, ontja az árut. ezek még nem melegágyi primőrök, mert szabadföldbe vetették, s csak a hideg idő beálltával takarták kertészeti ablakokkal. néhány nap alatt 120.000 csomó hónapos retek és 60.000 darab karalábét küldtek a német demokratikus köztársaságba. az árut hűtővagonok viszik, a szigetelt kocsik az éjszakai fagyoktól védik a termést. az exporttermékekért jó árat kapnak a közös gazdaságok. a karalábé darabjéért két forinttal, a hónapos retek csomójáért egy forint negyven fillért fizet a felvásárló vállalat. /mti/

...

bb 24. biológiai kísérleti délutánok nyiregyházán

vid/j/m/fm

1964. november 20.

új ismeretterjesztési formát honosított meg nyiregyházán a tit. biológiai délutánokat rendez a város művelődési házaiban, s nemcsak előadásokon ismerteti az élő szervezet felépítését és életfolyamatát, hanem szemléltető eszközül felhasználja a legújabb élettani kutatások eredményeiről készült filmeket is. az új ismeretterjesztési módszert segíti a debreceni orvostudományi egyetem élettani intézete is azzal, hogy a bemutatáshoz szükséges kísérleti állatokat, műszereket és vegyszereket a tit rendelkezésére bocsátja. /mti/

...

bb 25. százhalombattán decemberben üzembehelyezik a harmadik gépsort - sikerrel fejeződött be az első komplex javítás - terven felüli turbina épül

vid/gő/m/ki

1964. november 20.

a dunamenti hőerőmű vállalatnál már a második 50 megawattos egységet is „üzemi géppé”, nyilvánították, ami azt jelenti, hogy százhalombattáról rendszeresen 100.000 kilowatt villamosenergiát kap az ország.

/folyt.köv./

8.455/-n

-17-

A

bb 25. /százhalombattán ... 1. folyt./ m

megtörtént az üzem életében az első komplex javítás is. a 12 napra tervezett javításhoz pontos, órára, percre kidolgozott munkatervvel láttak hozzá. a két gépsort áramtalanították és éjjelnappal dolgoztak a felbukkant hibák javításán. nemcsak a gépsorokat, hanem a hűtővizcsatornát, a 200 méter magas kémény belsőjét is átvizsgálták. ezenkívül sor került a tűzrendészeti szempontból fontos hidrogén kieresztési próbára is.

a láng gyári szerelők most a harmadik egységen dolgoznak. bár a gépalapot másfél hónapos késéssel adták át az építők, a szerelők fogadkoznak, hogy decemberben sor kerülhet a harmadik egység kipróbálására. ennek üzembehelyezése nemcsak a téli áramszolgáltatási gondok enyhítése miatt fontos, hanem azért is mert ez az egység szolgáltat majd óránként 110 tonna, 17 atmoszféra nyomású gőzt a testvérüzemnek, a dunai kőolajfinomító vállalatnak. az „olajosok”, ugyanis a jövő évben kezdik meg az üzemi próbákat, s ehhez kell a hőerőmű segítsége. a gőzért és a villamosenergiáért a hőerőmű 1 millió tonna pakurát kap majd, amivel a hatalmas kazánokat fűtik.

az olajfinomítónak azonban ez a gőzmennyiség csak ideiglenesen lesz elég. ezért a dhv-ben a tervezett hat gépegységen kívül egy hetediket is építenek. ezt a 26 megawattos, ugyancsak ellennyomásos turbinát 1967 közepén helyezik üzembe. a hatalmas kapacitású olajfinomító azonban 1970-től 500 tonna gőzt igényel. az ehhez szükséges mennyiséget a három, 150 megawattos gépsorok kazánjaitól vezetik át.

a „terven felüli”, gépsor miatt természetesen nem módosítják a hőerőmű építkezésének határidejét. a soronlévő negyedik gépegységet, a 150 megawattos berendezések közül az elsőt, a jövő év augusztusában helyezik üzembe, majd az ezt követő két évben még két hasonló teljesítményű áramfejlesztő gép kezdi meg a munkáját. így 1967-ben, a 2.9 milliárd forintos beruházás befejeztével, a dunamenti hőerőmű vállalat teljesítménye túlhaladja a 600 megawattot. /mti/

9.16/-n

-18-

bb 26. anna királyné palotája állt a ráckevei kastély helyén?

vid/gö/m /fm

1964. november 20.

a ráckevei árpád múzeum igazgatója, dr. Kovács József szentvédélyes régész. levéltári kutatásai nyomán olyan adatokra és leletekre bukkant, amelyekből arra következtet, hogy a ráckevei hírneves műemlék, a savoyai kastély helyén már évszázadokkal korábban diszes, nagy palota állt, mégpedig II. Ulászló feleségének, Anna királynénak a palotája. a levéltárakból ugyanis előkerült egy régi oklevél, amelyben a királyné megengedi a halásznak, hogy a ráckevei palotájáig terjedő halastavait szabadon használhassák. azt, hogy a község környékén tó lehetett, igazolja többek között Ráckeve belső területének egyik elnevezése, a Tókert dűlő is, amelyen a savoyai kastély is felépült. ezenkívül alátámasztja a feltevést a kastély kertjében végzett ásás, ahol a földmunkák során vastag alapfalakra valószínűleg Anna királyné palotájának maradványaira bukkantak.

a felfedezésre felfigyelt a nemzeti múzeum is. további kutatásokat azonban nem végezhetek, mert a kastélykertnek ezen a részén jelenleg még több melléképület áll. lehetséges, hogy a kastély helyreállítása során lebontják ezeket az épületeket, s akkor majd tisztázhatják a régészek az érdekes problémát. /mti/

le

10.03!/-n

-19-

bb 27. megkezdődött a kisz budapesti küldöttértekezlete

t fe/di/gk/m/zs

1964. november 20.

pénteken a néphadsereg központi klubjában megkezdődött a magyar kommunista ifjusági szövetség budapesti küldöttértekezlete. megjelent és az elnökségben foglalt helyet gáspár sándor, a budapesti pártbizottság első titkára, az mszmp politikai bizottságának tagjai, méhes lajos, a kisz központi bizottságának első titkára, sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke, csikesz józsefné, a budapesti pártbizottság titkára, venéczi jános a budapesti pártbizottság titkára, keszei károly, a szakszervezetek budapesti tanácsának vezető titkára, sós györgy, a budapesti rendőrfőkapitányság vezetője, dóra jános, a hazafias népfront budapesti bizottságának titkára, fajkos aladár, a budapesti testnevelési és sport tanács elnöke, kelemen győző, a magyar honvédelmi sportszövetség budapesti szervezetének elnöke.

király andrásné, a kisz budapesti bizottságának titkára üdvözölte a megjelenteket, köztük a főváros ifju kommunistáinak küldötteit, a munkában és a tanulásban becsülettel helytálló fiatalok legjobbait, majd nagy richárd, a kisz budapesti bizottságának első titkára előterjesztette a kisz budapesti bizottságának beszámolóját. előljáróban hangsúlyozta:

- az elmúlt években a kisz budapesten a fiatalok százezreinek támogatását, a társadalmi közvélemény elismerését élvező, tekintélyt és erőt képviselő szervezetté vált. tagjainak száma elérte a 198 000-et, s amíg 1960-ban 105 000-en, az idén több mint 200 000 -en vesznek részt az ifjuság a szocializmusért mozgalomban. az 1960-as küldöttértekezlet óta tovább fejlődött a szocialista munkaverseny tartalma, gazdagodtak formái és növekedett az egyes mozgalmakban résztvevő ifju szakemberek száma. évente több mint 30 000 ifjumunkás gazdagította szakmai ismereteit, 23 000 -en teljesítették a szakma ifju mestere mozgalom követelményeit és több mint 7000 fiatal műszaki tevékenykedett a kiváló ifju mérnök és technikus mozgalomba. évente mintegy 6000 fiatal ujitását fogadták el a gyárakban, üzemekben, tervezőirodákban, s csupán a tavaly benyújtott javaslatok 92 millió forintos megtakarítást jelentenek a népgazdaságnak. a mintegy 4500 ifjusági munkabrigád tagjainak száma elérte a 35 000-et, közülük 17 000-en vettek részt 1963-ban a kitüntető szocialista cím elnyeréséért.

- a kisz budapesti üzemi szervezetei becsülettel teljesítették önként vállalt kötelezettségeiket a különböző védnökségek területén.

/folyt.köv./

10.26/-n

-20-

bb 27. /megkezdődött ... 1. folyt./ m

a dunai cement- és mészmű ifjusági építőtáborának fővárosi középiskolás és egyetemista lakói 420 000, az ifjumunkások pedig - szombat-vasárnaponként - összesen csaknem 300 000 óra társadalmi munkával segítettek az építkezést. a gépek és berendezések határidő előtti szállításával 85 budapesti üzem és vállalat kisz-szervezete biztosított „zöld utat”, a dcm-eknek.

- a vegyipar felett vállalt védnökség programjában az elmúlt három évben a főváros 20 üzemének kiszistái összesen 184 szerződést kötöttek borsod, komárom, szolnok megye vegyipari építkezéseinek támogatására. az önként vállalat kötelezettségek mintegy 3000 tételre terjedtek ki, s a feladatok megoldása közben csaknem 150 000 óra társadalmi munkát végeztek a fiatalok. a kisebb, helyi védnökségek elsősorban a termelési feladatok megoldását és a termelékenység növelését segítették. a társadalmi munkaakciókban az élet legkülönbözőbb területein évente több mint 140 000 budapesti fiatal vett részt, s négy év alatt összesen 12 millió munkaórát fordítottak szabadidejükből a közönség javára. jó eredményeket hozott a széles körű takarékosági mozgalom is. a legutóbbi küldöttértekezleten öt évre vállalt 1 milliárd 200 millió forintos megtakarításból mintegy 910 millió forintot már teljesítettek budapesten az ifju kommunisták. elsősorban olyan nagy fontosságú területeken kamatoztatják segítőkészségüket, mint a műszaki fejlesztés, az importanyag- és az energiagazdálkodás.

- az elmúlt négy év ifjusági termelési mozgalmainak eredményei azt bizonyítják, hogy a budapesti fiatalok erkölcsi-politikai fejlődése a munkaerkölcs területén fejeződött ki a legerőteljesebben, - állapította meg többek között nagy richárd, majd beszámolt arról, hogy a kisz budapesti bizottsága mellett immár nyolcadik éve sikeresen tevékenykedő ifjusági érdekvédelmi bizottság több mint 12 000 fővárosi fiatal szociális, bér-, családi, továbbtanulási, és egyéb gondjaival foglalkozott. segített abban, hogy a hozzáfutó fiatalok helyes utra térjenek, megfelelő munkahelyet találjanak, tanulhassanak, s rendezett körülmények közé kerüljenek.

a továbbiakban elmondotta, hogy budapesten a fiatalok - a rendelet szerint - évről-évre megkapják az újonnan épülő lakások 20 százalékát, s hozzátette: az igények azonban ennél jóval nagyobbak. a kisz budapesti bizottsága ezért örömmel üdvözölte azokat a biztató híreket, amelyek újpestről, angyalföldről, a 8. a 18. és több más kerületből, a fővárosi tanács támogatásával kibontakozott ifjusági lakásépítő mozgalmakról szóltak.

/folyt.köv./

10.40/-n

-21-

bb 27. /megkezdődött... 2. folyt./ m

- sajnos az elért eredmények nem állnak arányban a fáradozásokkal. mindössze néhány épület készült el, mert jónéhány helyen értetlenség, közöny akadályozta a kezdeményezést. az első kudarok azonban nem vették el a fiatalok kedvét, s a kisz védnökségével a jövőben is mindent megtesznek azért, hogy saját erőből oldják meg lakásgondjaikat.

nagy richárd ezután a kerületi küldöttértekezlet javaslatát, határozatát alapján, a kisz budapesti bizottsága nevében indítványozta, hogy a küldöttértekezlet résztvevői rögzítsék határozatban: az eddiginél is nagyobb gondot fordítanak a termelékenység emelésére, a gyártmányok és gyártási folyamatok műszaki színvonalának sokoldalú fejlesztésére. vállalják, hogy a harmadik ötéves terv időszakában újabb 1 milliárd 200 millió forintot takarítanak meg a népgazdaságnak, budapesten a fiatalok. az ifjúsági védnökségek programjában segítik a budapesti házépítő kombinát munkáját, a főváros gyógyszeripari üzemének rekonstrukcióját és a földalatti vasut építését: a különböző feladatok megoldása közben újabb 12 millió társadalmi munkaórát teljesítenek.

a beszámoló sokoldalúan elemezte budapest tanulóifjúságának és 167 000 tagot számláló uttörőmozgalmának eredményeit. kitért arra, hogy a 75 féle összesen 23 111 szakköri csoportban több mint 43 000-en töltik kellemesen, hasznosan szabadidejüket. összesen 29 887 budapesti középiskolás és egyetemista dolgozott 1961 és 1964 között a kisz nyári önkéntes építőtáborában. az ipari tanulók és középiskolások négy év alatt 5.7 millió órát segítettek szabadidejükben a városban, a különböző iskola-, park-, játszótér és egyéb építkezéseken. az oktatási intézmények kisz-szervezeti kivették részüket az oktatási reform céljainak megvalósításából, a jövő szakembereinek képzéséből.

szólt arról, hogy évről évre nagyobb tanulási kedv jellemzi a fiatalokat. az esti és levelező tagozatokon több mint 30 000-en gyarapítják ismereteiket, s az elmúlt évben már a kiszisták 38.6 százaléka rendelkezett középiskolai, főiskolai, valamint egyetemi végzettséggel. végül a műkedvelő mozgalom, a testnevelés eredményeiről, tapasztalatairól számolt be és a kisz budapesti szervezeti életének időszerű kérdéseivel foglalkozott a beszámoló, amely ezekkel a szavakkal zárult:

- pártunk azt a megtisztelő megbízást adta nekünk, hogy neveljük kommunista szellemben budapesti ifjúságát. mi ezt a munkát becsülettel akarjuk végezni, s ha kommunista módon dolgozunk, mindenkor nyílt szívvel, emelt fővel állhatunk pártunk, népünk elé. a nagy tapssal fogadott beszámoló után a vitával folytatódott a küldöttértekezlet.

/folyt.köv./

10.50/-n

1130

-22-

bb 28. a Lottó nyerőszámai

i kf/kf/m/

1964. november 20.

a Lottó 47. játékneti nyerőszámaint pénteken délelőtt szeghalmon, az ady endre filmszínházban sorsolta a sportfogadási és Lottó igazgatóság. a húzáson a következő nyerőszámokat sorsolták ki: 3, 8, 21, 68, 84. /mti/

-23-

bb 29. L.d. Mihajlov, moszkvai színházi főrendező a „Kisvárosi lady Macbeth”, pécsi előadásán

vid/j/m/hk

1964. november 20.

Léon Dimitrijevič Mihajlov, a moszkvai Sztanyiszlavszkij-nyemirovics dancserke színház főrendezője a pécsi Nemzeti Színházban megtekintette, Sosztakovics „Kisvárosi lady Macbeth”, -jének előadását. L.d. Mihajlov maga is rendezője volt a Sosztakovics-oprának, és az ő nevéhez fűződik Kodály Zoltán „Háry János”, -ának nagyszerű moszkvai bemutatója is.

az előadás után L.d. Mihajlov melegen gratulált Illés Éva, Csányi János, Bolla Tibor operaénekeseknek. - csak elismeréssel szólhatok a színház együtteséről, amely magyar színpadon először mutatta be a szovjet zene egyik világviszonylatban is kiemelkedő alkotását - mondotta. Sok érdekes momentumot találtam az előadásban, és a rendezés legfontosabb eredményének tartom, hogy a Sosztakovics-opera tetszett a pécsi közönségnek - zárta szavait a pécsi színház moszkvai vendége. /mti/

...-

bb 30. utolsó ecsetvonások az Erzsébet-hidon

t nbj/sze/m/vg

1964. november 20.

péntek reggelre az Erzsébet-hid pályáját, a fővárosi köztisztasági hivatal dolgozói és munkagépei felmosták, felseperték, az utfelület szinte ragyog a tisztaságtól.

a ganz mávág hidépítői, akik az utolsó napokban majdnem minden percüket a hidnál töltik, még egyszer távizsgálták az Erzsébet-hid acélszerkezetének szinte minden porcikáját, s a mázolók itt-ott még egy-két ecsetvonással fehér fedőfesték-réteget raktak a kábelekre, a járdaszegélyre. a hidfő környékéről éjjel-nappal szállították a még ott maradt szerelési anyagot.

pénteken délre a hidon már tökéletes volt a rend és a hatalmas acéltest méltóságteljesen várja a nagy eseményt, a hid avatását. pénteken a délutáni órákban megkezdték a hid fellobogozását, s az avatóünnepség színpályán, a pesti hidfeljáróban szerelték a hangszórokat.

/folyt.köv./

12,30/m

- 24 -

bb 30. /utolsó ... 1. folyt./ m

pénteken próbajáratként egy csuklósvillamos is áthaladt a hidon, hogy kipróbálja, tökéletesen adja-e a villamosenergiát a felsővezetek. a fővárosi villamosvasut sincsiszólói az utolsó 24 órában még egyszer átcsiszolták a síneket.

az elektromos művek budán a Rudasfürdő közelében felállították az utolsó árbóc-kandelábert. budán 23 árbóckandeláber szórja a fényt. az elektromos művek dolgozói is szinte emberfeletti munkát fejtettek ki, hogy november 21-én estére fényárba öltözhessen a hid és a hidfők környéke.

a hidépítő vállalat dolgozói budán és pesten pénteken még gyalogjárdát aszfaltoztak, a budai alsórakparton kövezték az utestet és pesten az alsó- és a felsőrakpartot elválasztó támfalra elhelyezték az utolsó faragott kőtömböket. a hid korlátja mellől - valóban önfeláldozó derekas munkával - eltávolították a függesztőállványok faanyagát, egy-két hetes munkával néhány nap alatt megbirkóztak.

az aszfaltutépítő vállalat pénteken a forgalomirányító jelzésekkel öntötte ki fehér aszfalttal és a pesti hidfő körül, a belgrád rakparton és a március 15. téren rekord idő alatt befejezték az aszfaltozást.

még a megnyitó előtti napon is a fővárosi kertészeti vállalat humuszt terített a parkokra, sőt sokhelyütt virágokat ültettek, hogy a környék is virágdiszben fogadhassa budapest ünneplő közönségét. /mti/

...-

bb 31. játékváros a vásárvárosban - megnyílt a hagyományos évvégi játék-kiállítás

t kf/kf/m/vg

1964. november 20.

a sport, - hangszer- és játékaru nagykereskedelmi vállalat az idén is a vásárvárosban, az építési pavilonban rendezte meg hagyományos év végi játékkiállítását. ezuttal mintegy ezer játékot állítottak ki, köztük az idén gyártott és forgalomba került 70 újdonságot. külön mutatják be a leányka és a fiújátékokat, s külön azokat, amelyek valamennyi gyereknek szórakozást nyújtanak. /folyt.köv./

12.28/-n

-25-

le

bb 31. /játékváros ... 1. folyt./ m

a játékváros közepét a német zeuke és pico játékvasutat gyártó cég nagy terepasztala foglalja el. ezen a játékvasut minden kelleke-nemcsak a vonatok, hanem az alagutak, az állomások, a kis házak, jelzők, hidak sorompók, stb. - megtalálható. a több mint 100 méter hosszúságú vasuti pályán egyszerre 4-5 távirányított szerelvény is zakatol. igen látványosan állították ki a népszerű jáva és a technokoid, műanyag és fémépítőket. az ügyeskezü felnőttek mozgó, működő sajtoló-, furó-, és fűrészgépet, szállítószalagot, hatalmas körhintát, szélmalmost, radarkészüléket állítottak össze az apró alkatrészekből. ugyancsak felkelti majd a gyermekek érdeklődését az autókiallitás, ahol két körpályán robnak a legismertebb, legkeresettebb kocsik.

a játékiállítás egyéb érdekessége, hogy naponta többször is ellátogat oda az állatkert népszerű barna-mackója, a dorka. december 5-én és 6-án ügyeletet tart a kiállításán a télapó is: átveszi és továbbítja majd a szülőknak a gyerekek karácsonyi kéréseit. s hogy üres kézzel ne kelljen eljönni a kiállításról, helyi árusításra is berendezkedett a játékbolt.

a városligeti játékváros november 21-től december 6-ig, naponta 10-19 óra között várja a gyerekeket és a szívesen játszó felnőtteket. /mti/

bb 33. befejeződött az építőipari kutatók négynapos tudományos ülészsaka

t sb/sze/m/vg

1964. november 20.

az építésügyi minisztérium kutató intézeteinek 5. tudományos ülészsaka pénteken befejezte négynapos tanácskozását az építőipari és közlekedési műszaki egyetem üzemélnöki karának disztermében. farkas lászló, az építésügyi minisztérium műszaki fejlesztési főosztályának vezetője foglalta össze és értékelte az ülészsak munkáját. a tanácskozáson 940 kutató és műszaki szakember kilenc szekció ülésen vitatta meg a tudományos munka multévi eredményeit és a jövő évi feladatokat. megállapították, hogy az eddiginél jobban kell támaszkodni a baráti országok kutatóinak tapasztalataira. a kutatás és az ipar kapcsolatainak erősítésére a mélyépítő vállalatnál és még más területen is erős műszakifejlesztési csoportok megszervezését javasolták. a tanácskozás jelentős eredménye, hogy most a széleskörű vitában elhangzott észrevételek, javaslatok alapján formálják ki és hangolják össze az építő- és szilikátipari tudományos 1965. évi kutatási terveit./mti/

12.50//-n

-26-

1316 J. Z. L.

bb 34. időjárásjelentés

sze/m

1964. november 20.

a meteorológiai intézet jelenti 1964. november 20-án, pénteken délben:

további felhőátvonulások

a sarkvidéki Levegő nyomában nagy sebességgel enyhébb óceáni léghullámok érkeztek közép-európa térségébe. hazánkban tegnap napközben felhőátvonulások voltak, a keleti országrészben egy-két helyen átfutó esővel, hózáporral. a nap első felében még többfelé fujt élénk északnyugati szél. az esti órákban hazánkat is elérte az enyhébb levegőfajta, s ennek hatására az éjszaka folyamán sokfelé esett az eső, északkeleten havazott. a ma reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége a dunántúlon 1-4 milliméter között váltakozott, keleten általában egy milliméter alatt maradt. a magasabb hegyeket vékony, 1-3 centiméteres hóréteg borítja. a hőmérséklet tegnap 5-10 fokig emelkedett, az éjszaka mért alacsonyabb hőmérséklet a dunántúlon 1-5, keleten minusz 1- plusz 2 fok között volt. ma délelőtt hazánkban nyugaton felszakadozott a felhőzet, néhány helyről futóesőt jelentettek. keleten borult idő volt esővel, debrecen- nyíregyháza térségében havasesővel, havazással. 11 órára szombathelyen a hőmérséklet 11 fokig emelkedett, debrecenben azonban még mindig csak plusz 1 fokot mértek.

budapesten tegnap a hőmérséklet napi középértéke 4.6 fok volt, 0.6 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor a hőmérséklet budapestre 9 fok, a tengersizintre átszámított légnyomás 764 milliméter, alig változik.

várható időjárás szombaton estig: felhőátvonulások, főként ma kisebb esővel. mérsékelt, időnként élénk nyugati, északnyugati szél. a nappali felmelegedés keleten fokozódik, nyugaton alig változik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 2-5 fok közt, helyenként gyenge talajmenti fagy. a legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 8-13 fok közt.

a duna vizállása budapestnél 270 centiméter. /mti/

13.30/-n

-27-

bb 32. aláírták a magyar-lengyel kulturális egyezmény 1965-66 évi munkatervét

t áe/sk/m/hk

1964. november 20.

a kulturális kapcsolatok intézetének székházában pénteken ünnepelesen aláírták a magyar-lengyel kulturális egyezmény 1965-66 évi munkatervét. az okmányt magyar részről dr. rosta endre, a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke, lengyel részről jan kiljanczyk, a lengyel népköztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete írta alá. megjelent az aláíráson dr. polinszky károly művelődésügyi miniszterhelyettes, marjai józsef, a külügyminisztérium főosztályvezetője, a művelődésügyi minisztérium, a külügyminisztérium és a kulturális kapcsolatok intézetének több vezető munkatársa, a tudományos és kulturális élet képviselői.

a munkaterv előirányozza az együttműködés további fejlesztését, a tudomány, az oktatásügy, a művészetek valamint a rádió, a televízió, a sport és a turisztika területén. tervbe vették többek között tudományos kutató intézetek és felsőoktatási intézmények közvetlen együttműködését, szakemberek cseréjét, tanulmányutak, nyári termelési gyakorlatok szervezését az egyetemi hallgatók számára.

a munkaterv kiemelkedő pontja a balettegyüttesek cseréje. fejlesztik a színházak közvetlen együttműködését, tervbevették a krakói groteska bábszínház magyarországi vendégszereplését, a lengyel közönségnek alkalma lesz megtekinteni a magyar iparművészeti kiállítás. tovább szélesítik az amatőr-művészegyüttesek cseréjét és a művészeti szövetségek széleskörű együttműködését.

a magyar népköztársaság fennállásának 20. évfordulója alkalmából lengyelországban különös figyelmet fordítanak magyarország kulturális eredményeinek népszerűsítésére. /mti/

18. 35/a

- 28 -

mti

bb 35. befejezés előtt a tabán-rendezése és az erzsébet-hid környéki parkosítás - 120 díszfát, 1800 cserjét, 6000 évelővirágot ültettek el, 20 mázsa fűmagot vetettek 2600 köbméternyi termőföldbe

i cs/sk/m/ká

1964. november 20.

a már átadásra kész erzsébet-hid környékének rendezését tulajdonképpen már a múlt évben elkezdték, amikor a budai hídfőhöz csatlakozó sokáig elhanyagolt tabánt kezelésbe vették a fővárosi kerétszeti vállalat tervezői, illetve munkabrigádjai, s azóta - a hid építésével párhuzamosan - a rendezést nagy ütemben folytatták. a legutóbbi hetekben már csak a két hídfő közvetlen környékén dolgoztak.

a nagyszabású rendezés első lépéseként 1963-ban elkészült a tabáni park orvoslépcső és kőművelépcső közötti szakasza, ahol csupán 10 százaléknyi területet hagytak későbbre. ez évben a kőművelépcső és az imre-fürdő közti területen megépítették a támfalakat és a lépcsőket a terület nagy részét gyepesítették, illetve fákkal, bokrokkal, dísznövényekkel ültették be. a tervek szerint még az idén új kerítést kap a spartacus sportpálya, a fürdők közvetlen környékének parkosítására azonban már csak a jövő tavasszal kerül sor.

az erzsébet-hid budai hídfőjéhez csatlakozó tabán 2. nevű parkrészleten 70.000 köbméternyi követ használtak fel a támfalak és a lépcsők kiépítésére. az elegyengetett területeken 2600 köbméternyi termőföldet, illetve komposztrágyát terítettek szét, s a gyepesítésre 20 mázsányi fűmagot használtak fel. az utakra, terekre 1300 köbméter fekete galakot, továbbá 350 köbméter kerti kavicsot terítettek. a park erősen meggyérült növényzetének pótlására 120 díszfát, 1800 cserje- és bokornövényt, továbbá 6000 fő évelőnövényt, virágot és 25.000 fő árnyékkedvelő, ugynevezett pázsitpótló növényt telepítenek. a telepítés nagy része máris elkészült. a hídfők környékén már az utolsó tereprendezések, gyepesítések is megkezdődtek, az új parkrészletek azonban majd csak a tavasszal mutatják meg teljes pompájukat. /mti/

m

18. 44/a

- 29 -

mti

bb 36. budapest hidjai bélyegsorozaton, az új erzsébet hid bélyegblokkon

1 kf/kf/m/vg

1964. november 20.

a postavezérigazgatóság közli, hogy november 21-én, szombaton az újjáépített erzsébet hid megnyitása alkalmából bélyegsorozatot és emlékblokkot hoz forgalomba, a 20, a 30, a 60 filléres, valamint az 1, az 1,50, a 2, és a 2,50 forintos bélyegek a főváros hidjait ábrázolják. a 10 forint névértékű bélyegblokkon az erzsébet hid látható.

a bélyegeket a budapesti postahivatalok november 21-én délután két órakor kezdik árusítani. /mti/

bb 37. csabai kálmán festőművész kiállítása a miskolci szőnyi istván teremben

vid/j/m/hk

1964. november 20.

a képcsarnok vállalat miskolci szőnyi istván kiállítási termében pénteken nyílt meg csabai kálmán miskolci festőművész kiállítása amelyen a miskolci művésztelepen élő művész 26 alkotást mutat be. a kiállítást fekete lászló, a városi tanács vb elnöke nyitotta meg. /mti/

bb 38. megjelent istvánffy palóc népköltési gyűjteménye

vid/j/m/hk

1964. november 20.

a miskolci herman ottó muzeum 20. kiadványaként pénteken jelent meg istvánffy gyula palóc népköltési gyűjteménye, a neves magyar néprajztudós születésének 100. évfordulója alkalmából.

a miskolci születésű tanár és néprajzgyűjtő borsod, heves, valamint nógrád megyében tanulmányozta és gyűjtötte össze a palóc népelet hagyományait. 43 községben végezte gyűjtőmunkáját, amelyet 44 közleményben jelentetett meg. széleskörű munkásságára jellemző, hogy gyűjtése során csaknem 300 népdalt, mintegy 200 találós mesét és kérdést, husznál több névnapit és ünnepi köszöntő verset, valamint nagyszámu gyermekjátékot és mesét jegyzett le. /mti/

18.50/a

- 30 -

mti

bb 39. megkezdődött a szakmunkásképzés a hajdusági tsz-ekben

vid/ká/sk/m

1964. november 20.

pénteken megtartották a téli szakmunkásképző tanfolyamok első előadásait a hajdu-bihar megyei termelőszövetkezetekben. a 130 tanfolyamon 3200 szövetkezeti gazda gyarapítja ismeretait. a szövetkezetek gazdálkodásának megfelelően több mint 100 helyen specializálták az oktatást. a legtöbben öntözéses növénytermelő, gyümölcsstermelő és baromfitenyésztő szakmunkás bizonyítványt szereznek. a nagyobb termelőszövetkezetekben önálló tanfolyamokat szerveztek, míg a kisebb községekben több tsz tagjai tanulnak együtt. /mti/

bb 40. krudy gyulának

vid/j/m/hk

1964. november 20.

a megye szülöttének a nevét vette fel a nagykállói járási könyvtár. az ünnepségen csepelyi tamás, a járási pártbizottság titkára mondott beszédet, majd katoná béla, főiskolai tanár méltatta az író munkásságát. közreműködött jancsó adrienne és polgár judit előadóművésznő. ezzel egyidőben kiállítás nyílt krudy gyula műveiből. /mti/

bb 41. hétfőn bucsuztatják vándori gusztáv színművészt

k s/j/m/hk

1964. november 20.

vándori gusztávnak, a néhány nappal ezelőtt elhunyt színművésznak hamvasztás előtti bucsuztatására november 23-án, hétfőn 11 óra 30 perckor kerül sor a farkasréti temetőben.

a 83 éves korában elhunyt színművész életének nagy részét a magyar színházban töltötte. 1942-ben a fővárosi operettszínház tagja lett, és husz évig szerepelt a nagymező utcában. három évvel ezelőtt vonult nyugdíjba. a magyar filmgyártás kezdetének, a némafilm-korszaknak egyik legjelentősebb egyénisége volt. /mti/

--- mm

19.00/a

- 31 -

mti

bb 42. német műszaki könyvkiállítás nyílt a miskolci egyetemen
vid/sze/m/szf 1964. november 20.

a német demokratikus köztársaság megalakulásának 15. év-
fordulója alkalmából német műszaki könyvkiállítás nyílt meg pén-
teken a miskolci nehézipari műszaki egyetemen. a tíz napig
tartó kiállításon a legfrissebb német szakirodalomból négyszáz
műszaki könyvet, valamint folyóiratokat mutatnak be. /mti/

...-

bb 43. magyar küldöttek utaztak a francia vasas szakszervezet
kongresszusára

k sl/sk/m/vg 1964. november 20.

herczeg károly, a vasas szakszervezet főtitkárhelyettese és
kezelő lászló, a szot nemzetközi kapcsolatok osztályának mun-
katársa pénteken franciaországba utazott a francia vas- és fémi-
pari dolgozók szakszervezetének november 21-én kezdődő 24.
kongresszusára. /mti/

...-

Wka

19.02/a

- 32 -

bb 44. befejeződött a szabolcsi almaszüret szabolcsban - hat-
millió ládát raktak meg gyümölcscsel

vid ká/sk szb ká 1964. november 20.

szabolcs-szatmár megye termelőszövetkezeteiben és állami gaz-
daságaiban befejeződött az almaszüret. több mint hatmillió, egyen-
kint huszkilós ládát raktak meg jonathán almával. azokból a terme-
lőszövetkezetekből, amelyek többszáz hold területen foglalkoznak gyü-
mölcsstermesztéssel a szüret idején valóságos ládahegyeket szállí-
tottak el. a nyírmadai állami gazdaságból is több mint 250 vagon
jonathán almát küldtek a főváros és az iparvidékek piacaira. meg-
teltek jonathán almával a megye tárolói is. a nyíregyházi gyü-
mölcskombinátban csaknem ezer vagon almát tárolnak. /mti/

..-

bb 45. takarják a szőlőt a duna-tisza közén

vid ká/sk szb ká 1964. november 20.

a duna-tisza közén a szüret befejeztével újból benépesültek a
pászták. a szőlőskertekben megkezdték a takarást. a
széles sortávu nagyüzemi ültetvényekben nagyrészt gépesítették
ezt a munkát, a kissortávu pásztákban pedig lóvontatású ekékkel
forgatják a homokot a tőkékre. nagymunkát ad a vessző begyűjtése
is. a szaporításra kijelölt területekről a becslések szerint mint-
egy százmillió vesszőt metszenek le a tőkékéről. a vesszők egyré-
szét még az ősszel iskolázzák, s mint gyökeres vesszőt használják
fel a pótlásokhoz és a telepítésekhez. /mti/

..-

bb 46. megalakult az állattenyésztők társasága borsod megyében

vid ká/sk szb ká 1964. november 20.

a magyar agrártudományi egyesület borsod megyei szervezetének
keretében pénteken miskolcon megalakult az állattenyésztők tár-
sasága. elnöknek csörgő istvánt, a borsod megyei tanács főállat-
tenyésztőjét választották. a társaság rendszeresen tájékoztatja
tagjait az állattenyésztés időszerű kérdéseiről, ismerteti és el-
terjeszti a jó tapasztalatokat, gondoskodik a rendszeres tovább-
képzésről. az alakuló ülésen dr. czakó józsef, az állattenyészté-
si tudományok kandidátusa, az állattenyésztési kutató intézet
igazgatóhelyettese tartott előadást a növendékállatok nevelésé-
ről. /mti/

..-

19.07/a

- 33 -

Wka

bb 47. az öntözés fejlesztéséről tárgyalt a szabolcs megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid ká/sk szb ká 1964. november 20.

az idei öntözés fejlesztési terv megvalósításáról és a további lehetőségekről tárgyalt pénteki ülésén a szabolcs-szatmár megyei tanács végrehajtó bizottsága, a felmérések szerint a megyében több, mint száznegyvenezer hold föld öntözésére van lehetőség, a múlt év végéig 11 000 holdat öntöztek, a jövő év elejétől kezdve pedig 22 000 holdon folytatnak öntözéses gazdálkodást a megye termelősövetkezetei. 1965-ben újabb hatezer hold öntözőberendezést építenek meg szabolcsban, a harmadik ötéves tervben pedig mintegy harmincezer holddal növelik az öntözött területet.

a végrehajtó bizottsági ülésen határozatot fogadtak el arra, hogy tervet készítenek a folyók holt ágainak hármasszoros hasznosítására. /mti/

--

bb 48. több mint tízezer utast szállított az esztergom és párkány között közlekedő vízibusz

vid sze szb szf 1964. november 20.

az esztergomi városi tanács és a csehszlovákiai párkányi nemzeti tanács kezdeményezésére október elején vízibusz-járatot indítottak a dunán a két város között. a kéthónapos időtartamra tervezett próba jól sikerült. a menetrend szerint induló járatok mindig megteltek, s nemritkán póttutat is tettek. a százhatvan személyes vízibuszt a pozsonyi hajózási vállalat állította forgalomba, s eddig több mint tízezer utast szállított. a két város tanácsa úgy tervezi, hogy jövőre már tavasszal megindítják a járatot. /mti/

--

bb 49. meghalt rexa dezső

t áe/áe szb hk 1964. november 20.

november 19-én, 93 éves korában elhunyt rexa dezső, a legidősebb magyar író. rexa dezső az irodalmi élet sajtóságosan eredeti, sokoldalú tehetsége volt. pest vármegye levéltárának igazgatójaként vonult nyugalomba, de az legutóbbi időkig tevékenyen részt vett az irodalmi életben. fiatalkori regényei, verseskötetei után számos művelődéstörténeti tárgyú könyvet, tanulmányt, cikket írt. budapest múltjának legjobb ismerője volt, utolsó nagy sikert aratott kötete: „101 kép a régi pest-budáról”, 1961-ben jelent meg.

temetése november 25-én délután fél 3 órakor lesz a farkasréti temetőben. /mti/
19.15/a

--
- 34 -

bb 50. jelentkezzék a károsult

j szb hk 1964. november 20.

ujpesten, az árpád ut és a váci ut kereszteződésénél levő luna-parkból 1964. október 31-én ismeretlen tettes ellopott egy kék színű női kerékpárt. a tettest a rendőrség elfogta. a 4. kerületi rendőrkapitányság kéri a károsultat, hogy kerékpárja átvétele végett jelentkezzék budapest 4. kerület, párpád ut 87. 1. emelet 106. szám alatt. /mti/

--

bb 52. súlyos közlekedési balesetek

j szb hk 1964. november 20.

a 22. kerület, budafok, nagytétényi ut 30. szám előtt plenter Antal 26 éves gépkocsivezető indokolatlanul a menetirány szerinti bal oldalon hajtott tehergépkocsijával, és összeütközött egy másik tehergépkocsival. a baleset következtében a szabálytalanul közlekedő tehergépkocsi utasai közül lukács lászlóné 29 éves komlói lakos és lukács ferencné 28 éves budapesti lakos súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett.

ujpesten, az árpád ut 51. szám előtt janda mártia 14 éves iskolai tanuló körültekintés nélkül futott át az uttesten, és egy oldalkocsis motorkerékpár elgázolta. a fiatal lány súlyosan megsérült.

9. kerület, ferenc körút 12. szám előtt gigor ferenc 30 éves gépszerkesztő személygépkocsijával nem adta meg az elsőbbséget a villamos-járdaszíjű és a járda között haladó tóth istván 70 éves nyugdíjasnak és elütötte. az idős embert súlyos sérüléssel szállították kórházba.

11. kerület, budafoki ut és a hamzsabégyi ut torkolatánál dávid imre 36 éves gépkocsivezető személygépkocsijával szabálytalanul előzve elütötte koltai istván 77 éves nyugdíjast, akit a mentők súlyos, életveszélyes sérüléssel vittek kórházba. /mti/

--

19.17/a

- 35 -

Rek

bb 51. új központi irodaház épült az ózdi martinüzemben

vid sze szb hk

1964. november 20.

az ózdi kohászati üzemek martin-acélművében új, központi irodaházat építettek. a hatszintes épületet a napokban adták át rendeltetésének. az új épületben helyezik el a martinüzem műszaki és adminisztratív irodáit, továbbá az acélmű szinképelemző, valamint vegylaboratóriumát. a korábban iroda céljára használt régi épületet öltöző-fördővé alakítják át, mintegy háromszáz dolgozó részére. /mti/

--

bb 53. manoug parikian budapestre érkezett

k ol szb hk

1964. november 20.

manoug parikian amerikai születésű, angol hegedűművész budapestre érkezett. a neves művész a négy matiné című hangverseny-sorozat keretében lép fel a zeneakadémián, a magyar rádió és televízió szimfonikus zenekarának november 22-1 hangversenyén. a koncerten csakjovszkij hegedűversenyét tolmácsolja. parikian 29-én a szegedi zenekedvelőknek is bemutatkozik. /mti/

--

bb 27. /megkezdődött a kisz... 3. folyt./ szb

számos küldött beszélt arról, hogy az elmúlt években fokozódott a kisz tevékenysége, és ennek eredményeként közvéleményformáló tényezővé vált. az üzemek és vállalatok gazdasági vezetői is egyre inkább megbízzák és támaszkodnak a kisz bizottságok helyi szerveire, segítségüket igénylik a soronlevő feladatok megoldásában. a felszólalók sok példával utaltak arra, hogy a kiszisták lelkes munkaversenye, kezdeményezése ujtómozgalma, valamint egyes nagyjelentőségű munka felett vállalt védnöksége milyen nagy mértékben gyarapítja népgazdasági eredményeinket. a küldöttek a sikerek méltatása mellett számos értékes javaslatot tettek a budapesti kisz fiatalok tartalmi munkájának további megjavítására, a mozgalmi élet szervezettebbé tételére.

a vitában felszólt gáspár sándor, a budapesti párbizottság első titkára, az mszmp politikai bizottságának tagja is.

a kisz budapesti küldöttértekezlete szombaton reggel folytatja munkáját. /mti/

19.20/a

--

- 36 -

PK

bb 55. megalakult a növényvédelmi társaság

t cs/j szb ká

1964. november 20.

a magyar agrártudományi egyesület növényvédelmi szakosztálya pénteken közgyűlést rendezett a technika házában. a közgyűlésen nagy bálint, a földművelésügyi minisztérium országos növényvédelmi szolgálatának igazgatója az üzemi növényvédelem időszerű problémáiról, dr. ubrizsy gábor, a növényvédelmi kutató intézet igazgatója pedig a korszerű növényegészségügyi szemlélet jelentőségéről tartott előadást. az előadók kifejtették, hogy a növényvédelem az utóbbi években a korszerű mezőgazdasági termelésnek nélkülözhetetlen, szerves részévé vált, óriási mértékben megnövekedett a hatóterülete, kibővültek a feladatai. különösen nagy fejlődés tapasztalható a gyümölcsösök, a gabonafélék és a takarmánynövények vegyszeres védelmében. jellemző, hogy 1961-ben 394 000 holdra, 1963-ban csaknem másfélmillió, ez évben pedig több mint kétmillió holdra terjesztették ki a vegyszeres gyomirtást. ország-szerte több ezer növényvédelmi szakember, sokezer növényvédelmi szakmunkás dolgozik, kialakult az üzemi növényvédelem hálózata, a termelőszoövetkezeteknek körülbelül 80 százaléka már korszerű, nagy kapacitású növényvédelmi gépekkel rendelkezik. most a növényvédelem hatékonyságának további növelése, a szakmai problémák rendszeres megvitatása érdekében szervezeti átalakításra van szükség, arra, hogy az eddigi növényvédelmi szakosztály nagyobb hatókörű, önálló növényvédelmi társasággá alakuljon.

az előadások után a közgyűlés megválasztotta az új társaság vezetőségét.

ugyancsak pénteken tartotta a technika házában vezetőségválasztó közgyűlést a magyar agrártudományi egyesület növénytermesztési társasága, amelyen izinger pál, a földművelésügyi minisztérium növénytermesztési főigazgatóságának vezetője a növénytermesztés helyzetéről tartott előadást. az időszerű problémákról szólva közölte többek között, hogy a nehézségek ellenére a termelőüzemek általában az eddiginél szervezettebben és minőségileg is jobban dolgoztak a betakarításban és a szántás-vetésben, jól kihasználták a munkára alkalmas időt. ennek köszönhető, hogy a betakarítással több fontos növényféléknél előbbre tartanak, mint a múlt év hasonló időszakában, és hogy a tavalyi őszi vetésterület is lényegesen túlhaladták. az előadó ezután részletesen ismertette a kenyérgabona-termesztés időszerű kérdéseit, majd a közgyűlés megválasztotta a növénytermesztési társaság új vezetőségét. /mti/

--

19.22/a

- 37 -

PK

bb 54. elutazott a japán gazdasági kormányküldöttség

sze szb -cz

1964. november 20.

pénteken ötnapi magyarországi tartózkodás után elutazott magyarországról a tokusaburo kosaka vezette japán gazdasági kormányküldöttség. a delegációt a keleti-pályaudvaron a külügyminisztérium, a külkereskedelmi minisztérium és a magyar kereskedelmi kamara vezető munkatársai búcsúztatták. megjelent a pályaudvari búcsúztatáson ken-ichiro yoshida budapesti japán nagykövete is.
/mti/

--

bb 56. kétezer év emlékeinek védelme és a modern városépítés harmóniája - nyilvános pályamű ismertetés pécsen

vid sze szb szf

1964. november 20.

a közelmúltban értékelték budapesti pécs városközpontja rendezésére kiírt tervpályázatot. a bemutatott tíz mű közül négy nyert díjat.

a magyar építőművészek szövetségének rendezésében pénteken délután pécsen tartották meg a pályaművek első nyilvános vitáját az em pécsi tervező vállalatának székházában.

pécs leendő városközpontjának egyik jellemzője lesz az elmúlt kétezer év emlékeinek védelme és a modern városépítés elveinek összehangolása a műemlékvédelemmel, hogy a korszerűsítés mellett a város történelmi levegője megmaradjon.

a történelmi belváros területéről, a műemlékekkel övezett, szűkreszabott, görbe utcákból a járműforgalmat többsávos, gyorsforgalmu utakra irányítják. a sokévszázados városfalak környékét parkosítják. mód lesz a jelenleg elfedett hétkarélyos ókeresztény temetői építmény kibontására, a posta melletti római épületmaradványok feltárára, európai török műemlékek jobb bemutatására. a pályatervekben fő helyet kaptak a járműparkolók. külön sávot ajánlanak a közintézmények új székházainak elhelyezésére. előnyösnek látszik néhány erősen kiemelkedő, de nem nagy tömegű magas épület elhelyezése, amelynek a város déli kapujából nézve összhangban lesznek a világhírű székesegyház tornyaival és tettyei dombbal.
/mti/

--

19.25/a

- 38 -

Rk

bb 57. véget ért a műfordítók nemzetközi konferenciája

t áe/sze szb sr

1964. november 20.

a magyar írók szövetségének székházában pénteken véget ért a műfordítók nemzetközi konferenciája. a tanácskozások második napján simó jeno, a kiadói főigazgatóság vezetője tartott beszámoló a szocialista országok irodalma kölcsönös megismertetésének és kiadásának kérdéseiről. referátumában vázolta az eredményeket, amelyeket a szomszéd népek irodalmának ismertetésében elérték a szocialista tábor országgal, számos javaslatot tett, amelyekkel még szélesebbkörűvé, egyszersmind gyorsabbá tehetnék a baráti országok új irodalmi termésének kölcsönös, átfogó tájékoztatását. szólt az ezen a téren még kiaknázatlan lehetőségekről.

a beszámoló után élénk vita követte, amelynek során felszóltak bruno heilig /ndk/, stibor stitniczy /csehszlovákia/, nikolaj ljcsityevszkij /szovjetunió/, andrzej sieroszewski /lengyelország/, ladislav hradsky /csehszlovákia/, nevena stefanova /bulgária/, saffer pál /jugoszlávia/, ion banuca /románia/, vajda györgy mihály, devecséri gábor, radó györgy.

a kétnapos tanácskozás darvas józsefnek, az írószövetség elnökének zárszavával ért véget.
/mti/

--

bb 58. országos tapasztalatcsere és szakmai bemutató a műkedvelő mozgalom új módszereiről

t áe/sze szb sr

1964. november 20.

a művelődésügyi minisztérium közművelődési főosztálya és a népművelési intézet országos tapasztalatcsere-jellegű szakmai találkozót rendezett budapestben. a pénteken kezdődött és szombaton záruló összejövetelen, a megyei tanácsok művészeti előadói, a népművelési tanácsadók és a műkedvelő mozgalom vezető munkatársai az öntevékeny művészeti mozgalom új előadási módszereit tanulmányozták. az ország több együttese, a különböző művészeti ágakból alakított kis kamara-csoportok, műsorait mutatta be. a kpvdssz székházának kulturtermeiben és az egressy klubban többek között a műszaki egyetem, az lte universitas-együttese, a kpvdssz „u bonbonier”, együttese, a pécsi műkedvelőkből alakult kamara-együttes, a debreceni „dongó”, színpad és a debreceni ifjúsági színpad mutatta be műsorait. a debreceni „dongó”, színpad tagjait ezúttal köszöntötték az együttes működésének tizedik évfordulója alkalmából.

a bemutatók tapasztalatait a résztvevő szakemberek megvitatják.
/mti/

19.30/a

--

- 39 -

Rk

bb 59. antonin novotny köszönő távirata dobi istvánhoz

sze szb -cz

1964. november 20.

antonin novotny, a csehszlovák szocialista köztársaság elnöke táviratban mondott köszönetet dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének köztársasági elnökké történő újráválasztása alkalmából kifejezett jókívánságaiért. /mti/

--

bb 62. a tit országos titkársági ülése zalaegerszegen

vid szb -cz

1964. november 20.

pénteken délután országos titkársági ülést tartott a tit zalaegerszegen, amelyen részt vett osztrovszki györgy, a tit elnökhelyettese. a tanácskozáson béres istván megyei titkár referátuma alapján a tit zala megyei szervezetének oktatási programját, munkatervét, ismeretterjesztő tevékenységét vitatták meg.

zalában 858 aktivistája van a tit-nek, közülük 307 falun él. az ismeretterjesztő munka javítására és fejlesztésére körzeti tit csoportokat hoztak létre a megyében, egy-egy körzethez 5-6 község tartozik. tapasztalt népművelők, pedagógusok, jogászok, orvosok, agrármérnökök és műszaki szakemberek egész sora kapcsolódott be az utóbbi időben az ismeretterjesztésbe. gyakorlatilag a megyében élő értelmiségi dolgozók negyedrésze vesz részt a tudományos ismeretterjesztő munkában. ennek eredményeként ebben az oktatási évben 3 500 előadást tartanak a megyében, az előző kétezernyolcszáz előadással szemben. ez azt jelenti, hogy helységeként átlag 14 előadás hangzik el a téli hónapokban. a megye két városában, zalaegerszegen és nagykanizsán 20 munkásakadémiát, 48 községben tsz-akadémiát, 78 községben nők-akadémiáját, 69 községben szülők-akadémiáját szerveztek, míg az ifjusági akadémia előadássorozatát 30 helyen rendezik meg. az előadások már elkezdődtek. a különböző előadásokon és tanfolyamokon mintegy tizezren gyarapítják ismereteiket.

a titkársági ülésen megállapították, hogy a tit zala megyei szervezete jól irányítja az ismeretterjesztő munkát, a lakosság érdeklődési körének megfelelően állították össze az előadások és előadássorozatok tematikáját, ezért is népesek a tit rendezvényei. a szervezet átfogja a megye minden települését, az ismeretterjesztők felkeresik a legtávolabbi községeket, pusztákat is. nemcsak számszerűen növekednek az előadások és tanfolyamok az előző évhez képest, hanem az ismeretterjesztő munka tartalma is magasabb szintű. /mti/

19.35/a

--

- 40 -

PK

bb 60. kétnapos ankét a tbc-s betegek rehabilitációjáról

t ms/sze szb -cz

1964. november 20.

pénteken a semmelweis-teremben kétnapos ankét kezdődött a tbc-s betegek rehabilitációjáról. a tanácskozást dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter nyitotta meg. megállapította, hogy a szocialista egészségügy és az orvostudomány fejlődése megadta a lehetőséget a tbc-nek mint népbetegségnek a felszámolásához. a szocializmust építő társadalom fokról-fokra biztosítja a tudomány eredményeinek felhasználását a gyógyító munkában és a betegségek következményeinek elhárításában. a tbc-törvény a gyógyító munkán kívül nagy figyelmet szentelt a rehabilitáció kérdésének, a beteg visszavezetésének a társadalomba, a gazdasági életbe, a termelő munkába. az általános rehabilitációról szóló kormányrendelet a tbc-s betegek vonatkozásában tovább növelte a rehabilitáció lehetőségeit, amelynek hazánkban jó hagyományai vannak. a mostani ankét - állapította meg - bizonyára beszámol a gyógyult betegek munkába állításának, rehabilitációjának eddigi eredményeiről és hozzájárul a rehabilitációs szemlélet további terjedéséhez, ezzel újabb eredményekhez.

ezután dr. vas imre, a szabadsághegyi állami tbc intézet igazgató-főorvosa bevezető előadásában összefoglalta a tbc-s betegek rehabilitációjára irányuló törekvéseket, a munka eredményeit. hangsúlyozta, hogy az orvostudomány fejlődése ma már lehetővé teszi, hogy a gyógyult betegek legnagyobb része egészségi károsodás nélkül folytassa korábbi tevékenységét. ez alól csak néhány nehéz fizikai munkakör kivétel. a régi munkakörükben el nem helyezhető, valamint a csökkent munkaképességű gyógyult tbc-s betegek számára átképzéssel kell biztosítani, hogy egészségi állapotuknak megfelelő szakmákban helyezkedhessenek el. ilyen átképző tanfolyamokat ma már több tbc-gyógyintézetben tartanak.

dr. medve lászló, az egészségügyi tudományos tanács osztályvezetője a tbc-gondozó intézetek rehabilitációs lehetőségeiről szólott, dr. majzik gábor, a csákvári tbc-intézet igazgató-főorvosa pedig az intézetben folyó rehabilitációs munkát ismertette. elmondotta, hogy a betegek elbocsátásuk előtt kertészkednek, az elektromos műhelytől kezdve a könyvkötészetig különböző, egészségi állapotuknak megfelelő munkát végezhetnek. dr. farkas ferenc, a szentgotthárdi tbc-szanatórium igazgató-főorvosa az intézetben folyó mezőgazdasági szakmunkásképzésről számolt be. előadások hangzottak még el a rehabilitáció pszichológiai vonatkozásairól, az operált betegek és a munkaképességükben erősen csökkent, rokkanttá vált betegek problémáiról. a tanácskozást szombaton folytatják. /mti/

--

19.50/a

- 41 -

W

bb 61. 106 méteres uj szerelőcsarnok a debreceni járműjavítóban

vid szb -cz

1964. november 20.

pénteken délután új létesítményeket adtak át a máv járműjavító vállalat debreceni telepén. több mint 3 millió forintos bevezetéssel készült el a kocsiosztály 106 méteres szerelőcsarnoka. a most elkészült épület emeletén 500 személyes fürdő áll majd a dolgozók rendelkezésére és öltözők kaptak helyet. /mti/

bb 63. szabolcs megyei tsz-tagok a népfront-klubban

sze szb -cz

1964. november 20.

az országgyűlés ülészakát felhasználták a képviselők arra, hogy baráti eszmecserét folytassanak választóikkal. pénteken mintegy száz szabolcs megyei tsz-tag érkezett budapestre a biztosítási és önszegélyező csoportok szervezésében. a városnéző séta után délután ellátogattak a hazafias népfront országos tanácsának klubjába, ahol biszku bélaival, az mszmp politikai bizottsága tagjával a központi bizottság titkárával és benkei andrás belügyminiszterrel, országgyűlési képviselőkkel találkoztak. a vendégeket szatmári nagy imre, a hazafias népfront országos tanácsának titkára köszöntötte. a baráti eszmecserét - amelyen résztvett fehér sándor, az állami biztosító vezérigazgatója is - szobakerültek szabolcs megye időszerű problémái, a megye közös gazdaságainak sikerei és gondjai. /mti/

bb 64. litkei józsef bemutatkozása a fényes adolf teremben

t ol szb -cz

1964. november 20.

pénteken a fényes adolf teremben nagy lászló költő csaknem 200 érdeklődő jelenlétében nyitotta meg litkei józsef festőművész első tárlatát. a művész, aki egyben a képzőművészeti főiskola tanára, az utóbbi három év terméséből válogatott 30 alkotásával mutatkozik be a nagyközönségnek. a tárlaton látható olajtemperáin és akvarelljein a pihenő és munkálkodó ember a főszereplő. megörökítette a festő külföldi tanulmányutjainak élményeit is.

a tárlatot december 13-ig tekinthetik meg az érdeklődők. /mti/

19.50/ a

- 42 -

MTI.

Magyar Tájékoztató Iroda, Budapest, I. Béni utca 6-7. Telefon: 100-400, 300-500
A szerkesztésért és kiadásáért a vezérigazgató felel.

parlament

1964. november 20.

az országgyűlés tanácskozása

t di-vt-bc-ie-tf-zs gg vm fm

1964. november 20.

az országgyűlés pénteken délelőtt 10 órakor folytatta tanácskozását.

az ülést vass istvánné, az országgyűlés elnöke nyitotta meg. a képviselők folytatták a vízügyről szóló törvényjavaslat feletti vitát.

elsőnek erdei ferenc, bács megyei képviselő szólalt fel.

bevezetőben elismeréssel szólt a vízügyi szervek eredményes, jó munkájáról. mint mondta, a vízügyi szervezet fejlődését jól bizonyítja, hogy ma már meg tud birkózni a ráháruló feladatokkal, s a közvélemény is tudja: a vízügyi dolgozók helytállására biztosan számíthat, ha az árvízveszély elhárításáról, vízmentesítési és egyéb feladatok megoldásáról van szó.

- vízügyi szervezetünk elismerésre méltó eredményeiben természetesen része van annak, hogy a magyar vízügy haladó hagyományait a mai viszonyok között is megőrizte, s annak, hogy az utóbbi években megkapta azokat az anyagi, műszaki felszereléseket, amelyekkel feladatait sikerrel megoldhatja. hozzátehetem azt is, hogy szerte az országban a társadalmi segítők nagy tábora is részt vállalt a munkálatokból, s a vízügyi szervezet illetékesei a közösségi erőket jól fel tudták és fel tudja használni az időszerű tennivalók ellátásához. bebizonyosodott, hogy rendkívül hasznos, pozitív kezdeményezés volt a vízügyi, vízgazdálkodási társulások létrehozása, amelyek ugyancsak hatékonyan résztvesznek vízügyi problémáink megoldásában.

- a biztató fejlődés, a számottevő eredmények ellenére természetesen sok még a megoldásra váró feladat, sőt úgy is mondhatnám: a vízgazdálkodásban jelentkező nyomasztó gond. elég, ha utalok a vizek szennyeződésére, az ipari vízszennyezés valóban aggasztó méreteire. látnunk kell, hogy míg vízügyi szervezetünk viszonylag fejlett, jól felkészült, ugyanez nem mondható el a mezőgazdasági, az ipari, vagy akár a kommunális vízfelhasználókról.

/folyt.köv.
11.30/n

12¹⁰ JH

T

R

parlament

/az országgyűlés....1.folyt./vm

róluk még korántsem mondható el, hogy a korszerű vízgazdálkodás követelményeinek megfelelő a műszaki, anyagi felszerelésük. ráadásul sokhelyütt még nem is tanultak meg jól gazdálkodni a vízzel. ezen nem is lehet csodálkozni, a tapasztalatok szerint ez világszerte így van, hiszen az iparosodás, az urbanizálódás viszonylag rövid idő alatt olyan mértékben növelte meg a vízszükségletet, amellyel talán korábban számolni sem lehetett. napjainkban azonban hazánkban is sürgető követelmény, hogy a felhasználók megtanulják a vízzel való helyes gazdálkodást, a víz kezelését, s megfelelő fontosságot tulajdonítsanak az ehhez szükséges feltételek megteremtésének.

dr. erdei ferenc ezután a vízügyről szóló törvényjavaslat jelentőségét méltatta. megállapította: természetesen az új jogszabálytól nem várhatjuk, hogy megoldja vízügyi problémáinkat, de az bizonyos, hogy lényegesen javítja a feltételeket, amelyek között az illetékes szervek dolgoznak. hozzájárul a vízügyi szervezet szilárdításához, fejlesztéséhez, s ezzel közvetve az eddig is jó színvonalon dolgozó apparátus teljesítőképességének növeléséhez. tisztázza, körülhatárolja a vízfelhasználók feladatait, rámutat felelősségükre, megszabja jogaikat, kötelelességeiket, s a törvény szelleme jól kifejezésre juttatja azt a követelményt, hogy minden érdekeltnek el kell sajátítania a vízgazdálkodás tudományát. a törvény tehát a maga sajátos eszközeivel előmozdítja vízügyi problémáink megoldását, s nyugodtan mondhatom, hatása hasznos, pozitív lesz.

a képviselő ezután beszámolt arról, hogy az országgyűlés illetékes bizottságai részletesen megvitatták a törvényjavaslatot, s több módosító javaslattal, észrevétellel egészítették ki. a vita során rámutattak arra, milyen nagy jelentőségű a hatáskörrel, a felelősséggel összefüggő kérdések tisztázása, annak pontos meghatározása, hogy az egyes vízügyi problémák mely szervekre tartoznak, illetőleg komplex kérdésekben milyen jogai, kötelelességei, feladatai vannak az érintett szervezeteknek és az állampolgároknak. a bizottságok a törvényjavaslatba olyan módosítást iktattak be, amely világosan kifejezi: a helyi tanácsoknak rendkívül nagy szerepük, felelősségük és feladatuk van a vízgazdálkodásban - jóllehet a vízügyi szervezet szervezetiileg független a tanácsoktól.

/folyt.köv./

11.35/
n

12^{ve} VR

11.

fk

parlament

/az országgyűlés... 2.folyt./-lm

az államigazgatás helyi szerveinek szerepére, jelentőségére a vízügyi törvény végrehajtásának minden mozzanatában is gondot kell fordítani.

- a bizottságok behatóan vizsgálták a vízszennyezés elleni küzdelem feladatait is. olyan változtatást indítványoztak, amely szerint az eddig alkalmazott ugynevezett szennyvizbevezetési díjat el kell törölni, viszont meg kell birságozni a vizet szennyező felhasználókat. a törvényjavaslat egyik szakasza azonban kimondja, a bírság kirovása és behajtása nem mentesíti az érintetteket, az esetleges kártérítéstől és egyéb felelősségtől.

dr. erdei ferenc a továbbiakban a törvényjavaslatnak arról az előírásáról szólt, amely kimondja, hogy a vízügyi szervek rendelkezésére kell bocsátani a figyelmet, hogy a végrehajtás során az előírásokat nem szabad mereven, mechanikusan alkalmazni - figyelembe kell venni a föld védelméről szóló jogszabályokat, s csupán azokat a parti sávokat vegyék igénybe a vízügyi hatóságok, amelyek feladataik ellátásához feltétlenül szükségesek.

a képviselő végül rámutatott, hogy meg kell találni a helyes középutat a központi szervek helyenként túlzott centralizálási törekvései és az alsóbb szervek rendszerint jogos decentralizálási igényei között. a törvényjavaslat ebben a vonatkozásban inkább kompromisszumos, mint végleges megoldásokat tartalmaz.

- összegezve az elmondottakat: a törvényjavaslatot jónak, előremutatónak tartom. meggyőződésem, hogy nagyon jelentékenyen hozzájárul vízgazdálkodási feladataink megoldásához, ezért a bizottságok által javasolt módosításokkal elfogadom és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlom.

dr. zsigmond lászló vas megyei képviselő azt fejtegette, hogy a vízgazdálkodás ma már nem korlátozható egyetlen területre, felöleli az egész népgazdaságot, s terhei sem egyetlen tárcát érintenek, majd arról szólt, hogy a sokréti fejlődési folyamat eredményeként a mezőgazdaság vizigényei is mindinkább ipari jellegű igényekké válnak.

/folyt.köv./

11.44/-n 12^{ve} VR

111.

fk

parlament

/ az országgyűlés...3. folyt./vm

- a nagyüzemi állattenyésztés alapvető feltétele a jó és elegendő mennyiségű víz - folytatta ezután a képviselő. - ezzel minden esetben számolnunk kell, mert az új majorságok, a nagy befogadóképességű sertéshizlatók és tehénistállók ellátásához már nem elegendők a régi víznyerési módszerek. mindez megköveteli, hogy az új vízügyi törvényben is megfelelő helyet kapjon a mezőgazdaság. így foglaltak állást az országgyűlés illetékes bizottságai együttes ülésének részvevői is, akik végül a 25. paragrafus módosítása mellett döntöttek. megnyugtató, hogy az országgyűlés elé terjesztett javaslatban már ugyanolyan hangsúllyal szerepel a mezőgazdaság, mint az ipar vagy a kommunális terület.

dr. zsigmond lászló a továbbiakban a part mentén fekvő ingatlanok igénybevételének kérdéseivel foglalkozott. kifogásolta a törvényjavaslat eredeti megfogalmazását, s felhívta a figyelmet, hogy az ingatlanok területének igénybevételénél ne csak a vízügyi szervek szempontjából mérlegeljék a gazdaságosságot, mert hiába kap kártalanítást az ingatlan tulajdonosa, ez egyes esetekben nem elegendő. a mezőgazdasági művelés alá eső területek csökkentésével kár éri a népgazdaságot is, - indokolta álláspontját a képviselő, s hozzátette: - ezért valamennyi szempont figyelembevételével döntsenek a part mentén fekvő ingatlanok területének igénybevételéről.

dr. zsigmond lászló ezután kitért arra, hogy az új vízügyi törvény végrehajtási utasítása érthetően nem intézkedhet a bonyolult és szerteágazó terület valamennyi kérdéséről. további rendelkezések és utasítások egész sorára lesz még szükség - állapította meg, majd javasolta, hogy mivel a végrehajtási utasítás 1965. július elsején lép csak életbe, helyes lenne már addigra is lényegesen csökkenteni a megoldásra, részletes rendezésre váró, nyitott kérdések számát. egyebek között szóvá tette, hogy a törvény egyik fontos paragrafusának, amely a hidakkal és átvezetőkkel foglalkozik, az országgyűlés elé terjesztett tervezet szerint nincs végrehajtási utasítása.

- ezt a hiányosságot annál is inkább pótolni kell, mert a korábban elfogadott utügyi törvény és az új vízügyi törvény is egyaránt foglalkozik ezzel, s a kettősség hatásköri vitákra vezethet.

dr. zsigmond lászló befejezésül bejelentette, hogy a törvényjavaslatot az említett módosításokkal elfogadja és elfogadásra ajánlja.

/folyt.köv./

11.59/- n

12²⁰ 9/3

IV.

k

parlament

/az országgyűlés...4. folyt./-lm

dr. noszkay aurél

----- budapesti képviselő bevezetőben megállapította, hogy a törvényjavaslat fontos rendelkezéseket tartalmaz az ásvány- és gyógyvizek hasznosításáról is. ki mondja, hogy a gyógyvizet elsősorban egészségügyi célra kell biztosítani és védőterület kialakítását rendeli el a gyógyászati célokra szolgáló víz mennyiségének és minőségének megóvása érdekében. a törvényjavaslat indokolása szerint a vizigények olyan kielégítése tilos, ami a vizek mennyiségi és minőségi védelmét sértené.

a továbbiakban megállapította, hogy ásvány- és gyógyvizeinkkel eddig eléggé pazarlóan bántunk: e természeti kincseket nem használtuk fel célszerűen és gazdaságosan, védelmükről sem gondoskodtunk kielégítően. mindebből komoly károk származtak.

- köztudomású például, hogy a budapesti gyógyforrások vízhozama, valamint hőfokuk és összetételük is fokozatosan csökken és kedvezőtlenül változik. a budapesti városépítési tervező vállalat 1963 szeptember havi jelentésében többek között a szabadság -dagály-fürdő fejlesztésével kapcsolatban megállapítja, hogy ,, a szabadság-strand vize az eredeti 41.5 celsius fokról 36.8 celsius fokra csökkent., a hiányt a széchenyi gyógyfürdő 74 celsius fokos vizéből kívánják pótolni, amely jelenleg a thalmann utcai lakótelepet fűti melegvízzel. ismeretes az is, hogy gellért gyógyfürdőben a nyári csúcsforgalom idején a csökkent hozamu termálvizet melegített városi ivóvízzel pótolják. az árpád-híd környékén, a margitszigettel szemben végzett furások a sziget gyógyvíztermelésének csökkenését okozták.

- ilyen és hasonló jelenségekkel kapcsolatban - hangsúlyozta noszkay aurél, - már nem igen fogadható el az a gazdasági érvelés, hogy gyógyvizeket, - kivéve, ha feleslegesek - ipari célokra, lakóházak fűtésére, vagy tisztasági fürdőre vegyenek igénybe. a budapest alatt elhelyezkedő melegvíz- réteg szorosan összefüggő területet alkot, és csak annyit szabad belőle kitermelni, amennyi a normális hozamot és minőséget nem károsítja. a népligetben furt kut vizének felhasználásában is ezek a szempontok legyenek irányadók. felhívta a figyelmet arra is, hogy a solymáron tervezett karsztvíz-kitermelés megvalósítása esetén számolni kell a budapesti gyógyvizek hozamának esetleges csökkenésével.

/folyt.köv.!

12.00/-n

v

k

parlament

/ az országgyűlés...5. folyt./vm

- a gyógyforrások vize tehát nem kimeríthetetlen és ezért helyes, hogy jogszabályokkal biztosítsuk célszerű gazdaságos felhasználását és védelmét. fővárosi vonatkozásban eljutottunk addig, hogy ha gyógyvizeink védelmére határozott és gyors intézkedések nem történnek, a helytelen gazdálkodást gyógyfürdőink súlyosabban megsínylik, mint eddig.

- az ásvány- és gyógyvizekre vonatkozó különleges egészségügyi szabályok megalkotásával egyidejűleg kívánatos lenne a fürdőügekkel kapcsolatos kérdések rendezése is. tudomásom szerint az egészségügyi minisztérium a fürdőügy egyes kérdéseinek rendezéséről kormányrendelet-tervezet készült, amelynek végleges kialakítása és életbeléptetése egészségügyi és népgazdasági szempontból egyaránt fontos és sürgős. arra kellene törekednünk, hogy ez az értékes természeti kincsünk minél szélesebb körben szolgálja a hazai betegellátásunkat és idegenforgalmunkat. elgondolkoztató, hogy 1960-1961-ben az országos rheuma-és fürdőügyi intézetet csak 14 külföldi vendég kereste fel gyógykezelésre és korszerű ellátás-kezelés biztosításának hiányában vissza kellett utasítani olyan megkeresést, amely évente 600 külföldi vendég gyógyfürdői kezelését igényelte.

a továbbiakban hangoztatta, hogy az egészségügyi minisztérium szerveként országos fürdőügyi igazgatóságot kellene felállítani, amelynek feladata lenne a gyógyvizek feltárása, célszerű felhasználása, védelme, a fürdőlétesítmények, gyógy-és üdülőhelyek komplex fejlesztése. kívánatos lenne továbbá, hogy az ásvány- és gyógyvizmeghatározást elsősorban az egészségügyi miniszter véleményezze és ugyancsak az egészségügyi miniszter hozzájárulásával lehessen e vizeket felhasználni. a védelem érdekében meg kellene tiltani a karsztos területek víznyelő kutjainak szennyezését, fertőzését, továbbá a védőterületeken a víz mennyiségét, vagy minőségét veszélyeztető munkálatokat.

a törvényjavaslatot - a budapesti képviselőcsoport nevében is - elfogadta.

/folyt.köv./

1.2.04/-
n

VI.

h

parlament

/ az országgyűlés...6. folyt./vm

a vízügyi törvénytervezet vitájának utolsó felszólalója, nagy józsef békés megyei képviselő feltette a kérdést: hoz-e

lényeges változást az új vízügyi törvény és rögtön határozott igennel válaszolt a kérdésre. az egyik legfontosabb új vonásként jelölte, hogy a réggel szemben az új törvény kimondja: a vízzel kapcsolatos mindennemű tevékenység, tehát az egész vízgazdálkodás társadalmi, állami feladat.

- a törvényjavaslat és a végrehajtási rendelettervezet igen helyesen és ugyancsak újszerűen utal arra, - mondotta a továbbiakban -, hogy a vízgazdálkodási feladatokat nem esetenként, nem csak az adott helyzethez igazodva, hanem perspektivikus szemlélettel, a népgazdaság távlati fejlesztési terveibe szervesen beleillesztve kell megoldani. ezt megkönnyíti a vízgazdálkodási keretterv, amelynek igen fontos szerepe lesz az új törvény végrehajtásában. tudom, hogy a vízügyi szervek nagy körültekintéssel, alapos munkával készítik ezt a kerettervet, de mégis szeretném ezzel kapcsolatban valamire felhívni a figyelmet. bármilyen hasznos és jó is lesz ez a keretterv, helytelen volna, ha az egymást követő vízgazdálkodási feladatok megoldásánál dogmatikusan, örökérvényűen kezelnénk. a tudományos és a technikai fejlődésnek szükségszerűen maga után kell vonnia a keretterv fejlődését, változását is és ezzel a ténnyel már most számolnunk kell.

a képviselő a továbbiakban annak a jelentőségét méltatta, hogy a törvény a vízgazdálkodással kapcsolatos minden tevékenységet egységes apparátus, a vízügyi szervezet feladatává teszi. így biztosítható lesz az egységes szemlélet és az egységes gyakorlat az államigazgatási és a szakigazgatási teendőkben és a végrehajtásban is. a vízügyi szervek például már a vízjogi engedélyek kiadása során is biztosíthatják a vízhasznosítás gazdaságilag leghelyesebb sorrendjét. a törvény további pozitív vonása, hogy a vízikönyv és a készletgazdálkodás bevezetésének előírásával megalapozza kincset és vízkészletünk rendszeres nyilvántartását. a képviselő ezzel kapcsolatban felhívta a figyelmet: a népgazdaság különböző ágazataiban, elsősorban a mezőgazdaságban minden valószínűség szerint kevesebb vizet használnak fel, mint amennyit a nyilvántartások kimutatnak, mivel sok, ma már nem működő öntöző telepet átalakított rizsföldet és más, megváltoztatott rendeltetésű létesítményt még ma is aktív vízfelhasználóként tartanak nyilván.

/folyt.köv./
12.16/- n

VII.

h

parlament

/az országgyűlés...7.folyt./-lm

ahhoz, hogy a még nem lekötött vízkészlet mennyiségéről pontos képiünk legyen, a gyakorlatban végbement változásokat a nyilván-tartásoknak is tükrözniük kell.

nagy józsef befejezésül a vízgazdálkodási kutatás és szakemberképzés jelentőségével foglalkozott és hangsúlyozta, hogy - anyagi lehetőségeinkhez mérten - ezt a két területet minél nagyobb mértékben és gyorsabb ütemben kellene továbbfejlesztetni. a törvénytervezetet részleteiben és egészében elfogadta.

ezután losonczi pál földművelésügyi miniszter válaszolt a hozzászólásokra. hangsúlyozta:

- vízügyi törvényjavaslat vitája megmutatta, hogy a vízgazdálkodás, amely azelőtt lényegében csak a szakmai köröket foglalkoztatta, jelentős társadalmi ügyé vált. a víz, amelynek bősége, vagy hiánya korábban megváltoztathatatlan természeti adottságnak tűnt, a korszerű gazdálkodás eszközeivel mindinkább szabályozható, s egyre jelentősebb szerepet tölt be a társadalom életében, a termelés különböző ágaiban. a vita megmutatta, hogy a törvényjavaslatban szereplő kérdések élénken foglalkoztatják közéletünket.

- a vízgazdálkodás helyzetét, fejlesztési irányát és megoldásra váró feladatait sokoldalúan megvilágító értékes hozzászólásokból kitűnt: a lakosság, az egészségügy, a kommunális gazdálkodás, a település-fejlesztés, az ipar, a mezőgazdaság, a bányászat egyaránt érdekelt abban, hogy tovább szilárduljon a vízgazdálkodás tervszerű rendje. óvni, védeni kell országunk víz-vagyonát, s gondoskodni kell annak ésszerű, gazdaságos hasznosításáról.

- a felszólalók egyértelműen időszerűnek találták a vízügyi törvény megalkotását, egyetértettek alapelveivel és helyeselték rendelkezéseit. a törvényjavaslatot hasznosan egészítették ki az egyesített bizottságok javaslatai. ezek egyrészt a vizek tisztaságának fokozottabb védelmére, másrészt arra irányultak, hogy a belvizek levezetése a lakosság és a termelés érdekeinek figyelembevételével történjen. igen értékes a bizottságoknak az a javaslata is, amely kiemeli a tanácsok és ezek szakigazgatási szerveinek szerepét a helyi vízügyi feladatok megoldásában.

/folyt köv./

12.30-n

13- *2. rész*

-VIII-

parlament

/az országgyűlés...8.folyt./vm

- a kormány is nagyra értékeli a tanácsok munkáját a helyi vízügyi feladatok egész sorának, a lakosság vízellátásának, a csatornázásnak, a kisebb vízrendezési munkáknak, az öntözés fejlesztésének, az árvízvédelem igazgatási feladatainak megoldásában. vízügyi szerveink a fejlesztési elvek kialakításában és gyakorlati tevékenységükben is számítanak a tanácsok közreműködésére. a tanácsoknak a vízgazdálkodásban betöltött fontos szerepére utal az is, hogy a gazdasági bizottság határozatot hozott: a megyei és megyei jogú városi tanácsoknál már korábban életrehívott vízügyi csoportokon kívül a járási tanácsok szakigazgatási szerveit is vízügyi szakemberekkel kell megerősíteni, ott, ahol ezt a növekvő vízügyi feladatok indokolják.

- a felszólalók többsége vízkincsünk védelmét olyannyira fontosnak ítélte, hogy az eddiginél hatásosabb intézkedéseket sürgetett a szennyezés ártalmainak megszüntetésére, a minőség megóvására. a törvényjavaslat azonban eleget tesz ennek a követelménynek. a szennyvíz-bírság ugyanis csak egyik jogi szankciója a vizek fertőzésének és káros szennyezésének. a törvényjavaslat azt is kimondja, hogy a szennyvíz-bírság fizetése nem mentesíti a szennyező üzemet a kártérítési kötelezettség alól, a mulasztókat pedig a szabálysértési, vagy büntetőjogi felelősségre vonástól. a törvényjavaslat tehát szigorubb intézkedéseket tartalmaz, mint azok az indítványok, amelyek azt kívánták, hogy a szennyvíz-bírság mértéke az okozott kárral legyen egyenlő.

- ezek a szankciók azonban önmagukban nem elegendőek a káros víz-szennyeződések megakadályozására. ezért a végrehajtási rendelet tervezete, a kormány céljainak megfelelően, intézkedik arról, hogy új üzemek a jövőben szennyvíz-tisztító berendezés nélkül építeni és üzembe helyezni nem szabad. a korábban ilyen berendezések nélkül átadott üzemeket pedig kötelezi, hogy a vizek fertőzését, vagy káros szennyezését a szükséges berendezés megépítésével, illetve a meglévő berendezések korszerűsítésével szüntessék meg.

/folyt.köv./

12.35/-n

1302 *2. rész*

-IX-

parlament

/az országgyűlés...9.folyt./lm

- a szennyvíz-bírság nem öncélú bevétel. éppen azt szolgálja, hogy felhasználásával is elősegítsük a szennyvíz-tisztító berendezések építésének és korszerűsítésének meggyorsítását. az országos vízügyi főigazgatóság, az ipari tárcák bevonásával, részletes fejlesztési tervet dolgozott ki a tisztítóberendezéssel még nem rendelkező üzemek tisztító berendezéseinek megépítésére, illetve az elavult berendezések korszerűsítésére.

- az elmúlt két évben növekedett a szennyvíz-tisztító berendezések építésének üteme. míg 1962 előtt évente legfeljebb 60 millió forintot fordítottunk erre a célra, a legutóbbi két évben már évente csaknem 150 millió forintot használtunk fel.

- a kormány is szükségesnek tartja és megfelelően támogatja, hogy a vízügyi, egészségügyi és egyéb illetékes szervek továbbra is fokozott figyelmet fordítsanak a szennyvíz-tisztítási technológia tökéletesítésére, a víz-kémiai és vízbiológiai kutatások fejlesztésére. ehhez jelentős segítséget ad a kgst keretében kialakult tudományos együttműködés s adnak azok a tanulmányok, és ajánlások, amelyeket ebben a kérdésben a kgst szervei kidolgoztak. a szomszédos országokkal kötött kétoldalú egyezmények is kellő alapot nyújtanak ahhoz, hogy vízügyi szerveink erőfeszítései a határfolyók szennyeződésének megszüntetésére eredményre vezessenek.

a miniszter a továbbiakban a helyi erőforrások felhasználásának jelentőségével és a képviselők néhány más indítványával foglalkozott, majd hangsúlyozta:

- a javaslatokat a kormány megvizsgálja és a vízügyi, valamint az egyéb illetékes állami szervek a népgazdaság lehetőségeihez mérten a szükséges intézkedéseket megteszik. a megoldásra váró feladatok közé tartozik heves és veszprém megye öntözésének fejlesztése, a marcal vízgyűjtő területének rendezése, szekszárd környékének erózió elleni védelme, a szajlavölgyi tározó megépítése a harmadik ötéves terv időszakában, a bölcske-madocsi árvízvédelmi töltés állami kezelésbe vétele, a balaton vízszint ingadozásának csökkentése, a lázberci-tározó megépítése ózd vízellátására stb.

/folyt.köv./
12.55/-n

1304 *Lel*

-X-

parlament

/az országgyűlés...10.folyt./vm

losonczy páál végül a kormány nevében köszönetet mondott mindazoknak, akik részt vettek a törvényjavaslat kidolgozásában, s a bizottságoknak, valamint a hozzászólóknak az értékes kiegészítő javaslatokért. kérte az országgyűlést, hogy a törvényjavaslatot az egyesített bizottságok javaslataival, valamint dr.zsigmond lászlónak a 23. paragrafusra vonatkozó javaslatával együtt fogadja el.

az országgyűlés a földművelésügyi miniszter válaszát és - a javasolt módosításokkal - a vízügyről szóló törvényjavaslatot egyhangulat elfogadta.

ezután az elnökölő vass istvánné szünetet rendelt el. szünet után polyák jános elnökletével folytatódott a tanácskozás. napirend szerint következett a külügyminiszter beszámolója a magyar népköztársaság külpolitikájáról. péter jános külügyminiszter emelkedett szólásra.

/folyt.köv./
12.58/-n

1306 *Lel*

-XI-

parlament

1. sz. javítás:

az országgyűlés 2. folyt. 3. bek. 3. sorában
a szöveg helyesen:
rendelkezésre kell bocsátani az ugynevezett parti sávokat,

területeket. felhívta a figyelmet...

az 5. folyt. 2. bek. 4. sora: m i n i s t é r i u m b a n...
a 9. folyt. utolsó bek. 7. sorában:

s z a l a j k a- völgyi tározó...

--

13.10/-n

1320 Zel

XIV -

parlament

/az országgyűlés... 11. folyt./-lm

tisztelt országgyűlés! kedves képviselőtársak!

kormányunk felelősséggel és számadással tartozik az országgyűlésnek. ebből a kötelezettségből eredően javasolta a kormány, hogy az országgyűlés vitassa meg mostani ülészakán a magyar népköztársaság külpolitikai tevékenységéről szóló beszámolót.

a magyar népköztársaság nemzetközi kapcsolatai az utóbbi időben nagymértékben növekedtek. ennek következtében a nemzetközi élet terén új lehetőségek vannak előttünk.

külpolitikánk alapelveit, céljait, a magyar nép alapvető érdekei határozzák meg. ennek alapján élünk a megnövekedett lehetőségekkel. vagyis: azért küzdünk, hogy a békés egymás mellett élés elvének megfelelően kapcsolataink bővítése járuljon hozzá a nemzetközi feszültség enyhítéséhez mind itt közvetlen közelünkben közép-európában, mind szélesebb összefüggésben és ezek a kapcsolatok segítsék elő az imperializmus agresszív szándékainak fékentartását és teremtsenek kedvező feltételeket a szocializmus mind virágzóbb építésére hazánkban a szocialista népek nagy családjával együttműködve.

ezért külpolitikai tevékenységünknek hozzá kell járulnia ahhoz, hogy:

- 1./ erősítsük a szocialista országok összefogását;
- 2./ fejlesszük a szocialista és a többi antiimperialista ország kapcsolatait és együttműködését a kolonializmus és neokolonializmus teljes felszámolásának gyorsítására;
- 3./ erősítsük a népek harcát a termonukleáris háború veszélye ellen a nemzetközi béke megszilárdításáért;
- 4./ fejlesszük kapcsolatainkat a nyugati kapitalista országokkal a békés egymás mellett élés jegyében, a kölcsönös előnyök alapján.

/folyt. köv./
13.15/-n

1323 Zel

-XIV-

parlament

/ az országgyűlés.... 12. folyt./vm

ezeket a feladatokat népünk szolgálatában nagyon mozgalmas nemzetközi viszonyok között látjuk el. az erőviszonyok megváltozása, a szocialista világrendszer fejlődése, a gyarmati rendszer felbomlása, a szovjetunió haditechnikai ereje, a békéért küzdő erők széles frontja megnövelte a szocializmus és a béke nemzetközi lehetőségeit.

az új lehetőségek bonyolult feladatokkal járnak együtt.

a magyar népköztársaság külpolitikájában tehát minden eddiginél aktívabb, céltudatosabb, kifinomultabb és körültekintőbb tevékenységre van szükség.

először a szocialista országokhoz fűződő kapcsolataink kérdésével foglalkozom

a 14 szocialista országot - a mai történelmi viszonyokat egyre inkább meghatározó szocialista világrendszert - a gazdasági, a társadalmi rendszer és a marxista-leninista ideológiai azonossága, az emberiség jövőjéért vívott közös harc egymásra utalja, egybefűzi s eme alapvető egybetartozás mellett az ellentmondások és viták ideiglenes, átmeneti tünetek.

ebben a szövetségi rendszerben különleges helye és szerepe van a szocialista országok elsőszülöttének, a szovjetuniónak.

a világ minden népe között a szovjetunió népei szenvedtek, áldoztak és alkottak a legtöbbet más népek szabadságáért, felemelkedéséért, a gyarmati rendszer széteséséért, a béke megvédéséért.

a szovjetunió a fő tényező abban - természetesen a köréje csoportosult nemzetközi béke táborral együtt -, hogy a harmadik világ háborút sikerült mind a mai napig elhárítani, sőt, hogy reális célkitűzés lehet a termonukleáris háboru veszélyének, ezzel együtt bármiféle világháboru veszélyének végérvényes kiküszöbölése.

a béke további védelme megköveteli a szocialista országoktól, a háborus veszély ellen mozgósítható minden antiimperialista erőtől a fokozott összefogást, együttműködést a szovjetunióval a feszültségek enyhítéséért, az imperialista agresszió veszélyeinek felszámolásáért, az általános és teljes leszerelésért.

a szovjetunióhoz fűződő testvéri, baráti szövetségi kapcsolatainkat tehát nem egyszerűen szomszédságunk, közös érdekeinek sorozata határozza meg, hanem az a világpolitikai felelősség és hatékonyság is, amelyet mi a szovjetunióban látunk.

/folyt.köv./
13.22/-n

1327 Jelvi

-XIV-

parlament

/ az országgyűlés.... 13. folyt./vm

éppen így a varsói szerződés és a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa elvei és gyakorlatai sem csak egyszerűen e szervezetek tagországaival fűznek egybe bennünket, hanem ezeket az elveket és gyakorlati akciókat kívánjuk alkalmazni az olyan szocialista országok felé is, amelyek nem tagjai ezeknek a szervezeteknek.

ebben az évben mind kormányzati, mind pártvonalozásban nagyon jelentős, magasszintű tárgyalásokat folytattunk magyar-szovjet, magyar-bolgár, magyar-ndk, magyar-csehszlovák, magyar-jugoszláv, magyar-román, magyar-mongol viszonylatban budapesten, magyar-lengyel viszonylatban varsóban, és legújabban magyar-szovjet viszonylatban moszkvában is. ezeknek a tárgyalásoknak - az időszerű nemzetközi problémák, a nemzetközi munkásmozgalom kérdései s a kétoldalu kapcsolatok általános vonatkozásai mellett mindig témái voltak gazdasági kérdések is, egyes esetekben szinte központi témái a gazdasági együttműködés tervei voltak. az érthetően sok akadály ellenére is, ezeknek a terveknek a körvonalai biztatóan alakulnak.

az a meggyőződésünk, hogy nemcsak a kgst jelenlegi tagországai számára, hanem a szocialista országok egész körében a jövő és a gyorsabb fejlődés útja a szuverenitás kölcsönös tiszteletben tartása és ugyanakkor a tervszerűen szakosított munkamegosztás osztermelési együttműködés alapjain vezet. ennek megtanulása, gyakorlati érvényesítése időt igényel, de az idő ebbe az irányba dolgozik.

mi különösen érdekeltek vagyunk a külkereskedelem és általában, vagy még inkább a nemzetközi gazdasági együttműködés fejlesztésében.

nálunk a nemzeti jövedelem alakulásának aránylag fontos tényezője a külkereskedelem eredménye. külkereskedelmünk főbb jellemzői pedig a következők. külkereskedelmi forgalmunk 65-70 százaléka a szocialista országok, 30-35 százaléka pedig a többi ország felé irányul. a szocialista országokkal bonyolított forgalomnak mintegy fele tartozik a magyar-szovjet gazdasági kapcsolatok területére. ez év első kilenc hónapjában importunk legnagyobb részét nyersanyag és félkészáru képezte. ez az össz-importnak 57 százaléka volt, 17 százalékkal több, mint az előző év első három negyedében s ennek nagy részét a szovjetunióból kaptuk. az import második legnagyobb csoportját - közel 30 százalékat - a beruházási célzatu gépek és gépi alkatrészek alkották.

/folyt.köv./

13.25/-n

XV

L

parlament

/az országgyűlés.....14. folyt./lm

exportunk legnagyobb tétele, mintegy 35 százaléka a gépekből és gépi berendezésekből áll, 23 százalékot jelentenek az egyéb ipari cikkek, az ipari fogyasztási cikkek, 25 százalékot a mezőgazdasági eredetű termékek.

Küikereskedelmi forgalmunk szocialista viszonylatban főleg akkor növelhető tovább, ha fejlesztjük és tervszerűbbé tesszük az ipari kooperációt és szakosítást. ezért nagy a jelentőség a tolvjetunióval és a lengyelországgal kötött alumínium-termelési egyezménynek, a magyar-csehszlovák együttműködésnek a közös dunai vízierőmű-rendszer felépítésében, a magyar-bolgár megállapodásoknak a gazdasági élet különböző területein közös intézetek és vállalatok tervének kidolgozására.

1964. november 2-án életbelépett az intermetall nevű magyar-csehszlovák-lengyel közös vaskohászati vállalkozás létrehozására vonatkozó megállapodás. a közös vállalkozáshoz bejelentette csatlakozását már több szocialista ország, így a szovjetunió, a német demokratikus köztársaság és a bolgár népköztársaság.

a szocialista országokkal folyó kulturális kapcsolataink mélyítése és tervszerűbbé tétele szempontjából különösen jó és tanulságos példának ígérkezik a magyar-csehszlovák viszonylatban életre hívott kulturális vegyesbizottság. hasonló bizottságok létesítése kétoldalú kapcsolataink ápolására más szocialista országok viszonylatában is hasznos és reális utnak ígérkezik.

öt testvéri szocialista ország a nemzetközi feszültség provokációk veszélyével különösen megterhelt szakaszán él: a távol-keleten a koreai népi demokratikus köztársaság, a kínai népköztársaság és a vietnami demokratikus köztársaság, a nyugati féltekén a kubai köztársaság és itt közép-európában a német demokratikus köztársaság. a békéért, biztonságukért, a szocializmus vívmányainak védelméért vívott harcukban teljes szolidaritásunkról biztosítjuk őket.

/folyt.köv./
13.38/-n

XVI.

k

parlament

/az országgyűlés.....15. folyt./lm

helyeseljük és támogatjuk a koreai népi demokratikus köztársaság javaslatait és követeléseit, hogy az idegen csapatokat vonják ki dél-koreából, s koreát szabad, békés uton egyesítsék.

helyeseljük és támogatjuk a vietnami demokratikus köztársaság javaslatait és követeléseit a genfi egyezmények megtartására, a dél-vietnami terrorcselekmények, provokációk és agressziók megszüntetésére és vietnám szabad, békés egyesítésére vonatkozóan. a vietnami demokratikus köztársaság parlamentjének és kormányának felhívására válaszolva elítéljük az amerikai agresszorok bűncselekményeit s teljes szolidaritásunkról biztosítjuk a vietnami demokratikus köztársaságot s a létéért küzdő dél-vietnám hős népét.

helyeseljük és támogatjuk a kínai népköztársaság javaslatait és követelését taiwan és a parti szigetek felszabadítására és az egyesült nemzetek szervezetében a kínai népköztársaság jogainak helyreállítására vonatkozóan.

teljes szolidaritásunkról biztosítjuk a kubai köztársaság hős népét, amely az imperialista beavatkozások, provokációk és agresszív kísérletek szakadatlan sorozata közben védi és építi új életét, a kubai nép nincs egyedül. vele van a szocialista népek nagy családja s a szabadságszerető emberiség. az el nem kötelezett országok legutóbbi, kairói konferenciájának állásfoglalása is mutatja, hogy a népek milyen felmérhetetlen széles frontja védi és támogatja a kubai köztársaságot szuverenitása és függetlensége védelmében. a konferencia 57 hivatalos tagországa egyhangu határozatban követelte, hogy az egyesült államok kormánya kezdjen tárgyalásokat a kubai szuverenitást sértő guantanamói támaszpont megszüntetéséről, a vitás kérdések rendezéséről a békés egymás mellett élés elve alapján.

a német demokratikus köztársaságra úgy tekintünk, mint a közép-európai béke egyik biztosítékára. sőt a német szövetségi köztársaság nyugati szomszédai is főként a német demokratikus köztársaság létének köszönhetik, hogy nem fenyegeti őket németország részéről az újra feléledt német militarizmus. a két németország tényének elismerése, a német békeszerződés megkötése nemcsak közép-európa békés fejlődésére, hanem általában az egész nemzetközi életre kedvezően hatna.

/folyt.köv./
13,46/-m

XVII.

k

/ az országgyűlés.... 16. folyt./vm

ez ellen a kedvező lehetőség ellen most új akciót szerveznek: a nato multilaterális atomtörést s ennek fő tényezői a nyugat-német és amerikai militarista körök. hogy a tervnek mi a közvetlen gyakorlati célja, az abból is kiviláglik, hogy az egyesült államok és a német szövetségi köztársaság között már kétoldalu megállapodás leteremtéséről is folyik tárgyalás. az egész tervnek, sőt magának a köztársaság növekvő nemzetközi tekintélyének ellensúlyozására a német szövetségi köztársaság katonai súlyát növelni s ezzel akadályozni a német kérdés rendezését és új feszültség gócait növelni európa közepén. a revansista német militarista körök hatalma duzzasztására irányuló törekvések amellet, hogy újabb akadályokat gördítenek az európai észszerű rendeződések útjába, új veszélyek árnyait ébresztik fel németország nyugati szomszédai felett is a békéjük közvetlen veszélyeztetését érző szocialista országokat pedig a szükséges védelmi ellenintézkedésekre sarkallják.

a nemzetközi kapcsolatoknak nem jelentéktelen tényezője az utasforgalom. mi minden irányban tettünk lépéseket az utazási könnyítésekre. ennek az évrnek eddigi időszakában több mint egymillió magyar állampolgár járt külföldön és körülbelül ugyanannyi külföldi állampolgár járt magyarországon. a szocialista országok - elsősorban csehszlovákia, ahonnan hozzánk, illetve oda mintegy 7-800 ezer ember utazott. ebben az évben a szovjetunió, lengyelország, ndk, bulgária, románia és jugoszlávia - viszonylatában könnyítettük meg az utazásokat. de megkönnyítettük a nyugati országokba, így elsősorban ausztria felé is. na sikerül biztosítékokat találni arra, hogy ez a forgalom ne a gazdasági és politikai fekete-kereskedelem hálózata, hanem valóban a népek közötti kapcsolatok ápolásának az alkalmá legyen, akkor meg lesz a lehetősége az utazások további könnyítésének mind a ki-, mind a beutazók számára.

átteker most - tisztelt országgyűlés - az afrikai, az ázsiai, a latin amerikai országokhoz fűződő kapcsolataink kérdéseire.

kormányunk nagy figyelmet fordít együttműködésünk fejlesztésére a gyarmati sorból felszabadult népek új országaival. ezeknek az országoknak a szerepét a nemzetközi életben nagyon lényegesnek tartja.

/folyt.köv./

13.56/-n

XVIII.

k

/ az országgyűlés.... 17. folyt./vm

a gyarmati sorból felszabadult népek összefogása ma a nemzetközi helyzet javításának lényeges tényezője. mutatja ezt az el nem kötelezett országok ez év októberében tartott második konferenciája is. míg 1961-ben a belgrádi konferencián 25 ország hivatalos képviselője és 3 ország megfigyelője vett részt, addig a mostani kairói konferencián 57 ország volt hivatalos részvevő és 10 ország küldte el megfigyelőit.

nemcsak a konferencia részvevői számának növekedése, hanem a konferencia közös nyilatkozata is mutatja a részvevők összefogásának erejét. nagyon különböző viszonyok között élő 57 ország nevében nyilatkozott a konferencia a jelenlegi helyzet legfőbb problémáiról és mutatta meg, hogy a békés egymás mellett élés biztosítása, az általános és teljes leszerelés, a gyarmati rendszer maradványainak felszámolása, a neokolonializmus cselekvései elleni harc érdekében milyen akciókat tart szükségesnek.

a közös nyilatkozat mutatja, hogy a durva gyarmati elnyomás alól felszabadult népek termelik az ellenállás erőt a neokolonializmus fondorlatos módszerei ellen is.

a kairói közös nyilatkozat a békéért, a népek függetlenségéért, az imperializmus hadállásainak felszámolásáért a neokolonializmus ellen vívott harc utmutató jellegű, mozgósító és széles frontot összefogó kiáltványa.

a magyar népköztársaság kormánya üdvözli a konferencián résztvevő kormányokat, szolidaritásáról biztosítja őket harcukban s magáévá teszi javaslataikat és követeléseiket a népek függetlensége, szabadsága, a nemzetközi béke és biztonság érdekében.

a konferencia frontjának szélesedését mutatja nemcsak általában a részvevők számának nagy megnövekedése, hanem az is, hogy latin-amerikából kilenc ország küldte el hivatalos megfigyelőit. kuba természetesen rendes részvevőként volt jelen, megfigyelővel képviseltette magát: argentina, bolívia, brazilia, chile, jamaica, mexico, trinidad és tobago, uruguay, venezuela.

/folyt.köv./

14.00/-n

14

k

parlament

/az országgyűlés....18. folyt./lm

a latin-amerikai országok ilyen nagyszámu jelenléte - ha csak megfigyelői minőségben is - a béke és haladás nagyhatósugaru kairói konferenciáján a nemzetközi helyzet alakulását kedvezően befolyásolhatja.

a fejlődő országok kedvező hatása a nemzetközi életben sokféle vonatkozásban érzékelhető. abban, hogy a nemzetközi szervezetek a hidegháborus témáktól egyre inkább a gyarmati rendszer felszámolását, a békés egymás mellett élést, az általános és teljes leszerelés előkészítését elősegítő témák felé fordulnak, rendkívül nagy szerepük van ebben a folyamatban a gyarmati sorból felszabadult új, fejlődő országoknak.

amikor öt évvel ezelőtt először elhangzott a szocialista országok javaslataként az ensz közgyűlésén, hogy a nemzetközi szervezetek titkárságait, bizottságait, intézményeit a nemzetközi élet három fő erejének - a szocialista, a kapitalista és a fejlődő országoknak - megfelelően kell összeállítani, akkor még a legkülönbözőbb érvek hangzottak el mindenfelől a javaslat ellen, főleg arra hivatkozva, hogy ez a harmadik tényező: a fejlődő országok csoportja, mint egységesen ható erő nem létezik. azóta a francia forradalom időszakából örökölt „harmadik rend”, kifejezés mintájára nem éppen pontos kifejezésként mind általánosabb a harmadik világ kifejezés, amely jelöli azt az új erőcsoportot, amelynek kiemelkedő megnyilatkozási alkalma volt a kairói konferencia. Európában és Amerikában egyre inkább úgy kell külpolitikai tervekkel foglalkozni, hogy figyelembe kell venni ezt a hatalmas új tényezőt. 115 állam vesz ma részt a nemzetközi életben. szavazatuk a nemzetközi szervezetekben független gazdasági, népességi, haditechnikai erejüktől. egy állam egy szavazat. s a 115 államból mintegy 75 tartozik ennek az új csoportnak a keretébe.

a nemzetközi szervezetekben és általában a nagy államközi konferenciákon azzal kell számolni, hogy a fejlődő országok alkotják a résztvevők döntő többségét. jelenlétük a nemzetközi konferenciákon az antiimperialista harc lényeges tényezője.

a magyar népköztársaság nagy megbecsüléssel tekint ezekre az országokra, hősies antikolonialista harcaikra s kívánjuk, hogy most a neokolonializmus ellen vívott küzdelmeikkel tudják kivívni gazdasági függetlenségüket és megszilárdítani nemzeti önállóságukat.

/folyt.köv./

14. 10/-n

xi

fi

parlament

/az országgyűlés.....19. folyt./lm

az egyesült arab köztársaságtól és az algériai demokratikus és népi köztársaságtól kezdve a fejlődő országok egész sorával folytat ebben az évben is kormány szintű megbeszélés kapcsolataink bővítésére. jemen elnökének és etiópia császárának magyarországi látogatása nemcsak e két országgal való kapcsolatok szempontjából volt jelentős. tervek vannak további magasszintű kölcsönös látogatásokra a közeli hónapokban a fejlődő országok és a magyar népköztársaság között.

anyagi lehetőségeink természetesen nem nagyok. mégis a tőlünk telhető mértékig részt kell vennünk külkereskedelmi kapcsolatok bővítésével, a gazdasági tervek realizálásában való együttműködéssel ezekben az országokban a harcban gazdasági önállóságukért és nemzeti függetlenségük megszilárdításáért.

együttműködési készségünket az is mutatja, hogy bár jó szakembereknek itthon sem vagyunk bővében, mégis egészségügyi szakértők, orvosok, ápolók, geológusok, hidrológusok, statisztikusok, pedagógusok, egyetemi oktatók, archeológusok, izotópszakértők, gépészek, szövetkezeti szakértők dolgoznak részben államközi megállapodások, részben az ensz és az unesco segélyakciói keretében. különböző szakterületen dolgozó honfitársaink munkahelyei a következő országok: algéria, argentina, egyesült arab köztársaság, ghana, india, mali, nigéria, szaúd-arábia, szíria, törökország, uganda.

politikai, erkölcsi és gyakorlati támogatásunkról biztosítjuk a kairói konferencia résztvevőit a gyarmatosítás maradványainak felszámolására irányuló antiimperialista programjukban. a délafrikai köztársaság ellen új szankciókat követelt a konferencia kettős alapvető okból: egyrészt délnyugat-afrika önkényes elnyomása, másrészt az embertelen faji megkülönböztetést alkalmazó apartheid politikája miatt. a magyar népköztársaság képviselője tagja az ensz apartheid bizottságának, amely az ensz keretében a délafrikai köztársaság embertelen és törvénytörő eljárásainak a vizsgálatával s az ezek ellen szükséges intézkedéseknek a kidolgozásával foglalkozik.

/folyt.köv./

xxi.

14. 14/-n

fi

/ az országgyűlés...20. folyt./-vm

mi végrehajtottuk mindazt az intézkedést, ami a mi hatáskörünkbe tartozik azokból, amelyeket az afrikai államfők múlt évi addis abebai konferenciája, valamint az ENSZ közgyűlése dél-afrikai bojkottálása érdekében kimondott.

osztozunk a kairói konferencia aggodalmaiban a délkelet-ázsiai viszonyokat illetően és a konferencia résztvevőivel együtt elítéljük az imperialisták törekvéseit, amelyek célja az indiai óceánon bázisokat létesíteni, hogy Ázsia és Afrika fejlődő országait félelemben tartsák. Támogatjuk India, Indonézia, Burma, Ceylon, Laosz harcát a délkelet-ázsiai gyarmatosítási kísérletek ellen.

küldképviselőket tartunk fenn Afrikában: az Egyesült Arab Köztársaságban, az Algériai Demokratikus és Népi Köztársaságban, a Marokkói Királyságban, Etiópiában, Szudánban, Ghanában, Guineában, Nigériában, Kenyában, - de szoros kapcsolatokra törekszünk más afrikai országokkal is.

küldképviselőink vannak Ázsiában: Indiában, Indonéziában, Irakban, Szíriában, Iránban, Burmában, Japánban.

a latin-amerikai országok közül a következőkben van küldképviselőnk: Kuba, Brazília, Bolívia, Argentína, Uruguay.

a latin-amerikai kapcsolataink bővítésére most bontakoznak új lehetőségek. Ezekkel a lehetőségekkel gondos előkészületek alapján igyekszünk élni mind népköztársaságunk, mind latin-amerikai partnereink javára.

beszámolómmal következő szakaszában a nyugati kapitalista országokhoz fűződő kapcsolatainkkal foglalkozom.

Lényegesen javultak és bővültek kapcsolataink a legutóbbi időben is a nyugati kapitalista országok szinte valamennyi körével, mind kormányközi, mind gazdasági és kulturális téren.

hogyan milyen differenciáltan, árnyaltan, ugyanakkor milyen következetesen alkalmazzuk a békés egymás mellett élés elvét az államok mindenféle körének vonatkozásában, azt pártunk nyolcadik kongresszusa tömören így fejezte ki: „a magyar nép külpolitikáját a békés egymás mellett élés elve vezérli. még bensőségebb viszonyra törekszünk azokkal az országokkal, amelyekkel kapcsolataink barátiak, barátivá akarjuk fejleszteni azokkal az országokkal, amelyekkel kapcsolataink normális és korrekt, amelyekkel pedig még nem ki-elégítő, vagy rossz a viszonyunk, normális kapcsolatokra törekszünk,

/folyt.köv./
14.20/-n

XXII.

li

/ az országgyűlés...21. folyt./-vm

ezek az elvek és törekvések vezetnek bennünket a nyugati kapitalista országok viszonylatában is. természetesen, hogy könnyebb ezeket a törekvéseket megvalósítani semleges országok, mint szembenálló, katonai vagy gazdasági szervezet tagországal vonatkozásában; bár hozzá kell tenni, hogy nem mindig. mi azonban azokat az országokat, amelyek a NATO-nak, vagy a közös piacnak, vagy más szervezetnek a tagjai nem úgy tekintjük, mint az ilyen vagy olyan szervezet tagját, hanem egyéni adottságaikat nézzük a kétoldalu kapcsolataink fejlesztésére való alkalmasságuk szempontjából. azt pedig, hogy a hidegháború élesebb időszakában melyik ország, melyik kormánya mit követett el ellenünk, mi a nemzetközi élet java érdekében és a békésebb együttműködés reményében félretesszük, nem emlegetjük.

indokolt, hogy a beszámolómmal ezt a szakaszt a magyar-osztrák kapcsolatokkal kezdjem. éles ellentétben ugyanis azzal, amit a nyugati militarista körök a német szövetségi köztársaságban készítenek, a magyar-osztrák kapcsolatok, s minden jel szerint az osztrák-jugoszláv és az osztrák-csehszlovák kapcsolatok is, a közép-európai békés viszonyok erősítése irányában fejlődnek. a magyar népköztársaságot öt szomszédja közül négyet a társadalmi és gazdasági viszonyok lényegbeli azonossága fűzi egybe; de Ausztriával is - a nem jelentéktelen földrajzi szomszédság mellett - a gazdasági és kulturális kapcsolatok fejlesztésének lehetőségei és a mai nemzetközi helyzet javítására irányuló közös lehetőségek kapcsolnak bennünket össze.

az utóbbi időben a magyar-osztrák kapcsolatok terén biztató fejlemények történtek. az osztrák alkancellár magyarországi látogatásai, majd minisztertanácsunk elnökhelyettese, Fock elvtárs ausztriai viszontlátogatása azt mutatta, hogy kölcsönösen megvan a készség a két ország kormányai részéről a múlt vitás kérdéseinek a kölcsönös jóakarattal szellemében való rendezésére s gazdasági és kulturális együttműködés útján népeink s a nemzetközi helyzet javítása érdekében az együttműködés fejlesztésére.

/folyt.köv./
14.27/-n

XXIII.

li

/ az országgyűlés...20. folyt./-vm

mi végrehajtottuk mindazt az intézkedést, ami a mi hatáskörünkbe tartozik azokból, amelyeket az afrikai államfők múlt évi addis abebai konferenciája, valamint az ENSZ közgyűlése délafrikai bojkottálása érdekében kimondott.

osztozunk a kairói konferencia aggodalmaiban a délkelet-ázsiai viszonyokat illetően és a konferencia résztvevőivel együtt elítéljük az imperialisták törekvéseit, amelyek célja az indiai óceánon bázisokat létesíteni, hogy Ázsia és Afrika fejlődő országait félelemben tartsák. támogatjuk India, Indonézia, Burma, Ceylon, Laosz harcát a délkelet-ázsiai gyarmatosítási kísérletek ellen.

küldképviselőket tartunk fenn Afrikában: az egyesült arab köztársaságban, az algériai demokratikus és népi köztársaságban, a marokkói királyságban, Etiópiában, Szudánban, Ghanában, Guineában, Nigériában, Kenyában, - de szoros kapcsolatokra törekszünk más afrikai országokkal is.

küldképviselőink vannak Ázsiában: Indiában, Indonéziában, Irakban, Szíriában, Iránban, Burmában, Japánban.

a Latin-amerikai országok közül a következőkben van küldképviselőnk: Kuba, Brazília, Bolívia, Argentína, Uruguay.

a Latin-amerikai kapcsolataink bővítésére most bontakoznak új lehetőségek. ezekkel a lehetőségekkel gondos előkészületek alapján igyekszünk élni mind népköztársaságunk, mind Latin-amerikai partnereink javára.

beszámolóim következő szakaszában a nyugati kapitalista országokhoz fűződő kapcsolatainkkal foglalkozom.

Lényegesen javultak és bővültek kapcsolataink a legutóbbi időben is a nyugati kapitalista országok szinte valamennyi körével, mind kormányközi, mind gazdasági és kulturális téren.

hogyan milyen differenciáltan, árnyaltan, ugyanakkor milyen következetesen alkalmazzuk a békés egymás mellett élés elvét az államok mindenféle körének vonatkozásában, azt pártunk nyolcadik kongresszusa tömören így fejezte ki: „a magyar nép külpolitikáját a békés egymás mellett élés elve vezérli. még bensőségebb viszonyra törekszünk azokkal az országokkal, amelyekkel kapcsolataink barátiak, barátivá akarjuk fejleszteni azokkal az országokkal amelyekkel kapcsolataink normális és korrekt, amelyekkel pedig még nem ki-elégítő, vagy rossz a viszonyunk, normális kapcsolatokra törekszünk,

/folyt.köv./
14.20/-n

XXII

li

/ az országgyűlés...21. folyt./-vm

ezek az elvek és törekvések vezetnek bennünket a nyugati kapitalista országok viszonylatában is. természetesen, hogy könnyebb ezeket a törekvéseket megvalósítani semleges országok, mint szembenálló, katonai vagy gazdasági szervezet tagországai vonatkozásában; bár hozzá kell tenni, hogy nem mindig. mi azonban azokat az országokat, amelyek a NATO-nak, vagy a közös piacnak, vagy más szervezetnek a tagjai nem úgy tekintjük, mint az ilyen vagy olyan szervezet tagját, hanem egyéni adottságaikat nézzük a kétoldalu kapcsolataink fejlesztésére való alkalmasságuk szempontjából. azt pedig, hogy a hidegháború élesebb időszakában melyik ország, melyik kormánya mit követett el ellenünk, mi a nemzetközi élet java érdekében és a békésebb együttműködés reményében félretesszük, nem emlegetjük.

indokolt, hogy a beszámolóban ezt a szakaszt a magyar-osztrák kapcsolatokkal kezdjem. éles ellentétben ugyanis azzal, amit a nyugati militarista körök a német szövetségi köztársaságban készítenek, a magyar-osztrák kapcsolatok, s minden jel szerint az osztrák-jugoszláv és az osztrák-csehszlovák kapcsolatok is, a közép-európai békés viszonyok erősítése irányában fejlődnek. a magyar népköztársaságot öt szomszédja közül négyet a társadalmi és gazdasági viszonyok lényegbeli azonossága fűzi egybe; de Ausztriával is - a nem jelentéktelen földrajzi szomszédság mellett - a gazdasági és kulturális kapcsolatok fejlesztésének lehetőségei és a mai nemzetközi helyzet javítására irányuló közös lehetőségek kapcsolnak bennünket össze.

az utóbbi időben a magyar-osztrák kapcsolatok terén biztató fejlemények történtek. az osztrák alkancellár magyarországi látogatásai, majd minisztertanácsunk elnökhelyettese, Fock elvtárs ausztriai viszontlátogatása azt mutatta, hogy kölcsönösen megvan a készség a két ország kormányai részéről a múlt vitás kérdéseinek a kölcsönös jóakarat szellemében való rendezésére s gazdasági és kulturális együttműködés útján népeink s a nemzetközi helyzet javítása érdekében az együttműködés fejlesztésére.

/folyt.köv./
14.27/-n

XXIII

li

/az országgyűlés...22. folyt./-lm

ezt követően kreisky külügyminiszter nálunk tett hivatalos látogatása együttjárt államközi szerződések és megállapodások aláírásával és további szerződések és hivatalos kormányközi találkozók előkészítésével. a látogatás és a megbeszélések légköre megfelel annak, amire mi számítottunk. a megbeszélések légköre valóban jó és a látogatás eredményes volt.

megállapodtunk abban, hogy amikor visszaadom a jövő év elején kreisky külügyminiszter látogatását, bécsben új jelentős szerződéseket írunk alá. ezt követően bizonyára további kormány-szintű találkozók lesznek budapestben vagy bécsben. kreisky külügyminiszter budapesti látogatása után klaus kancellár rádiónyilatkozata az osztrák kormány részéről ugyanilyen várakozást fejez ki a magyar-osztrák kapcsolatok további fejlődése tekintetében.

a magyar-osztrák kapcsolatok rendezésének folyamata friss példa arra, hogy kölcsönös jóindulattal, egymás érdekeinek - néha azt is kell mondani: egymás presztizsének - kölcsönös tiszteletben tartása mellett nagy lehetőségek vannak különböző gazdasági és társadalmi alapokon élő országok között is a nyitott, sőt vitás kérdések megoldására s a mindkét fél számára, sőt szélesebb körben is hasznos együttműködés kialakítására.

a francia kormány részéről az utóbbi időben a szocialista országok iránt bizonyos fokú sajtósági érdeklődés mutatkozik. ennek egyik konkrét jelét, a kínai népköztársaság elismerését, mint pozitív reálpolitikai jelenséget üdvözljük. hasonlóképpen pozitíven értékeljük azt az érdeklődést is, amely franciaország részéről a kelet-európai szocialista országok iránt megmutatkozik. magyar-francia viszonylatban hasznos kezdeményezés volt a francia kormány egy tagjának hivatalos látogatása nálunk és a magyar kormány képviselőjének viszontlátogatása párizsban. jó előkészítés volt ez gazdasági és kulturális kapcsolataink fejlesztése érdekében további kormányközi érintkezésekre.

magyar-angol vonatkozásban az előző angol kormány egyik tagjának budapesti látogatása újabb előrelépés volt a hivatalos kapcsolatok terén. az új angol kormány összetétele ad alapot ahhoz a feltételezéshez, hogy a kelet-nyugat közötti kereskedelem fokozását s a nemzetközi feszültségek csökkentését készülni munkálni.

/folyt.köv./

14.30/-n

AAIV

le

/az országgyűlés...23. folyt./-lm

a magyar-olasz kapcsolatok fejlesztésében is sok további lehetőség van. az olasz külkereskedelmi miniszter idei budapesti látogatása alkalmával folytatott megbeszélések a két ország kapcsolatait lényegesen bővítő megállapodásokhoz vezethetnek, elsősorban gazdasági téren. kulturális téren is jó eredményt ígérő megbeszélések vannak folyamatban. római magyar akadémiánk hasznos tevékenységet fejt ki a kulturális kapcsolatok ápolása terén. kormányunknak a vatikánnal kötött megegyezése révén ebben a hónapban a római magyar pápai intézet is visszakerült a magyar római katolikus egyház kezelésébe.

kapcsolataink görögországgal jól fejlődnek. a görög kormány egy tagjának hazánkban tett idei látogatása egyengette a további kedvező fejlődés útját.

több üzenetváltás is volt az év folyamán a ciprusi kormány és népköztársaságunk közt a délkelet-európai béke igen válságos pillanataiban. mi ciprus népét és kormányát szolidaritásunkról biztosítjuk s kifejezzük azt a meggyőződésünket, hogy ciprus görög és török lakossága idegen beavatkozástól mentesen tudja saját ügyeit rendezni a földközi-tengeri és általában a nemzetközi béke javára.

sok ígéret van a magyar-belga kapcsolatok lehetőségeiben mind gazdasági, mind kulturális téren. a belga kormány részéről megnyilvánuló érdeklődés az európai feszültségek csökkentésére irányuló javaslatok iránt elősegítik az ilyen lehetőségek realizálását.

tisztelt országgyűlés! a magyar- finn kapcsolatokról külön is kell szólni.

a magyar- finn baráti kapcsolatokról elmondható; örömdetes, hogy azok ma már nemcsak az etnográfiai rokonság romantikus hangulatát, hanem a gazdasági és kulturális kapcsolatok sok hasznos eredményét is magukban foglalják. kulturális vegyesbizottságunk rendszeres munkája, három éves hosszulejárata külkereskedelmi megállapodásunk a két nép hagyományos kapcsolatainak új tartalmat ad. örömdetes magasszintű találkozásaink a közeli múltban további hasonló találkozások lehetőségét nyitották meg.

a skandináv országokkal általában kedvezően fejlődnek kapcsolataink. különösen észlelhető ez magyar-svéd vonatkozásban. mind a gazdasági élet, mind a kultúra és a sajtó terén örömdetes a fejlődés.

/folyt.köv./

14.40/-n

AAIV

le

parlament

/ az országgyűlés...24. folyt.-/vm

érthető, hogya többi nato országhoz viszonyítva bizonyos mértékben lemaradt az amerikai egyesült államok viszonyának rendeződése a magyar népköztársasággal. érthetővé teszi ezt a problémák bonyolult eredete. az egy évvel ezelőtti tragikus gyilkosság. ujabban pedig az elnökválasztási harc felfokozott hidegháborus légköre, amely nemcsak az ilyen jellegű tárgyalásokat gátolta meg, hanem olyan provokációkkal és agressziókkal is egybeesett, mint a vietnám elleni támadás és az amerikai államok szövetségének kuba elleni erőltetett határozata. a választások befejezése után azonban feltételezzük, hogy az elvek, a realitások, a két fél sajtóságos szempontjainak figyelembe vételével és kölcsönös tiszteletben tartásával újra elkezdődhet az előbbrehaladás.

a két ország története során először ez évben diplomáciai kapcsolat létesült magyarország és kanada között kanadai kezdeményezésre s ezzel egyidőben kereskedelmi szerződést kötöttünk. ottawában nagykövetséget, montrealban kereskedelmi képviseletet létesítünk. a kereskedelmi kapcsolatok már most is kedvező eredményt mutatnak.

mint ismeretes, a német szövetségi köztársaság a magyar népköztársasággal, lengyelországgal, romániaival és bulgáriával megállapodásokat kötött hivatalos kereskedelmi képviseletek felállítására vonatkozóan. mi ezt a kezdeményezést pozitíven értékeljük. olyan országokkal kötött ugyanis a német szövetségi köztársaság hivatalos megállapodásokat hivatalos képviseletek létesítéséről, amelyek nemcsak diplomáciai kapcsolatban vannak a német demokratikus köztársasággal, hanem azzal sokoldalú baráti és szövetségi együttműködésben élnek. mi a két német állam tényének tiszteletben tartása eelvi alapján további fejlesztésre is készek vagyunk a német szövetségi köztársasághoz fűződő kapcsolataink terén.

külviseleteink számának alakulására a következők a legjellegzetesebb adatok:

magyarországnak 1938-ban 38 országgal volt diplomáciai kapcsolata, 1961-ben 53 országgal, 1963-ban 59-cel s most 64-gyel. ez évben újból több országgal nagykövetségi szintre emeltük kapcsolatainkat, így japánnal, iránnal, az afgán királysággal, ethiópiával, olaszországgal, svédországgal; ugyanez folyamatban van magyar-oszt-rák viszonylatban. ebben az évben öt újabb országgal vettük fel a diplomáciai kapcsolatokat nagykövetségi szinten: kanadával, kuwaittal, kenyával, a jordán királysággal és nigériával.

/folyt.köv./
14.46/-n

AAVI.

parlament

/ az országgyűlés...25. folyt./vm

átterek most - tisztelt országgyűlés! - a nemzetközi szervezetekkel összefüggő kérdésekre.

a mai nemzetközi életben a kétoldalu és többoldalu közvetlen államközi kapcsolatok mellett egyre jelentősebb a nemzetközi szervezetekben folyó külpolitikai tevékenység. a békés egymás mellett élés elvének érvényesülése egyre nagyobb arányban növeli a nemzetközi szervezetek jelentőségét a külpolitikai események szempontjából. száz évvel ezelőtt, 1860-ban négy nemzetközi szervezetet tartottak nyilván, ma számuk pontosan meg sem állapítható. a legtöbb hivatalos kimutatás kb. 1800 szervezetről beszél. a magyar népköztársaság 450 nemzetközi szervezet tagja.

ezek a nemzetközi szervezetek - legalábbis nagyrésztük, és pedig a legfontosabbak - a békének, a haladásnak, a gyarmati rendszer felszámolásáért vívott harcnak ma már hatékonyabb fórumai, mint korábban lehettek. a szocializmus világrendszerre válása és a gyarmati sorból felszabadult országok képviselőinek megjelenése a nemzetközi szervezetekben és növekvő aktivitásuk egyre javítja a helyzetet.

a magyar népköztársaság képviselői a nemzetközi szervezetekben, a béke és haladás széles frontjával együttműködve, eredményesen képviselik népköztársaságunkat, szélesítik nemzetközi kapcsolatainkat a békés egymás mellett élés politikájának sikere érdekében. küldötteinknek a nemzetközi szervezetekben elért sikerét mutatja - egyebek mellett - az is, hogy az ensz-ben és más szervezetekben jelenleg 34 választott tisztséget töltenek be népköztársaságunk képviselői. az unesco végrehajtó bizottságába a három szocialista hely egyikére most választották meg a mi képviselőnket. a nemzetközi szervezetek ebben az évben mintegy 25 rendezvényt, tanfolyamot, konferenciát tartottak budapesten. az ensz technikai segélyprogramja keretében három szakmai szemináriumot rendeztek magyarországon, amelyeken mintegy 15 fejlődő országból 58 hallgató vett részt. ugyancsak az ensz technikai segélyprogramja keretében 9 fejlődő ország már máshol egyetem, főiskolát végzett továbbképzősei vettek részt speciális tanulmányokon magyarországon elméleti és gyakorlati továbbképzés céljából.

az ensz a mostani időkben válságos szakaszba juthat. a második világháború után különböző rendszerű országok hozták létre a különböző rendszerű országok békés egymás mellett élésének, a nemzetközi békének a biztosítására az egyesült nemzetek szervezetét.

a hidegháború feszültebb időszakai-ban az imperialista hatalmak hidegháborús és agresszív politikájának az eszközévé vált. az utóbbi években, amikor az erőviszonyok fokozatosan a szocialista országok javára alakultak s a gyarmati sorból felszabadult országok az ensz tagállamaivá lettek, az ensz vitáiban fokozatosan vereséget szenvedtek a hidegháborús témák s egyre erőteljesebben kapott hangot a gyarmati rendszer felszámolására, a békés egymás mellett élés biztosítására, az általános és teljes le-szerelés előkészítésére irányuló törekvés.

/folyt.köv./

15.00/-n

AAVI.

h

/az országgyűlés.....26. folyt./ Lm

ennek következtében nyugaton, főleg az amerikai egyesült államokban vannak olyan hangok, amelyek azt mutatják, hogy az ENSZ sokat veszített jelentőségéből, sőt sok vonatkozásban kellemetlenné vált azok számára, akik a hidegháború céljaira korábban ki tudták sajátítani. ezen az őszön állandóan halogatják a közgyűlés megkezdését. az elfogadott ügyrend szerint minden év szeptember második keddjén kell kezdeni az ülésszakot. az idén előbb novemberre, majd december 1.-re halasztották. de kétséges, hogy ekkor is végezhető lesz-e érdemleges munka, ugyanis a NATO-országok decemberben tartják szokásos évi tanácsülését. mindehhez jön az ugyanazoknak a hatalmaknak a követelése, amelyek számára az ENSZ egyre kellemetlenebb intézménnyé válik; azok az országok, amelyek nem vesznek részt a kongói és más hadműveletek, rendkívüli akciók költségeinek fedezésében, - amelyeket pedig jogtalanul a biztonsági tanács megkerülésével a neokolonialista akciók támogatására vezettek be, - elveszítik szavazati jogukat. az alapokmány értelmében az ilyen jellegű kérdésekben csak a biztonsági tanácsnak van joga határozni. a szocialista országok azért tagadják meg részvételüket minden olyan költség fedezésében, amelyet a neokolonializmus támogatására a biztonsági tanács megkerülésével hozott határozatok alapján végrehajtott akciók idéztek elő, hogy védjék az ENSZ alapokmányát a tagországok érdekében. a biztonsági tanács jogkörének csorbitása az ENSZ létét veszélyeztetné, ezért a szocialista országok az ENSZ léte, az alapokmány szellemében való működése védelmében tagadják meg a törvénytelenül kivetett összegek fizetését.

védni kell az ENSZ-et az ellene megindult és várhatóan fokozódó nyílt és alattomos imperialista támadások ellen s mindent el kell azért követni, hogy az ENSZ az általános és teljes leszerelésért, a gyarmati sorból felszabadult országok fejlődéséért, a békés egymás mellett élés biztosításáért vívott harc minél hatásosabb fóruma legyen. a magyar népköztársaság küldöttei ebben a szellemben dolgoznak.

indokoltnak látszik az egyházakkal kapcsolatos két nemzetközi vonatkozású eseményt megemlíteni.

mint ismeretes, kormányunk és a Vatikán között egyes kérdésekre vonatkozóan megállapodások jöttek létre. a magyar népköztársaság alkotmányának és törvényeinek érvényesítésével, az egyház belső törvényeinek a figyelembe vételével bizonyos kérdéseket sikerült rendezni. ezek a sajtóból ismertek s egyre már utaltam az olaszországra vonatkozó szakaszban. úgy ítéljük meg, hogy az ilyen jellegű tárgyalások és megállapodások megfelelnek mind az egyház, mind a nemzetközi béke érdekeinek.
/folyt.köv./

15.00/-n

A. A. A. A.

A

/az országgyűlés...27. folyt./Lm

Prágában ez év nyarán különböző felekezeti egyházak kerestyein béke világkongresszust tartottak. az öt világrészről egybegyűlt résztvevők emlékirattal fordultak az országok kormányaihoz az általános és teljes leszerelés, a békés egymás mellett élés, a népek közötti barátság jelszavával. a konferencián résztvevő magyar egyházi küldöttség vezetőit fogadta Kádár János elvtárs és átvette kormányunk nevében az emlékiratot. kormányunk üdvözlő a konferencia jó eredményeit s a határozatba foglalt ügyek munkálásához sikert kíván.

hazánk nemzetközi kapcsolatainak fejlődése a külföldi sajtó irántunk megnyilvánuló érdeklődéséből is látható. 1961-ben mintegy 450 külföldi újságíró járt nálunk, 1962-ben 750, 1963-ban 1100, ez évben mostanáig kb 1250.

ezeknek a látogatásoknak a sajtóban tükröződő eredményei általában jók. megfelelnek a korrekt tájékoztatás és a népek kölcsönös megismerése igényeinek. mégis szükséges egy megjegyzést tenni.

a nyugati sajtó sok alkalommal nem csinál titkot abból, hogy egyes nyugati kormányoknak a szocialista országokhoz fűződő gazdasági és kulturális kapcsolatokkal van a kapcsolatokon túlmenően egy másik célja is: éket verni a szocialista országok közé és fokozatosan bomlasztani a szocialista építés eredményeit az egyes szocialista országokban. ezek a megnyilatkozások természetesen éberségre intenek. szeretném azonban itt is világossá tenni, hogy mi az ilyen spekulációktól sem a szocialista országok szövetségi rendszere, sem a szocialista építés eredményeit nem féltjük. azt is meg kell viszont mondani, hogy ha bárki az ilyen intenciók szolgálatában törvénybe ütköző akciókat folytat a magyar népköztársaság ellen, beleütközik népköztársaságunk szigorú és fenyegető hatalmába. sem külföldi, sem magyar állampolgár nem emelhet kezét büntetlenül népünk államára.

ujra hangsúlyozom, hogy a látogatások eme sorozatának, a külföldi sajtóban mutatkozó eredményei amelyről az imént már beszéltem, kedvező képet mutatnak. a kedvezőtlen képekkel kapcsolatban viszont az a megjegyzésünk:

nem kívánhatjuk, hogy minden újságíró, aki merőben más környezetből érkezik ide, értsen is bennünket. mi nem kívánjuk azt, hogy mindenhez a mi magyarázatunkat fogadja el. egy a fő igényünk: a tisztesség. nem kívánjuk, hogy életünk tényeit szépitse, csak azt, hogy hiven tükrözze.

/folyt.köv./

XIII.

A

15.10/a

parlament

/ az országgyűlés...28. folyt./-vm

Összegezve elmondhatjuk: népköztársaságunk nemzetközi helyzete általában sokat javult. a nemzetközi viszonyokban számunkra kedvező lehetőségeket általában sikerült gazdasági, kulturális politikai államközi kapcsolataink bővítésére felhasználni. ezzel lehetőségeinkhez mértén hozzájárultunk a nemzetközi helyzet javulásához, részben közvetlen közelünkben, részben szélesebb összefüggésben is ezeknek az eredményeknek az elérésében nagy szerepük van a kormányzati szervek mellett más intézményeknek, társadalmi és tömegszervezeteknek. így különösen kiemelkedő az országgyűlés nemzetközi kapcsolatainak fejlődése, részben a közvetlen delegációcserék, részben az interparlamentáris unió révén. kulturális és tudományos intézeteink és hatóságaink nemzetközi tekintélyükkel és kapcsolataikkal sokat segítenek külpolitikai céljaink elérésében. nagyjelentőségű a szakszervezetek országos tanácsának és az egyes szakszervezeteknek a nemzetközi tevékenysége. a hazafias népfrontnak, az országos béketanácsnak, a nőtanácsnak, a demokratikus jogász szövetségnek a nemzetközi tevékenysége sokat segít kapcsolataink ápolásában.

a kormányzati és a társadalmi munka jobb és tervszerűbb egybehangolása esetén, az eddiginél még aktívabb, árnyaltabb és körültekintőbb külpolitikai tevékenységgel növekvő lehetőségeinket még eredményesebben tudjuk a jövőben felhasználni népköztársaságunk, a magyar nép és az általa képviselt ügyek javára.

biztosíthatom a t.országgyűlést, hogy a külügyminisztérium és a külképviselők munkatársai kiváltságnak és megtiszteltetésnek tartják, pártunk és kormányunk irányítása alatt a magyar nép, a béke és szocializmus külpolitikai ügyeit szolgálni. arra törekszünk, hogy ez a szellem minél jobban érvényesüljön.

kérem a t.országgyűlést, hogy jelentésemet vegye tudomásul.
/taps./

/folyt.köv./

15.20/a

XXX

PKA

parlament

/ az országgyűlés...29. folyt./vm

a külügyminiszter beszámolójához elsőként barcs sándor

budapesti képviselő szolt hozzá. azt fejtegette, hogy az utóbbi években alaposan megváltozott a hazánkról alkotott vélemény külföldön, s a nyugati sajtó magyarországról szóló cikkei, riportjai növekvő nemzetközi tekintélyünket tükrözik. elmondta, hogy személyes tapasztalatai alapján, külföldi utjai alkalmával is meggyőződött arról, hogy magyarországnak talán egész történelme során sem volt olyan tekintélye a nagyvilágban

, mint ma. nagyon örvendetes tény, s történelmi méretekben vizsgálva egészen rendkívüli jelenség is, hogy hazánk tekintélye ilyen tiszteletre méltó rangot kapott. ezt a tekintélyt ugyanis rövid nyolc esztendő alatt vívtuk ki, jóllehet a „start”, egyáltalán nem volt kedvezőnek mondható.

ezután barcs sándor idézetekkel, szemelvényekkel illusztrálta, hogy az ellenforradalom utáni időszakban a nyugati sajtó milyen képtelennél képtelenebb rágalomokkal, hazugságokkal árasztotta el olvasóit. a különböző, burzsoá irányítás alatt álló nemzetközi szervezetek, szövetségek fórumain divatos napirendi pont lett az ugynevezett magyar ügy. az utszéli rágalomok eljutottak a tárgyalótermekbe is, s például a nemzetközi jogász szövetség 1957-ben többek között azt állapította meg, hogy budapesten három kínzókamra működik, a deportáltak száma pedig 35 000-re becsülhető. nemcsak politikai, hanem gazdasági helyzetünkről is lesújtó volt a kapitalista sajtó véleménye. az economist például az elbocsátások szaporodásáról, a munkabérek csökkenéséről és a munkanélküliség fenyegetéséről írt, az osservatore romano, a vatikán lapja szerint a magyar kormány „évszázadokkal akarja visszaállítani az óramutatót, a török birodalom korát akarja visszahozni,,.

- ha ma olvassuk a nyugati sajtót, egészen más képet kapunk magyarországról. az economist például az idén már elismeréssel számol be eredményeinkről. a frankfurter rundschau, amely 1956 decemberében „magyarország gazdasági csődje,, címmel közölt cikksorozatot, 1963-ban a magyar-nyugatnémet kereskedelmi egyezményt méltató cikkében azt írta, hogy „vonzóbb lett az üzlet magyarországgal,, megváltozott hangon ír a nyugati sajtó ifjúságunkról is.

/folyt.köv./

15.30-/

XXXI.

PKA

/az országgyűlés...30. folyt./-lm

a der tagesspiegel szeptember 10-ig számában a nyugatnémet diák-szövetség küldöttségének magyarországi tapasztalatairól szólva arról is beszámolt, hogy magyarországon az iskolarendszer és a különböző oktatási formák hálózata olyan kiterjedt, hogy minden harmadik magyar valamilyen képzésben vagy továbbképzésben részesül. a glasgow heraldban ez év júliusában andrew hargrave azt állapítja meg, hogy a háboru előtti viszonyokat figyelembe véve magyarország óriási ütemben haladt előre. jellemző, hogy a horthy-rendszerben a felső tízezer legfelsőbb régióihoz tartozott márffy mantuano judit, azaz lady listowell judit a times 1964. október 13-1 és 14-i számában megjelent cikkében azt írta, a munkásság helyzete olyan, amilyen a multban sohasem volt.

a képviselő ezután megállapította, hogy - ha nem is nagy számban, - jelennek még meg kedvezőtlen cikkek, sőt rágalmak is a nyugati sajtóban hazánkról; gyakori azonban az olyan cikk, amelynek írója gondosan mérlegel és a pozitívumok mellett néhány negatívumot is felsorol. ezek a negatívumok néha megmosolyogtatják az embert. a birmingham post például arról számol be, hogy a részegek száma budapesten annyira megnövekedett, hogy először egy kád hidegvízbe dugják be őket, s csak azután alhatják ki mámorukat a kijózanító szobában. /derültség/. a bonni general anzeiger tudósítója egy magyarországról írt hosszú cikkében megállapítja, hogy „a magyaroktól már nem lehet többé elvenni a gulyás-kommunizmust,, a neues österreich-ben az egyik cikk dicséri budapestet, megállapítja a nőkről, hogy csinosak, de kifogásolja, hogy az üzletekben kevés a női ruha. /derültség./

barcs sándor ezután arról beszélt, hogy örömdetesesen megnőtt külföldön a magyar tudomány és kultúra tekintélye is. nagy visszhangja volt az operaház skandináv turnéjának, szereplésünknek az edinburgh-i fesztiválon, vagy az operaház balettkarának, amely tavaly párizsban első díjat nyert. kirobbanó külföldi sikerek állnak az állami népi együttes mögött is, s nagyon örömdetes, hogy irodalmunk - különösen költészetünk iránt - milyen nagymértékben nőtt meg az érdeklődés.

- új magyarország kopogtat a külföld ajtaján. új szellem, új profil, a szocialista magyarország profilja bontakozik ki és ezt a jelentkezőt rokonszenvvel fogadja a nagyvilág. az a következetes, szilárd és emberséges politika, amelyet a párt központi bizottsága 1956 decemberében fogalmazott meg, s amelyet azóta is megalkuvás nélkül gyakorol, nemcsak belföldön hozta meg a maga gyümölcsét, hanem kivívta ellenfeleink elismerését is. ennek a politikának köszönhető, hogy magyarország tekintélye ma a nagyvilágban olyan magas polcon áll, amelyre eddig még sohasem kerülhetett fel.

/folyt.köv./

8

15.34/a

XXXII.

VKS

/ az országgyűlés...31. folyt./-lm

- bizalommal a kormány külpolitikája iránt, a külügyminiszter beszámolóját elfogadom és elfogadásra ajánlom./taps./

Lehel ferenc, vas megye képviselője bevezetőben néhány belpolitikai, társadalmi kérdéssel foglalkozott, mert - mint mondotta - ezek hatással vannak nemzetközi helyzetünkre, kapcsolatainkra is. társadalmunk egyik jellemző vonása, hogy építőmunkájából részt kérnek és részt kapnak a pártunkon kívüliek, s közöttük a vallásos emberek, a keresztyének is. bár bizonyos végső filozófiai következtetésekben a vallásos emberek világnézete eltér a materialistáéktól, ez azonban nem jelenti azt, hogy helyeselnék a szocializmus igazságos társadalmi célkitűzéseit.

a képviselő ezután a békés egymás mellett élés kérdéséről beszélt.

- hazánk sajátos földrajzi helyzete, történelmi és kulturális örökségünk is arra kötelez, hogy mindent megtegyünk a békés egymás mellett élés politikájának érvényesítéséért. az egész emberiséget e politika követésére inti az első és a második világháboru csaknem ötvenmillió halottja és csaknem százmillió sebesültje. arra figyelmeztet, hogy külpolitikai kérdéseket nem lehet fegyverrel megoldani! s e megállapítás mögé hatalmas felkiáltójelet tesz a technikai fejlettség mai foka. ma élni csak együtt lehet!

- a koegzisztencia számunkra nemcsak elv, hanem gyakorlat is. ennek egyik fontos lépése a találkozás és beszélgetés egymással. ausztria népével sok szál fűz össze bennünket. éppen ezért örömdetes, hogy a két ország lakosainak kölcsönös látogatásai, találkozásai szinte mindennaposakká váltak.

jelentősnek tartjuk a kapcsolatok felvételét ausztriával külügyminiszteri szinten. egy osztrák sajtótudósítás szerint a magyarország és ausztria közötti jobb viszony olyan tényező, amelynek az európai helyzet stabilizálásában is része venen. s ehhez hozzátenhetjük, hogy ezt a magunk politikájának stabil volta elősegíti.

lehel ferenc befejezésül hangsúlyozta: örömdetes lenne, ha minden ország kormánya és parlamentje olyan pozitíven fogadná a prágai keresztyén béke-világkongresszus emlékiratait, amint az magyarországon történt.

a külügyminiszter jelentését elfogadta. ezután ebédszünet következett.

/folyt.köv./

15.40/a

XXXIII.

VKS

parlament

/az országgyűlés...32. folyt./vm

ebédszünet után polyák jános elnökletével folytatódott az ülés.

kállai gyula, a minisztertanács elnökhelyettese emelkedett szólásra.

tisztelt országgyűlés!

tisztelt képviselőtársaim!

péter jános beszámolója részletesen szólt külpolitikai tevékenységünkről és a külügyminisztérium munkásságáról. megállapítjuk: a magyar népköztársaság nemzetközi tekintélye az elmúlt években növekedett. az aktív külpolitika lehetőségeit jól hasznosítva kormányunk az elmúlt években eredményes nemzetközi tevékenységet folytatott. nemzetközi fórumokon és szervezetekben csakugy, mint az utóbbi években megsokasodott államközi tárgyalásokon sikeresen munkálkodtunk azért, hogy a béke és a biztonság növekedjék és hazánk erőteljesen fejlődő külső kapcsolatai gyümölcsözően jelentkezzenek belső, országépítő feladataink megoldásában.

minek köszönhetjük mindezt?

elsősorban és mindenekelőtt annak, hogy az elmúlt évek során megszilárdult hazánk szocialista társadalmi és állami rendje. a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának, népköztársaságunk kormányának politikáját a legszélesebb tömegek támogatják.

tekintélyünk növekedésének másik alapvető forrása az, hogy mindig, minden körülmények között szilárd és következetes elvi politikát folytattunk. nem engedtünk meg semmilyen beavatkozást belügyeinkbe, szilárdan ellenálltunk minden imperialista nyomásnak akkor is, amikor ez sokak megítélése szerint nehéznek, vagy éppenséggel lehetetlennek tűnt.

tekintélyünk növekedésében meghatározó szerepe volt és van annak, hogy az elmúlt években erősödött összefogásunk és együttműködésünk a szocialista országokkal, fejlődtek baráti kapcsolataink a gyarmati rabság alól felszabadult új államokkal és normalizálódott viszonyunk - külpolitikánk elvi alapján - fejlett kapitalista országokkal is.

/folyt.köv./

15,45/a

XXXIV.

nek

parlament

/az országgyűlés...33. folyt./vm

eredményeink őszinte örömmel töltik el barátainkat, de a más társadalmi berendezkedésű államokban, a más politikai felfogást és világnézetet képviselő kormányoknak is - ha a reálpolitika alapján akarnak maradni - tudomásul kell venniük eredményeinket, szilárd belső társadalmi rendünket - akár tetszik ez nekik, akár nem.

külpolitikánk fő irányvonala továbbra is nemzeti függetlenségünk biztosítását, a szocialista világrendszer országai között az egység és az együttműködés megszilárdítását és elmélyítését, az imperializmus gyarmati rendszerének teljes felszámolását, a már felszabadult népek erőteljes gazdasági és társadalmi fejlődésének előmozdítását, a különböző társadalmi rendszerű államok között a békés egymás mellett élés elveinek megvalósítását szolgálja.

ez forradalmi marxista-leninista és egyben a nemzeti érdekeket is a legjobban érvényesítő politika, amely összhangban van a világ haladó, békeszerető százmillióinak törekvéseivel és elismerésüket, rokonszenvüket vívta ki. ezt a politikát folytatjuk a jövőben is.

tisztelt országgyűlés!

kedves elvtársak!

az a küzdelem, amelyet a szovjetunió és a szocialista országok - közöttük hazánk is - a pozitív semlegességet valló államok nagy csoportjával szövetségben, a világ haladó, békeszerető embereinek támogatását élvezve, - a béke fenntartásáért, a nemzetközi feszültség folyamatos csökkentéséért folytatnak, nem maradhatott és nem is maradt hatástalan a világpolitikára.

a béke fenntartása, a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élése ma már a legnagyobb kapitalista országok lakosságának is alapvető követelése. ennek hatására nem egy kapitalista ország kormánya is magáévá tette, vagy legalább is kénytelen hangoztatni a békés egymás mellett élés elvét.

a közelmúltban országos választások voltak a két legnagyobb tőkés országban: angliában és az egyesült államokban. az angol munkáspárt győzelmében kétségkívül szerepe volt annak, hogy ez a párt a nemzetközi feszültség enyhítését szolgáló jelszavakat, a kelet-nyugati kapcsolatok fejlesztését, a békés egymás mellett élés szükségességét hangoztatta.

/folyt.köv./

15.52/a

XXXV.

nek

parlament

/az országgyűlés...34. folyt./-lm

még élesebben mutatkozott meg a külpolitikai kérdések fontossága az egyesült államokban lezajlott választásokon.

az egyesült államokban - akár akarta a két elnökjelölt, akár nem - a háboru vagy a béke kérdése vált az egész választási hadjárat központi témájává. az amerikai választók nagy többsége elutasította a szélsőségesen reakciós goldwater szenátort, akinek programja a nemzetközi feszültség fokozását, a háborus szakadék szélén táncolás, az atombombával való hetvenkedés és fenyegetőzés már régen csődbe jutott politikáját tartalmazta.

johnson elnök nagyarányu győzelme főleg annak tulajdonítható, hogy az egyszerű amerikaiak milliói is békére vágnak. ezért utasították el goldwatert, abban reménykedve, hogy a mai világ realitásainak számbavétele az egyesült államok kormányának politikájában a jövőben erősödni fog.

megválasztása után az elnök kijelentette: az egyesült államok eddigi politikája folytatódik. ez a nyilatkozat csakis abban az esetben töltheti el örömmel a béke híveit, ha napjaink reális erőviszonyainak világos felismeréséből ered, s további olyan lépéseket jelentene, amilyenek voltak például a moszkvai atomcsend-szerződés, a hasadó anyagok termelésének korlátozása, a kereskedelem bővítése a szocialista országokkal. ezen az úton továbbhaladva, például mihamarabb meg kellene tiltani az atomfegyverekkel folytatott mindenfajta kísérletet és nagyobb előrehaladást kellene elérni azoknak a kérdéseknek a megoldásában, amelyek közelebb visznek az általános és teljes leszereléséhez és más megérett nemzetközi kérdések rendezéséhez. az amerikai nép és a világ minden népe azt szeretné, ha az elnök nemcsak a választások idején, hanem utána is számolna a realitásokkal.

különböző tények azonban arra mutatnak, hogy ellentét van az amerikai tömegeknek a választás alkalmával kinyilvánított békeakarata és az amerikai kormány gyakorlati politikája között. ezt bizonyítják a vietnami demokratikus köztársaság partvidéke ellen intézett felháborító repülőtémadások, továbbá a szabadságszerető délvietnami nép ellen folytatott szennyes háboru, a kongói hazafiak kiirtására vetemedett csombe fegyveres támogatása, a békés kuba ellen elkövetett és tervezett sorozatos provokációk és az erőszakos kísérletek arra, hogy ciprust bekényszerítsék az északatlanti szövetségbe.

/folyt.köv./

16.00/a

XXXVI.

kk

parlament

/ az országgyűlés...35. folyt./vm

az egyesült államok és a német szövetségi köztársaság vezető körei egymással szoros együttműködésben nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy minél előbb létrehozzák az északatlanti szerződés sokoldalú atomhaderójét, s ezen a révén atomfegyverekhez juttassák a nyugatnémet revansistákat. ez a terv méltán váltja ki világszerte a legszélesebb körű tiltakozást, sőt még az északatlanti szövetségen belül sem talál egyöntetű támogatásra. ellenzi megvalósítását franciaország, s növekvő kétségeket támaszt iránta anglia is. még a nyugatnémet frankfurter allgemeine zeitung is a következőket írta vezércikkében: „ az ugynevezett multilaterális atomflotta kérdése nagy viharokat váltott ki az atlanti szövetségen belül. a politikai viszály a nato válságát tükrözi,„

a magyar népköztársaság kormánya erőteljesen tiltaozik az ellen, hogy a német szövetségi köztársaság akár a sokoldalú atomerő keretében, akár bármi más úton atomfegyverekhez jusson.

az atomfegyver birtokában a német szövetségi köztársaság militarista körei még erőszakosabban folytatnák a revanspolitikát, még nagyobb hévvel törekednének a második világháboru után kialakult európai határok megváltoztatására. ezért a sokoldalú atomhaderő terve fokozza a nemzetközi feszültséget európa szívében és veszélyezteti a világbékét.

ámde azoknak, akik a német szövetségi köztársaság politikáját irányítják, tudniok kell, hogy semmiféle sokoldalú atomhaderő sem képes már megváltoztatni a nemzetközi helyzetben kialakult erőviszonyokat: a fölény végérvényesen a szocializmus, a haladás, a béke erőinek oldalán van! aki ezzel az alapvető ténnyel nem számol, csak eleve kudarcra ítélt kalandokba bocsátkozik!

/folyt.köv./

16.25/a

XXXVII.

kk

/az országgyűlés...36. folyt./-lm

a német szövetségi köztársaságban sokat beszélnek a német újraegyesítésről, s úgy vélik, hogy ehhez az atomfegyver megszerzésén át vezet az út. ez a valóságtól elrugaszkodott felfogás csak a revansisták terveit szolgálja. aki csak valamennyire is számol a realitásokkal, annak látnia kell, hogy kizárólag mindkét németország elismerése, a velük való békeszerződés megkötése és a két szuverén német állam kapcsolatainak megjavítása, a két német állam együttműködésének fejlődése segítheti elő a németország demokratikus, föderatív egységéhez szükséges feltételek létrejöttét.

az északatlanti szövetség sokoldalú atomhaderejének megteremtésére irányuló tervek és egyéb agresszív lépések arra intenek, hogy még nagyobb figyelmet és energiát fordítsunk a nemzetközi politikai kérdéseire. az imperializmus természete nem változott meg, hiszen a monopolizáció nem képes arra, hogy kibújjon a bőréből. ezért a békét mindig az imperializmus oldaláról fenyegeti veszély. de a háború és béke kérdését már nem a monopolizációk maroknyi csoportja dönti el. a béke híveinek elegendő erejük van, hogy elnárlítsák ezt a veszélyt és ha kemény küzdelem árán is, de a két világrendszer küzdelmét a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élésének keretei között tartásuk.

e küzdelem fő erejét a szocialista országok egyre növekvő hatalma, befolyása és békepolitikája alkotja. a szocialista államok politikája a legteljesebb mértékben egyezik a néptömegek békevágyával; mi a nemzetközi életben népeink békeakarátának megvalósításáért harcolunk. nagy szükség van azonban arra is, hogy a tömegek békemozgalma a világ összes többi országában még nagyobb mértékben egybekapcsolódják a békés egymás mellett élés politikájával, hogy óriási tömegmozgalom kényszerítse a világ realitásainak felismerésére azokat a tőkés kormányokat, amelyek erre önszántukból nem képesek.

tisztelt országgyűlés!

a történelem menete bizonyítja, hogy a világban végbemenő pozitív változás, a béke megszilárdulása, az emberi és társadalmi haladás még szélesebb körű kibontakozása elsősorban attól függ, hogyan erősödnek, mennek előre egységben és egyetértésben a szocialista országok, hogyan fejlődik az emberiség eddigi legnagyobb vívmánya, a szocialista világrendszer!

/folyt.köv./

16. 10/a

XXXVIII.

Mk

/ az országgyűlés...37. folyt./vm

a mi politikánk mindenek előtt a szocialista országokkal való egység, barátság, együttműködés biztosítására és elmélyítésére irányul. az a meggyőződésünk, hogy az utóbbi években felmerült ideológiai és politikai nézeteltérések nem szoríthatják háttérbe annak a felismerését, hogy a szocialista világrendszernek - és ezen túl az egész nemzetközi kommunista mozgalomnak - a békéért, a haladásért, a népek szabadságáért, a szocializmus győzelméért folytatott harcában legfontosabb fegyvere az egység, a szolidaritás. úgy ítéljük meg, hogy - ha pártjaink között bizonyos kérdésekben vannak is nézeteltérések - az államközi, gazdasági, kulturális és egyéb kapcsolatokat ápolni és fejleszteni kell és ami a legdöntőbb, biztosítani lehet és kell az egységes fellépést az imperializmus ellen vívott közös harcban, a nemzeti felszabadító mozgalom támogatásában, a béke fenntartásában. arra törekedtünk és ma is arra törekszünk, hogy a nemzetközi politikai élet eme legfontosabb kérdéseinek megoldásában a szocialista államok együttműködését fenntartsuk, sőt ki is szélesítsük.

változatlanul legfontosabb célunk a magyar-szovjet barátság mindenirányú ápolása és bővítése. a szocializmust építő magyar nép számára elsődleges nemzeti érdek és éltető erő az eltéphetetlen magyar-szovjet barátság. ez az együttműködés és barátság arra a megingathatatlan szilárd alapra épül, hogy azonos a társadalmi rendünk, közös a világnézetünk, közösek az érdekeink és céljaink, s teljes összhang van pártjaink és kormányaink gyakorlati politikája is. a szovjetunió kommunista pártja központi bizottságának és a szovjetunió kormányának politikája a huszadik, a huszonegyedik és a huszonkettődik kongresszuson elfogadott határozatokra épül - a mi pártunk és kormányunk politikáját pedig e kongresszusok szellemével és általános irányvonalával egyetértésben a hetedik és a nyolcadik pártkongresszusunk dokumentumai szabják meg. ezen a politikán nem változtatunk; ezt folytatjuk a jövőben is még nagyobb következetességgel.

a külügyminiszteri beszámoló is megmutatta tisztelt elvtársak, hogy a szocialista országok között sokoldalú és egyre terebélyesedő politikai, gazdasági, tudományos és kulturális kapcsolatok alakultak ki. ezek közül egyre szélesebb és elsődleges jelentőségűvé válik a gazdasági kapcsolatoknak, a szocialista nemzetközi munkamegosztásnak

alapvető útja, éppen ezért a szocialista világrendszer országai között a termelési kapcsolatok állandó fejlesztésére törekszünk.

/folyt.köv./

16. 30/a

é

XXXIX.

Mk

/az országgyűlés...38. folyt./-lm

Lehetővé teszi és megkönnyíti ezt, hogy országainknak azonos a társadalmi és a politikai rendje, naivitás lenne azonban azt képzelni, hogy ilyen körülmények között a gazdasági együttműködés, a szocialista nemzetközi munkamegosztás automatikusan megvalósul. nem, magától értetődően ez nem spontán folyamat. megvalósítása az érdekelt országok közös erőfeszítését igényli, hogy elháríthassuk azokat a problémákat, amelyek rendszerint az egyes országokban kialakult termelési adottságok eltérő voltából adódnak. ezek a problémák azonban a kölcsönös előnyök, a nemzeti szuverénitás és a gazdasági önállóság alapján megoldhatók.

miel mi meg vagyunk győződve arról, hogy a kétoldalu és sokoldalu együttműködés fejlesztése hazánknak és az egész szocialista közösségnek a javára válik, erőnket továbbra is a kétoldalu és sokoldalu megállapodásokon alapuló szélesebbkörű szakosítás és kooperáció kialakítására, a rövidebb- és hosszabblejáratu tervek egyeztetésére és összehangolására koncentrálnunk. elsőrendű fontosságot tulajdonítunk annak, hogy közös terveink megvalósításában feltétlenül teljesítsük, amit vállaltunk, mert mindez népünk javát szolgálja.

a szocialista országokhoz fűződő szövetségi kapcsolatainkban kimagasló szerepe van annak, hogy tagja vagyunk a varsói szerződésnek. amíg a nemzetközi imperializmus a szocialista országok népeinek „felszabadítását”, hivatalos politikájának vallja és ugynevezett „fellazítási”, törekvései mellett készenlétben tartja és esetenként alkalmazza is a katonai fenyegetés eszközeit, mindaddig elemi kötelességünk, hogy gondoskodjunk függetlenségünk és szuverénitásunk védelméről.

természetesen, mi magunk igyekszünk honvédelmünket korszerű színvonalon tartani, de különösen megnyugtató számunkra az a tudat, hogy a varsói szerződés keretében olyan fegyvertársaink, fegyverbarátaink vannak, akik nem kímélték a kemény áldozatokat, hogy minden agresszor visszariasztására alkalmas hatalmas erejű fegyverzetet és haditechnikát építsenek ki. kötelességünknek tartjuk, hogy teljes hűséggel a varsói szerződéshez, erőnkhez képest ezen a területen is minden megtegyünk, ami népünk érdekeit és javát szolgálja. mindaddig erősítjük és fejlesztjük a szocialista országoknak ezt a katonai-politikai szervezetét, amíg a nemzetközi helyzet indokolja.

/folyt.köv./

16.35/a

XL

Pela

/ az országgyűlés...39. folyt./vm

de nyíltan felvetjük: a nemzetközi helyzet jelentős javulását eredményezné, ha a varsói szerződés és a nato tagállamai meg nem támadási szerződést kötnének egymással.

mi már holnap hajlandók vagyunk aláírni az általános és teljes leszerelésről szóló egyezményt is, vagy bármely más reális egyezményt amely ehhez a célhoz vezet.

tisztelt országgyűlés!

az elmúlt néhány évben a magyar népköztársaság szívesen látott vendégei voltak azok az államfők, azoknak a kormány- és parlamenti küldöttségeknek tagjai, akik a gyarmati rabságból felszabadult, önálló, szuverén államok képviselőit a jövőben is a barátoknak járó megbecsüléssel és tisztelettel fogadjuk. ezekkel az államokkal baráti kapcsolatokra, a teljes egyenjogúság és szuverénitás, a kölcsönös előnyök alapján jó együttműködésre törekszünk. gazdasági, műszaki- és tudományos erőforrásaink arányában segítjük őket abban, hogy politikai függetlenségük kivívása után megerősíthessék gazdaságukat is, s az új gyarmatosítás veszélyeit elhárítva, elinduljanak a gyorsabb társadalmi fejlődés útján.

ezek az államok a nemzetközi élet és politika legfontosabb kérdéseiben általában a szocialista országokkal együtt lépnek fel. bizonyítja ezt az ugynevezett el nem kötelezett országok állam- és kormányfőinek legutóbb kairóban megtartott értekezlete. itt az egyesült nemzetek szervezetébe felvett államoknak több mint felét jelentő és összesen egymilliárdnál több lakost számláló 57 országból összegyűlekezett állam- és kormányfők tettek hitet a békés egymás mellett élés, az általános és teljes leszerelés, a gyarmatosítás végleges felszámolása, az idegen területen levő katonai támaszpontok megszüntetése mellett.

/folyt.köv./

16.44/a

XLI.

Pela

/az országgyűlés...40.folyt./-lm

a kairói értekezlet ismételten igazolta, hogy a gyarmati rabságból felszabadult országok nagy többsége a békéért, az emberi haladásért vívott harc egyik alapvető, antiimperialista erejét jelenti. a pozitív semlegesség politikája, amit a nemzetközi életben ezek az országok követnek, lényegében antiimperialista politika.

ugy vélem, a londoni rádió október 13-i adása - ha talán nem is nagy örömmel, de - helyesen állapította meg: „szembe kell nézni azzal a ténnyel, hogy az el nem kötelezett országok bal felé fordulnak.,,

a jelenlegi világhelyzet, a nemzetközi erőviszonyok alakulása, a szocialista világszisztem léte és támogatása lehetővé teszi a gyarmati rablincsek szétbontásáért küzdő népeknek, hogy ne csak a nemzeti függetlenség, hanem a szociális felemelkedés feladatait is kitűzzék és eredményesen megoldják. a szocialista forradalom már győzött olyan, volt gyarmati és félgyarmati országokban, mint mongólia, kína, észak-korea, észak-vietnam és kuba. a nem kapitalista fejlődés útján járva, nagy társadalmi átalakításokat hajtottak végre guineában, maliban, ghanában, burmában, algériában, az egyesült arab köztársaságban. több, volt gyarmati ország a szocializmus felépítését nyíltan vallott céljának tekinti. legutóbb ben bella, az algériai népi és demokratikus köztársaság elnöke jelentette újólá ki, hogy az algériai nép és állam célja változatlanul a szocializmus; nasszer, az egyesült arab köztársaság elnöke, a nemzetgyűlésben tartott beszédében újból hangoztatta „...még nem vagyunk szocialista ország, de a kapitalizmusból a szocializmusba vezető átmenet időszakában vagyunk. egyiptom népe a szocializmus útját választotta.,,

a magyar népköztársaság - mint eddig, ezután is - minden tőle telhető támogatást megad a szabadságukért küzdő népeknek. a zsarnokság, a gyarmati rabság, a faji megkülönböztetés, a nemzeti és nemzetiségi elnyomás ellen folytatott mindenfajta küzdelem erős támaszra talál a magyar népben. legjobb lehetőségünk szerint tovább akarjuk bővíteni és mélyíteni kapcsolatainkat és együttműködésünket a már felszabadult és az önálló élet útján járó államokkal és népekkel.

/folyt.köv./

16.47/a

XLII.

/K/

/az országgyűlés...41.folyt./vm

tisztelt országgyűlés!

kapcsolatainkat a kapitalista berendezkedésű országokkal a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élésének elvei alapján fejlesztettük. e helyes elvek alapján - függetlenségünk és szuverenitásunk tiszteletben tartásának feltétele mellett - velük is normális, jó viszonyra és a kölcsönösen előnyös politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatok megteremtésére törekszünk.

péter jános elvtárs beszámolója részletesen szólt erről a kérdéscsoportról is. engedjék meg, hogy néhány vonatkozását én is szóvá tegyem.

ugy véljük, hogy johnson ur elnökké választása a magyar-amerikai viszonylatban azt jelenti, hogy nyitva maradt a kapu a kapcsolataink normalizálására érdekében folytatható további eszmecserék előtt. mint minden állammal, az egyesült államokkal is békében, normális diplomáciai viszonyban akarunk élni, ápolva a kölcsönösen előnyös kapcsolatokat. mindaz, amit péter elvtárs az osztrák köztársasággal való viszonyunk alakulásáról mondott, népünk és kormányunk meglegedésére szolgál. a magyar népköztársaság és az osztrák köztársaság egymás mellett fekszik, szomszédok vagyunk. ez objektív, akaratunktól független adottság. de az már nem független a kölcsönös jóakarattól, hogy milyen szomszédok vagyunk. mi itt a jószomszédság politikáját hirdetjük és követjük. mindig is hangot adtunk annak a meggyőződésünknek, hogy a kapcsolatok normalizálásának és egyre gazdagabb kibővítésének megvannak a reális és kedvező előfeltételei. az osztrák köztársaság a mi egyetlen kapitalista berendezkedésű szomszédunk. amikor mi külpolitikánk alapelveként azt hangoztatjuk, hogy a békés egymás mellett élés jegyében a világ bármely részében fekvő tőkés országokkal is jó viszonyt igyekszünk fenntartani, ebből az az érthető következtetés adódik, hogy éppen a legközvetlenebb szomszédságunkban levő államhoz fűződő kapcsolatainkban lehetne és kellene a legjobbban érvényesülnie külpolitikánk eme alapelveinek. a most létrejött megállapodások alapján még inkább az a véleményünk, hogy lehetséges e cél mihamarabbi elérése: a magyar népköztársaság és az osztrák köztársaság viszonya példaképe és mintaképe lehet a különböző társadalmi-gazdasági rendszerű országok békés egymás mellett élésének. a nemrégiben létrejött megállapodásokat olyan kezdetnek tekintjük, amely alapot teremt a további előrehaladás számára. a magunk részéről erre meg van a hajlandóság, s bizunk abban, hogy az osztrák kormányt ugyanez a szellem hatja át.

/folyt.köv./

16.55/a

XLIII.

/K/

parlament

/az országgyűlés...42. folyt./-lm

szólnom kell arról is, tisztelt országgyűlés, hogy bizonyos osztrák körök a nyugati határunkon levő műszaki zárat gyakorta emlegetik úgy, mint kapcsolataink fejlődésének akadályozó tényezőjét. hangsúlyozom, hogy ez a határzár sohasem zárta el az utat a magyar-osztrák barátság előtt. ezen a záron a barátság és az együttműködés kapuja mindig nyitva állt és áll ma is, és aki a barátság és együttműködés óhajával akart közeledni, ki- és bejárhatott rajta.

a határzár a magyar szuverénitást és függetlenséget őrzi és a belügyeinkbe való illetéktelen beavatkozástól véd. azok ellen irányul tehát, akik népköztársaságunk ellen törnek, népiünknek akarnak ártani.

amennyiben a jövőben a magyar-osztrák viszony tovább javul és olyan erős barátsággá fejlődik, ami lehetetlenné teszi, hogy a semleges ausztria területéről bárki is fellépessen a magyar népköztársaság ellen, a határzár természetesen feleslegessé válhat.

tisztelt országgyűlés!

szólni kívánok én is néhány szót a magyar népköztársaság és a vatikán között nemrégiben megkötött egyezményről. ezt a megállapodást a világsajtó nagyfokú érdeklődéssel kommentálta és a szenzáció erejével röpitette szét. az egyezmény kormányunk szilárd, elvi alapokon nyugvó külpolitikájának, a magyar állam és egyház között kialakult jó viszonynak az eredménye.

nyugati kommentárok azt is kiemelték: ez volt az első eset a történelemben, amikor a vatikán szocialista állammal kötött megállapodást. ez valóban így van, s ebben is tükröződik a nemzetközi erőviszonyok gyökeres megváltozása és hazánk tekintélyének növekedése. hozzájárul ez az egyezmény ahhoz, hogy a magyar népköztársaság államának és a római katolikus egyháznak a kapcsolata és együttműködése még jobb legyen; elősegíti azt is, hogy a vatikán és a magyar katolikus egyház viszonya is zavarmentesebbé váljék. amennyiben az egyezmény szelleme a vatikánban erősödik, ez a viszony tovább is javulhat. mi a megállapodást a béke fenntartása és a nemzetközi feszültség enyhítése szempontjából pozitív eseményként értékeljük.

/folyt.köv./

17.03/a

XLIV

rk

parlament

/az országgyűlés...43. folyt./lm

tisztelt országgyűlés!

a külügyminiszter beszámolóját elfogadom. úgy gondolom, megállapíthatjuk, hogy a külügyminisztérium külföldön és idehaza tevékenykedő munkatársai eredményesen dolgoztak kormányunk külpolitikájának megvalósításán. ez a politika helyes, megfelel népiünk érdekeinek, jól szolgálja azt az alapvető célunkat, hogy békés feltételeket teremtsünk a szocialista építőmunkához és erőnkhez mértén hozzájáruljunk a világbéke fenntartásához./taps./

a következő felszólaló, mórincz virág,

----- pest megyei képviselő, az idegenforgalom jelentőségéről szolt.

- arról az egymillió magyarról szeretnék beszélni, aki az idén külföldön járva résztvett a „diplomáciában”, - mondotta. szervezett csoportok, s. magánosok - munkások, parasztok, értelmiségiek - tömege lépte át a határt. az emberek azzal a nyugodt érzéssel jönnek haza, hogy jó magyarnak lenni. aki ezt megérti, már „diplomáciai”, munkát is végzett, gazdasági és kulturális kapcsolatot teremtett. a rokonlátogató, amikor kivándorolt családtagjaival beszélget, nem is gondolja micsoda politikai agitátor lakik benne. a turista akaratlan is gyűjti, szórja a híreket. követek tudósaink, muzsikussaink, festőink, íróink és mindenféle művészeink. követek sportolónk is, akiknél jobb propagandistája aligha akad Magyarországnak.

- a külügy „félhivatalos munkásai”, mindazok, akik valamely testület megbízásából és nevében külföldre mennek. hadd említsem meg a nemzetközi demokratikus nőszövetség tevékenységét. ez a 82 országot magában foglaló szervezet csupán az idei évben 16 országban 16 jelentős kongresszust és konferenciát rendezett. e rendezvényeken békefogadalmat tettek milliók nevében. szenvedélyesen szót emeltek a nukleáris fegyverek ellen és az étommentes övezetek mellett. szociális problémákat tárgyaltak. egészségügy, higiénia, pedagógia, családi élet, a fiatalok felkészítése és a felnőttek munkája, munkakörülményei - szintén állandóan ismétlődő témák. küldötteink örvendetes megfigyelése: a nemzetközi fórumokon is erősödik a fekete és a színesbőrű asszonyok összefogása. a pánafrikai nőszövetség tagjai például tudatában vannak annak, hogy az ő földrészük felszabadulása az egész emberiségnek is ügye. a nőmozgalom vezetői világszerte politikusok, hirdetik és tudják, hogy napról-napra fontosabb feladatok hárulnak a nőkre, mert azon a nagy elmaradottságon, amelyben ma még százmilliók élnek, a férfiak csak a nőkkel együtt küzdve változtathatnak.

/folyt.köv./

17.34/a

XLV

rk

2.sz. javítás

/az az országgyűlés...12.folyt. utolsó bekezdésének 2.sora helyesen:

....tenát nem egyszerilen szomszédságunk, közös érdekeink sorozata....

a külügyminiszter beszámolóját elfogadom, egy gondolat, megáll a 24.folytatás 1.bekezdésének 8.sora helyesen:

....az amerikai államok szervezeteinek kuba ellen....

béke a 31.folytatás 2.bekezdésének utolsó előtti sora helyesen:

....ez azonban nem jelenti azt, hogy ne helyeselnék....

ugyancsak a 31.folytatás 7.bekezdés utolsó előtti sora:

...keresztény béke-világkongresszus emlékiratát...

az igen külföldön járvan...mondotta...

szervezett csoportok, munkások, parasztok, értelmiségiek - tolmácsok, a határtól...mondotta...

érzettel jönnék hazra, hogy is magának...mondotta...

mir diplomáciai, munkát is végezt, garancia...mondotta...

tagjaival beszélget, nem is gondolja...mondotta...

tagja benne, a turista akaratlan is...mondotta...

követek tudásaink, muzsikuszaink, festőink, íróink...mondotta...

művészeink, követek sportolóink is, akiknek...mondotta...

stigma a magyarországi...mondotta...

valamely...mondotta...

antitszan meg a nemzetközi demokrácia...mondotta...

ez a az országot magában foglaltó...mondotta...

10 országban is jelentős kongresszus...mondotta...

a nemzetközileg békefogalmat...mondotta...

valóban szót emeltek a...mondotta...

hisz...mondotta...

egyedül...mondotta...

szóval...mondotta...

szóval...mondotta...

szóval...mondotta...

szóval...mondotta...

XLVI.

Handwritten signature

17.35/a

parlament

/az országgyűlés...44.folyt./vm

- mint író, egy sokkal kisebb körrel is beszélek, - mondotta. az írók között mindig voltak nagy utazók. az utazás sokakat tett íróvá és műveik sokakat tettek utazókká. az irodalom tehát rendkívül fontos kapocs a népek között időben és térben egyaránt.

- az írók tanulmányutjai azonban nem történnek eléggé szervezeten a baráti államok nagyjából megállapodtak abban, hogy három-három író, 20-20 napra egy-egy országból vendégül látnak, lehetőleg valamely irodalmi esemény, konferencia, jubileum, vagy más ünnep alkalmával. az egyenként, vagy küldöttségekben érkező íróknak, amiben csak lehet, segítenek. ilyen módon mostanában évente 30 író, külföldre utazik külföldre és 30-án érkeznek hozzánk is. magyar írók jártak párizsban, helsinki, róma, bécsben is még pedig a pen club keretében. nagy jelentősége van annak, hogy a nemzetközi pen club nemrégiben budapesten tartotta kongresszusát.

a továbbiakban megállapította, hogy kívánatos lenne a nyelvoktatás fejlesztése. magyarországon soha nem tanultak annyian nyelveket mint most, de ez még mind kevés. fiaink és lányaink tudnak egy kicsit oroszul, - mondotta -, talán valamelyik nyugati nyelven is „nyögdecselnek”, de nem érzik kellő súllyal a nyelvtudás fontosságát. a nyelvoktatásról az eddiginél sokoldalubbán kell gondoskodni.

felszólalása végén mórócz virág azt hangoztatta, hogy az ideén hazánkban járt egymillió külföldi mind többet kapott, mint amit várt, pedig ilyen nagy idegenforgalomra még nem vagyunk felkészülve. felhívta a figyelmet a szállodaépületek gondozásának, folyamatos karbantartásának fontosságára.

a külügyminiszter beszámolóját - a pest megyei képviselőcsoport nevében is - tudomásul vette.

szakasits árpád heves megyei képviselő emelkedett ezután szólás

- külügyminiszterünk beszámolóját örömmel és teljes meggyőződéssel helyestem és elfogadom. állásfoglalásommal nemcsak a heves megyei képviselőcsoport tagjai és nem is csak heves megye lakói értenek egyet. egész népünk helyesti, hogy aktív külpolitikát folytatunk azoknak az eszméknek a jegyében, amelyek belpolitikánkat is áthatják.

/folyt.köv./

17.42/a

XLVII.

Handwritten signature

parlament

/az országgyűlés...45. folyt./-lm

- nagy öröm számunkra, - akik a magyar békemozgalomban tevékenykedünk, - hogy az egyszerű emberek is egészségesen és éretten válaszolnak szóban és tettekben a nemzetközi élet eseményeire, különböző áramlataira és konfliktusaira. népiünkben szerencsésen fonódik egybe a nemes hazafiság és a szocialista internacionalizmus érzése. az idei tavaszi leszerelési hónap időszakában több mint kétmillió emberrel sikerült szót váltanunk a nemzetközi helyzet és a békeharc időszerű kérdéseiről. három-ezer különböző találkozón orvosok, mérnökök, jogászok, pedagógusok, kisiparosok, szövetkezeti dolgozók, gyógyszerészek, s a társadalom más rétegeinek képviselői hallgatták és vitatták meg az őket legjobban érintő, érdeklő nemzetközi kérdésekről szóló tájékoztatókat.

az országos béketanács megszólaltatja a tömegek hangját minden nagy nemzetközi kérdésben, akár vietnamról, laoszról, kongóról, dél-afrikáról vagy a latin-amerikai eseményekről, fajüldözésről, békeharcosok bebörtönzéséről, erőszakos cselekményekről, imperialista tulkapásokról van szó. ugyanakkor ápolja a szocialista közösséghez tartozó országok népeihez fűződő barátságot. részt veszünk ünnepeiken, s arra törekszünk, hogy a békéért kifejtett tevékenységünket is összehangoljuk. jelenleg 83 ország békemozgalmához fűznek szoros szálak bennünket; 1960-ban mindössze 50 külföldi békemozgalommal volt kapcsolatunk. delegációkat cserélünk és írásban is tájékoztatjuk egymást. küldötteink a világ minden részében kormányunk békepolitikájának, a békés egymás mellett élés gondolatának szószólói. a hazánkba érkező külföldieket pedig megismertetjük szocializmust építő népünk eredményeivel. tavaly a külföldi békemozgalmak 303 neves személyisége, közülük számos világhírű író, tudós, művész, politikus járt nálunk. munkánk elismerését láttuk abban, hogy az idén áprilisban budapestben ülésezett a béke-világtanács elnöksége. ezek a találkozások kitűnő alkalmat nyújtanak újabb kapcsolatok építésére s népünk baráti táborának gyarapítására.

- a béke-világtanács ajánlása alapján megemlékeztünk michelangelo halálának 400. évfordulójáról, emlékűnnepen méltattuk galilei, shakespeare alkotó géniuszát, jean jaures mártíriumát és résztvettünk a madách-jubileum méltó megünneplésében. tudományos bizottságunk tagjai nagy felelősségérzettel és tiszteletre méltó áldozatkészséggel elemezték és elemzik a nemzetközi politika fontos kérdéseit: ezzel segítik a békemunkát, népünk friss és széles körű tájékoztatását. engedjék meg, hogy az ország színe előtt köszönetet mondjak tudósainknak, a békemozgalmat támogató íróknak, művészeknek, pedagógusoknak, a békemozgalom minden aktivistájának, -mondotta többek között szakasits árpád.

a külügyminiszter beszámolóját elfogadta.
/folyt.köv./

17.48/a

XLVIII.

MR

parlament

/az országgyűlés...46. folyt./vm

bognár józsef tolna megyei képviselő a tudományos és kultu-

rális kapcsolatok fejlődésének kérdéseit elemezte felszólalásában. megállapította, hogy a nemzetközi életben e kapcsolatok az utóbbi években, évtizedekben egyre nagyobb szerepet kaptak. ma már mind az öt világrész országai bekapcsolódtak a nemzetközi élet vérkeringésébe, s a gazdaságilag gyengén fejlett országok is széles körű kulturális, tudományos cserét bonyolítanak le. általános tapasztalat, hogy az utóbbi két évtizedben különösen megnőtt a tudományos és oktatási kapcsolatok jelentősége - anélkül, hogy az egyéb szellemi javak nemzetközi cseréje valamit is veszített volna jelentőségéből. az is egyértelműen leszögezhető, hogy tudományos vonatkozásokban mind több olyan probléma kerül napirendre, amelynek megoldása egy ország keretein belül nehezen képzelhető el.

éppen a napokban hozták nyilvánosságra, hogy a szovjetunió és az amerikai egyesült államok egyezményt kötött a tengervíz sótalanításának kimunkálására. e tudományos együttműködés olyan fontos kérdés tisztázását tűzi ki célul, amelytől - túlzás nélkül állíthatjuk - a világ jövőendő haladása nagyban függ. e problémakör azonban olyan átfogó és nagy súlyú, hogy egyedül még olyan hatalmas ország sem tudja megoldani; mint a szovjetunió vagy az usa. a széles tudományos nemzetközi együttműködést igénylő feladatok száma tehát fokozatosan növekszik, s nem kis meglepéssel tapasztalhatjuk, hogy a tudomány munkásai mindinkább nemzetközi kooperációban dolgoznak.

- indokolt tehát a megállapítás, hogy napjainkban tudományos és kulturális értelemben vett izoláció nem lehetséges, s tegyük hozzá, nem is célszerű. az a nemzet ugyanis, amely a maga kulturális, tudományos vívmányait csupán önmaga számára akarja fenntartani, többet veszít ezen, mint amennyit azáltal nyerhet, hogy megőrzi saját eredményét. az izolációnak azzal a formájával is találkozhatunk a nyugati világban, hogy nem értik meg a mi világunkat, szellemileg próbálnak elzárkózni a haladó környezettől, s ennek következtében alkalmatlanná válnak a világ új tényeinek és jelenségeinek befogadására. a tudomány, a kultúra fejlődése szempontjából ez is rendkívül veszélyes, káros jelenség.

/folyt.köv./

17.57/a

-11-

MR

/az országgyűlés...47. folyt./-lm

a képviselő ezután hangsúlyozta, hogy hazánk tudományos és kulturális kapcsolatai jelentékenyen kibővültek az elmúlt években. ebben számos körülmény játszott közre. ezek közé tartozik, hogy szerte a világon megnőtt az érdeklődés a szocialista országok iránt. érdemes megjegyezni, hogy a nem szocialista országokban elsősorban nem az iránt érdeklődnek képesek vagyunk-e a különböző nyugaton született kulturális áramlatokat, elképzeléseket átvenni, hanem arra, hogy szocialista társadalmunk építése során milyen problémákkal találjuk szemben magunkat, s milyen válaszokat adunk ezekre; hogyan tudjuk megoldani azokat a nagy kérdéseket, amelyeket a szocialista társadalom fejlődése felvet.

bognár józsef felhívta a figyelmet arra: a kulturális tudományos eredményeink iránti érdeklődés olyan helyzetet teremtett, hogy napjainkban már nem is igen tudunk minden igényt kielégíteni. ezért gondot kell fordítani arra, hogy kulturális és tudományos erőinkkel helyesen gazdálkodjunk, s szervezettebbé, átgondoltabbá tegyük csereprogramjainkat.

a továbbiakban a gyengén fejlett országokhoz fűződő kulturális, gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok jelentőségét méltatta. megemlítette, hogy ezekben az országokban szintén igen nagy az érdeklődés a szocialista országok iránt. elsősorban az foglalkoztatja őket; hogyan tudtak a szocialista társadalmat építő népek a gazdasági stagnálás állapotából viszonylag rövid idő alatt dinamikus gazdasági fejlődésbe átmenni, melyek azok a források, és tényezők, amelyek lehetővé tették a szocialista országok fejlődésének ilyen gyors ütemét. bognár józsef hangsúlyozta: nagyon fontos éppen ezért, hogy saját problémáinkról, a gazdasági fejlődésünkkel kapcsolatos eredményeinkről, sikereinkről, de a nehézségekről is nyílt, őszinte tájékoztatást adjunk a gyengén fejlett országoknak, hogy elkerülhessék azokat a hibákat, amelyeket mi elkövettünk.

a képviselő a külügyminiszter beszámolóját elfogadta.

a következő felszólaló vendel zoltánné,

----- zala megyei
képviselő bevezetőben hangsúlyozta: - hazánkban ma már nemcsak közéleti személyiségek és politikusok foglalkoznak politikai kérdésekkel, a külpolitikai események alakulásával, hanem a munkások, a parasztok, az egyszerű emberek tömegei is. ez ma már nálunk természetes jelenség.

/folyt.köv./

18.02/a

-L-

Ké

/az országgyűlés... 48. folyt./-lm

- dolgozóink érzékenyen reagálnak a külpolitika minden rezdülésére, - folytatta-, s szabad országunk szabad légkörében szabadon nyilatkoznak, kérdést kérdésre halmoznak. akár hogyan is elemezzük ezeket a kérdéseket, mindegyikből a háboru gyűlölete, a béke féltése csendül ki. úgy véljük, elsősorban a szovjetunió, a szocialista tábor közössége az az erő, amely képes megakadályozni a háboru kirobbantását.

vendel zoltánné ezután hangoztatta: a párt és a kormány eredményes külpolitikája nemzeti érdekeinket szolgálja. választóim megbíztak, - mondotta, - hogy fejezzem ki az országgyűlés előtt bizalmukat a kormány további sikeres működése iránt.

a továbbiakban arról beszélt, hogy vannak még türelmetlen emberek, - akik elégedetlenkedve fejlődésünk mértékével, ütemével, -a legfejlettebb kapitalista államokban kialakult életszínvonalat emlegetik. ezek elfelejtik, hogy népünk az elmúlt évszázadokban milyen nagy gazdasági és politikai elnyomás alatt élt, s hogy új társadalmi rendszerünkben a felemelkedésnek milyen nagy utját tettük meg. pedig éppen nagyszerű eredményeink, felemelkedésünk gyors üteme nyomán nőtt meg politikai tekintélyünk a külföld szemében is.

a képviselő befeljegyzésül az idegenforgalom fejlődésének jelentőségéről beszélt. hazánkat mind szívesebben látogatják a külföldi turisták, a külföldön élő magyarok. ugyanakkor hazánkból is mind többen utaznak külföldre. az utazások megkönnyítése a dolgozók régi jogos igényét elégíti ki, s mind több embernek van anyagi lehetősége is arra, hogy más országokban járjon, világot lásson. népgazdaságunk kulturális lehetőségeit figyelembe véve - helyes továbbra is kielégíteni az utazási igényeket. ez elősegíti a népek barátságának erősödését, egymás megbecsülését és nem utolsósorban a békés egymás mellett élés gyakorlati megvalósítását.

vendel zoltánné a külpolitikai beszámolóval egyetértett és azt elfogadta.

/folyt.köv./

18.10/a

-L1-

Ké

/ az országgyűlés...49. folyt./vm

dr. vető Lajos budapesti képviselő szótalt fel ezután.

előljáróban hangsúlyozta:

- a külügyminiszteri beszámoló határozott és világos képet adott a magyar népköztársaság eredményes külpolitikájáról. örömmel hallottuk, hogy népünk, országunk és kormányunk ingadozás nélkül halad tovább a jó úton. a politika, amelyet magunkénak valunk, nem egyesek, vagy kevesek politikája, hanem egész népünké, amely szorgalmas és céltudatos munkával fáradozik hazánk építésén és bizakodó reménységgel néz a jövőbe. a jó kül-és belpolitika kölcsönösen feltételei egymást. ezért úgy is mondhatjuk, hogy országunk örvendetes fejlődésének gyümölcse államunk és kormányunk tekintélyének növekedése. ez pedig még nagyobb lehetőségeket nyit meg mind a jó külpolitikai eredmények, mind pedig a további belső fejlődés előtt.

- immár husz esztendeje él és munkálkodik békében hazánk népe, s élvezi a békés munka mind szebb áldásait. a békéért azonban szüntelenül küzdeni, fáradozni kellett és kell! a békemozgalom felbecsülhetetlen eredménye, hogy a falu és a város népe megtanulta, és ma már bizvást megállapíthatjuk, hogy jól is tudja - a történelemnek ezt a nagy leckéjét. a különböző vallásfelekezetek tagjai is meggyőződéssel vallják a béke megvédésének ezt a feltételét. sokfelé jártam az elmúlt hónapokban és azt tapasztaltam, hogy a katolikus és protestáns papok és az egyszerű hívek mindenütt őszintén bizonyosságot tesznek békeakaratakról, a béke megvédésére irányuló készségükről és arról is, hogy tisztelik, becsülik és szeretik népünknek azokat a vezetőit, akik a békéért folytatott küzdelem élén haladtak és haladnak ma is.

- népünket ma már egységes és tudatos békeakarata hatja át. tisztában vagyunk azzal is, hogy nem elég a békét általában szeretni és akarni. olyan békét akarunk és olyan békéért fáradozunk, amely társadalmi igazságot biztosít minden népnek. a békéért nem lehet csak egyféleképpen munkálkodni, hanem kinek-kinek a maga helyén, a maga körében, a saját eszközeivel kell fáradoznia érte. az egyházi téren munkálkodó békeszerető embereknek az a feladatuk, hogy a hívőkkel értessék meg a béke iránti köteleességüket és feladataikat. ezt a munkát rendkívül árnyaltan, differenciáltan kell végezni. hiszen még az egymástól különböző felekezetek hívei is csak a maguk vallási gondolkodásának, logikájának megfelelően voltak igazán megnyerhetőek a békeharc számára.
/folyt.köv./

18.15/a

- L II -

/ az országgyűlés...50. folyt./vm

más feladatot jelentett az egyházi békemunkások számára: hogyan végezzék szolgálatukat a velük azonos hitet valló, de más országokban, sőt társadalmi rendszerben élők felé. ennek megfelelően az elmúlt másfél évtizedben kiterjedtebbé vált az egyházi békemunka sokféle ágazó programja.

- figyelembe kellett vennünk a különféle vallásos pacifista mozgalmakat is, amelyek még a béke-világtanács megalakulása előtt jöttek létre. a sokféle tevékenység, feladat, munkakör összefogására, irányítására jött létre korunk legnagyobb szabású, legcéltudatosabb és legeredményesebb egyházi békemozgalma, az úgynevezett keresztyén békekonferencia, amely ez év nyarán tartotta második világggyűlését.

- több mint ezer ember vett részt a tanácskozáson, többségében a nem szocialista országokban tevékenykedő egyházak képviselőit. heves vitákban végülis kitűnő határozatok születtek. a második keresztyén béke világggyűlés felhívással fordult a kormányokhoz és országgyűlésekhez, amelyben sikraszáll a békés egymás mellett élés, az általános, teljes és ellenőrzött leszerelés, minden nép függetlensége, vagyis a kolonializmus maradványainak eltávolítása és a világ különböző részeiben még meglévő éhség leküzdése mellett.

- a magyarországi protestáns egyházak püspökei személyesen adták át a második keresztyén béke-világggyűlés felhívását kádár jános miniszterelnök urnak. azzal a boldog bizonyossággal nyújtottuk át, hogy a mi kormányunk mindenben megfelel a második keresztyén béke-világggyűlés felhívásának, hiszen politikájának alapját és tengelyét éppen a békéért és a biztonságot való fáradozás alkotja.

- kormányunk békepolitikájáról mi, egyházi emberek, sokat tudunk elmondani. attól kezdve, hogy a magyar protestáns egyházak és államunk között igen jó a viszony, egészen addig, hogy kormányunk néhány megérett kérdést rendezett a vatikánnal, igen sokat tett népünk egységének és belső békéjének érdekében. az évről-évre élvezett tekintélyes államsegélyt ebben az összefüggésben is legyen szabad a hívek és a lelkeszek nevében köszönettel megemlítenem.

- a mindenre kiterjedő, minden becsületes dolgozó ember javát szolgáló békepolitika érvényesül államunk bel-és külpolitikájában. s mivel államunk és kormányunk politikájának alapját a békéért és biztonságot folytatott lankadatlan fáradozás alkotja, a külügyminiszteri tájékoztatót helyeslem, köszönettel fogadom és a tisztelt országgyűlésnek is elfogadásra ajánlom./taps./
/folyt.köv./

18.24/a

- L III -

/az országgyűlés...51. folyt./-lm

ezután péter jános
----- külügyminiszter köszönetet mondott a hozzászólásokért, amelyek nemcsak helyesléssel fogadták a külügyminiszteri beszámolót, hanem hasznos, szemléletes kiegészítéseket is fűztek ahhoz, sok vonatkozásban megvilágították bővülő nemzetközi kapcsolatainkat. reményét fejezte ki, hogy az értékes hozzászólások is segítséget nyújtanak majd a külügyminisztérium egész apparátusa munkájának további javításához, még eredményesebbé tételéhez, hogy pártunk és kormányunk útmutatása alapján, a magyar nép érdekeit szolgálva segíthesse a szocializmus építését, a béke védelmét.

az országgyűlés a magyar népköztársaság külpolitikájáról szóló külügyminiszteri beszámolót jóváhagyólag tudomásul vette.

ezután az elnöklő polyák jános szünetet rendelt el.

/folyt.köv./

18.25/a

LIV

Handwritten signature

/az országgyűlés...52. folyt./-lm

szünet után vass istvánné elnökletével folytatódott a tanácskozás. a napirend negyedik pontja szerint az interpellációkra került sor.

elsőként molnár józsef

----- heves megyei képviselő a hevesi járás, különösen a tiszamenti községek tüzelőanyag-ellátása tárgyában interpellált a belkereskedelmi miniszterhez.

tausz jános

----- belkereskedelmi miniszter az interpellációra adott válaszában elmondotta, hogy a kormány nagy gondot fordít a lakosság tüzelőanyag-ellátására. a hazai tüzelőanyag termelési terv teljesítésére, a népgazdaság egyes ágai közötti energiaátcsoportosítás, valamint jelentős importtételre lehetővé tették, hogy a kereskedelem az idén terven felüli mennyiségű tüzelőanyagot is beszerezhessen. heves megye az év elejétől november 15-ig 28 700 vagon tüzelőanyagot kapott, amely 1700 vagonnal több az eredetileg előirányozottnál. ez a mennyiség az év hátralévő részében még leszállítandó 4000 vagonnal együtt 14.7 százalékkal magasabb a megye tavalyi forgalmánál. ugyanakkor az országos emelkedés mértéke 10-11 százalék.

a hevesi járásban - amint azt az interpelláló képviselő is megemlítette - a felszabadulás előtt, de még azután is néhány évig szénrel kizárólag csak az iskolákban fűtöttek. a lakosság jobbra csak mezőgazdasági hulladékokkal fűzelt. az utóbbi esztendőben - csakugy, mint az ország valamennyi mezőgazdasági területén - a helyzet sokat változott, emelkedett a tüzelőanyag iránti kereslet és forgalom. a megye 1961. évi tüzelőanyag-forgalmát 100-nak véve az 1964. évi forgalom 131-133 százalék lesz: ezen belül a hevesi járásban a növekedés a bázisidőszakhoz képest 166-168 százalék.

jelenteg a hevesi községi tüzép-telepen kívül a járás hét községében van állandó jellegű földművesszövetkezeti tüzelőanyag-telep, s ilyen árusítással foglalkozik több földművesszövetkezeti bolt is. amennyiben ezek az árusító részlegek összehangolják munkájukat, a vásárlók pedig igénybeveszik az országszerte bevált előjegyzési rendszert nyújtotta lehetőségeket, elkerülhető, hogy a lakosoknak 30-40 kilométer távolságról kelljen hozatnia a szén, fát. a továbbiakban tausz jános megemlítette, hogy a kereskedelem rendelkezésére bocsátott terven felüli árualap lehetőséget nyújt arra, hogy a negyedik negyedév eleje óta - a fűtési idény megindulásától - a mezőgazdasági területek tüzelőanyag-pótkeretet kapjanak. így többek között a hevesi tüzép-re decemberben a múlt évi mennyiség kétszeresének megfelelő, mintegy 200 vagon szén szállítanak. a járás többi községe ugyancsak 200 vagonnal több szén fog kapni, amiből bizonyára ki tudják majd elégíteni az előjegyzéseket.

/folyt.köv./
19.23/a

LV

Handwritten signature

/ az országgyűlés...53. folyt./vm

a hevesi járásban a számítások szerint az idén felülmúlják az egy lakásra eső tüzelőanyag-ellátás országos átlagát.

a miniszter válaszát az interpelláló képviselő és az országgyűlés egyhangulag elfogadta.

barcs sándor budapesti képviselő a budai várnegyed helyreállításában mutatkozó lemaradás ügyében interpellált az építésügyi miniszterhez.

- van-e lehetőség arra, hogy a várpalota helyrehozatalát kiemelt építkezésnek nyilvánítsák, s nem lenne-e hasznos tárcaközi bizottság alakítása a várral kapcsolatos valamennyi feladat összehangolására, a munkálatok ellenőrzésére? - kérdezte barcs sándor az építésügyi minisztertől.

trautmann rezső építésügyi miniszter válaszában elmondta a

a jóváhagyott tervekhez képest valóban elég jelentékeny a lemaradás a várpalota építésénél. a további építés üteme és a befejezés időpontja számos tényezőtől, így a jövő évben és a harmadik ötéves terv időszakában rendelkezésre bocsátható építőipari kapacitásoktól függ. még nincsenek házgyáraink, így a palota építésének bizonyos mértékűn túli meggyorsítása a budapesti lakás és szállodaépítés rovására menne. feltétlenül a reális lehetőségekhez kell tehát igazodnunk.

a miniszter indítványozta, hogy a harmadik ötéves terv megfelelő előirányzatainak ismeretében szülessék döntés a palota kiemelt építkezéssé történő nyilvánításáról. a vár lakónegyedének rekonstrukciójáról szólva trautmann rezső közölte: a még hátralévő felújítási munkák - így a közművek felújítása, kisebb középületek, iskolák megépítése, a romtelkek beépítése stb. - 1970-ig, hazánk felszabadulásának 25. évfordulójáig befejeződhetnek. javasolta, hogy a tárcaközi bizottság felállításáról akkor döntsenek, ha az érdekelt társadalmi szervekkel, hatóságokkal már megtárgyalták a bizottság funkciójával, összetételével, hatáskörével kapcsolatos elképzeléseket.

a választ az interpelláló képviselő és az országgyűlés elfogadta.

/folyt.köv./

19.25/a

LVI

RS

/az országgyűlés...54. folyt./-lm

papp jános,

baranya megye képviselője a mezei rágcsálók okozta károk kérdésében interpellált a földművelésügyi miniszterhez.

az interpellációra adott válaszában losonczi pál

földművelésügyi miniszter elmondta, hogy a rágcsálók főleg a mezei pocokok már tavaly ősszel sok kárt okoztak az ország több területén és a kártétel az idén még tovább nőtt. a kártevők elszaporodását a számukra nézve kedvező időjárás mellett az okozta, hogy - noha a növényvédelmi szolgálat időben adott előrejelzést - a mezőgazdasági üzemek többsége csak megkésve kezdte meg a kártevők elleni védekezést. a mezei pocok elszaporodását látva a földművelésügyi minisztérium tavasszal a tervezettnél nagyobb mennyiségű védekező anyagot biztosított. baranya megye például dieldrinből csaknem négyszer, aldrin szuperfoszfátból több mint háromszor, arvalinból pedig több mint hatszor annyit kapott, mint amennyit a megyei tanács eredetileg igényelt.

papp jános képviselő konkrét kérdéseire válaszolva a miniszter közölte, hogy a kártevő állatok nagyarányú elszaporodásának megelőzése, illetve lokalizálása érdekében a földművelésügyi minisztérium újabb intézkedéseket tervez. az eddiginél natposabban biztosítják majd az utak, árokpartok, töltések, stb. védelmét, s - a népgazdaság anyagi lehetőségeinek megfelelően - továbbra is körültekintően látják el a gazdaságokat növényvédőszerrel és növényvédő gépekkel. a földművelésügyi minisztérium és a növényvédelmi szolgálat erőfeszítései azonban csak akkor lehetnek hatásosak, - hangsúlyozta a miniszter, - ha a termelőszövetkezetek és állami gazdaságok az eddiginél gondosabban tesznek eleget a növényvédelmi felhívásoknak és maguk is késedelem nélkül elvégzik a szükséges tennivalókat.

a földművelésügyi miniszter a továbbiakban megállapította, hogy a mezei pocok okozta károkat nem lehet elemi kárnak elismerni, mert ezeket gondosabb munkával, megfelelő védekezéssel el lehetett volna hártani. ennek ellenére a földművelésügyi minisztérium a pénzügyminisztériummal együtt úgy intézkedett, hogy a nagyarányú egérkárokat szenvedett termelőszövetkezetek indokolt esetben, egyedi elbírálás alapján kivételesen adómentességet kaphatnak. a miniszter végül bejelentette, hogy a mezei pocok kártétele miatt szükséges lucerna - és vöröshere-újra-vetésekhez előreláthatólag nem tudják teljes egészében biztosítani a vetőmagot, gondoskodnak viszont nagyobb mennyiségű egynyári takarmánymagról, hogy a kárt szenvedett gazdaságok így is elegendő mennyiségű takarmányt termelhessenek.

a földművelésügyi miniszter válaszát az interpelláló képviselő és az országgyűlés elfogadta.

/folyt.köv./

19.35/a

LVII

RS

/ az országgyűlés...55. folyt./vm

az elnöklő vass istvánné ezután vataska lászló borsod

megyei képviselőnek adta meg a szót, aki a higanygóztámpa ellátás ügyében intézett kérdést a kohó-és gépipari miniszterhez.

dr.horgos gyula kohó-és gépipari miniszter válaszában

elmondotta, hogy már korábban tervek készültek a higanygóztámpa-gyártás fejlesztésére. az egyesült izzó vákumtechnikai gépgyártásban új, korszerű gépsoron dolgoznak, amelyet a tervek szerint a jövő év második felében helyeznek üzembe. ezenkívül elhatározták, hogy egy külföldi automata gépsorral is fejlesztik a gépparkot. ennek eredményeként jövőre körülbelül 16-18 százalékkal több higanygóztámpa készül hazánkban, mint az idén. ez azt jelenti, - hangsúlyozta a miniszter - hogy 1965-től az eddiginél jobban tudják majd kielégíteni a közvilágítási hálózat fejlesztésének igényeit.

dr. horgos gyula helyeselte az interpelláló képviselő javaslatát, hogy a rendelkezésre álló higanygóztámpa-mennyiség elosztására alakítsanak bizottságot.

mind az interpelláló képviselő, mind az országgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette dr., horgos gyula kohó-és gépipari miniszter válaszát.

sárosi györgy bács-kiskun megyei képviselő interpellációjában

azzal a kérdéssel fordult a földművelésügyi és az életmezésügyi miniszterhez, milyen intézkedéseket terveznek a jövő évi szőlő-termés veszteségmentes, az ideinél jobb tárolására és feldolgozására.

az interpellációra a földművelésügyi miniszterrel egyetértésben kovács imre életmezésügyi miniszter válaszolt. hangsúlyozta:

egyetért a képviselőnek azzal a megállapításával, hogy az ideai szüret tapasztalatai felhívták a figyelmet a szőlő tárolásának, szállításának és feldolgozásának jelenlegi elmaradottságára, s nyilvánvaló, hogy a jövő évben meg kell előzni az ebből adódó termelői és népgazdasági károkat. a tervek már elkészültek, s ez nagy gondot fordít bács megyének, mint az ország legnagyobb szőlőtermelő vidékének ezirányú fejlesztésére. mivel azonban az 1965. évi tervek népgazdasági egyeztetésén és a beruházási lehetőségek felmérésén most dolgoznak, - mondotta kovács imre -, a tároló és szőlőfeldolgozó kapacitás fejlesztésének mértékéről és az egyéb intézkedésekről csak a tervek jóváhagyása után lehet felelősséggel nyilatkozni. a miniszter ezért hozzájárulást kért, hogy az interpelláló képviselőnek egy hónapon belül írásban adjon pontos tájékoztatást.

az életmezésügyi miniszter válaszát az országgyűlés tudomásul vette. az országgyűlés ülészaka vass istvánné zárszavával ért véget./mti/

19.40/a

LVIII

Handwritten signature

3. sz. javítás:

az országgyűlés 40. folytatás 3. bek.
12. sorában a szöveg helyesen:

legutóbb ben bella az algériai demokratikus és népi köztársaság

elnöke...

a 43. folyt. utolsó bek. alulról számított 6. sora:
a p á n a f r i k a i n ő s z e r v e z e t t a g j a i . . .

a 44. folyt. 2. bek. utolsó mondata helyesen a következő:
nagy jelentősége van annak, hogy a nemzetközi pen club nemrégiben budapesten tartotta végrehajtóbizottsági ülését és kerekaszta konferenciáját.

a 46. és 47. folytatásban szereplő képviselő neve helyesen: dr. bognár józsef

a 47. folytatás első bek. 8. sora:
áramlatokat, elképzeléseket átvenni....

a 48. folytatás 4. bek. 7. sorában a mondat helyesen:
népgazdaságunk v a l u t á r i s l e h e t ő s é g e i t

a 49. folyt. utolsó bek. alulról számított 3. sorának a vége helyesen: csak a maguk vallási

20.35/a

Handwritten mark

- LIX -

bb 65. félegyházi László kiállítása

vid sze szb -cz

1964. november 20.

pénteken este ördögh László, a debreceni városi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese nyitotta meg a debreceni medgyessy-teremben félegyházi László munkácsy-díjas festőművész kiállítását. a tárlaton a művésznek egy esztendő alatt készített 30 alkotását mutatják be. /mti/

bb 66. hofbauer imre festőművész kiállításának megnyitása

t ol szb -cz

1964 november 20.

pénteken a kulturális kapcsolatok intézetének dorottya utcai kiállító termében dr. holló gusztáv, a kki osztályvezetője nyitotta meg a 28 éve londonban élő, magyar származású hofbauer imre festőművész tárlatát. a megnyitón jelen volt kiskaludistrobl zsigmond kossuth-díjas, kiváló művész, valamint a művész egykori tanárai közül öveges józsef professzor is. a kiállításon hofbauer imre 30 alkotását láthatják az érdeklődők, köztük az angol bányász- és halász-életet ábrázoló tus- és olajképeket, valamint számos litografiát. a művésznek nagyszámu könyvillusztrációja és több önálló kötete jelent meg külföldön és nagy sikert aratott angliai tárlatain.

a kiállítás december 6-ig tekinthető meg. /mti/

bb 67. időjárásjelentés

sze szb -cz

1964. november 20.

a meteorológiai intézet jelenti 1964. november 20-án, pénteken este:

még további felhőátvonulások

várható időjárás szombat estig:

felhőátvonulások kisebb esőkkel, mérsékelt, időnként élénk nyugati - északnyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet 8-13 fok között. /mti/

20.00/a

- 43 -

RR

bb 68. magyar parlamenti küldöttség utazik afrikába - fogadás a ghanai nagykövetségen

t sr/sze szb la

1964. november 20.

a közeli napokban dr. erdei ferenc országgyűlési képviselő vezetésével parlamenti delegáció utazik afrikába. pénteken este h.b.k. marrah, a ghanai köztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete fogadást adott a küldöttség tiszteletére. a fogadáson megjelent vass istvánné, az országgyűlés elnöke, erdélyi károly külügyminiszterhelyettes és több országgyűlési képviselő.

a fogadás szívélyes baráti légkörben zajlott le. /mti/

21. 15/a

- 44 -

WV

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 169-490, 169-490
A szerkesztésért és kiadásért a vezetőigazgató felel.

mti bel földi hírek

1964. november 21.

bb 1. tizezer helyszíni vizsgálat negyedév alatt - jó javaslattal segítik a tanácsi munkát az állandó bizottságok

i ni/tm szb zs

1964. november 21.

a tanácsi állandó bizottságok munkáját vizsgálta legutóbb a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága. megállapította, hogy az állandó bizottságok - a helyi feladatokhoz igazodva - széleskörű tevékenységet fejtenek ki. az utóbbi három hónapban fővárosszerte mintegy 10 000 helyszíni vizsgálatot végeztek, s az ellenőrzésekben körülbelül 15 000 társadalmi aktivista vett részt.

a bizottságok a többi között néhány átfogó jellegű előterjesztés kidolgozását is kezdeményezték. a fővárosi tanács plénuma például budapest egészségügyi helyzetének irányelveit legutóbb annak a részletes tanulmánynak az alapján hagyta jóvá, amelyet az illetékes állandó bizottság a fővárosi kórházak igazgatóinak és a tömegszervezetek képviselőinek bevonásával dolgozott ki. a kerületekben is számos problémát oldottak meg az állandó bizottságok közreműködésével. újpesten például megvizsgálták a kerület villamos- és autóbusz-közlekedését. a zsufoltság okát kutatva megállapították, hogy a forgalomban levő kocsik száma kevesebb az előírtnál, több szakaszon pedig a rossz uttest akadályozza a közlekedést. az állandó bizottság javaslatára nemrég sűrítették a kifogásolt járatokat, s a korszerűtlen utakat megjavították.

az év hátralévő részében újabb feladatok megoldása vár az állandó bizottságokra. a 21. kerületben például javítani akarják az iparcikk-kereskedelmi hálózat munkáját, az áruellátás színvonalát. a kerület 102 iparcikkboltját hat brigád vizsgálja felül, s a tapasztalatok alapján javaslatot dolgoznak ki csepel ellátásának fejlesztésére. a jelentős idegenforgalmat lebonyolító 1. kerületben az állandó bizottság szervezi az éttermek és a nagyobb üzletek dolgozóinak nyelvoktatását. tanfolyamokat rendeznek, ahol elsősorban a kiszolgálásnál használatos legfontosabb szavakat és kifejezéseket sajátítják el a résztvevők. a 2. kerületben az egészségügyi ellátás javítására dolgoznak ki javaslatokat az állandó bizottsági aktivisták. /mti/

--

-- 1 -

WV

MUNKASZÁM:

B/82

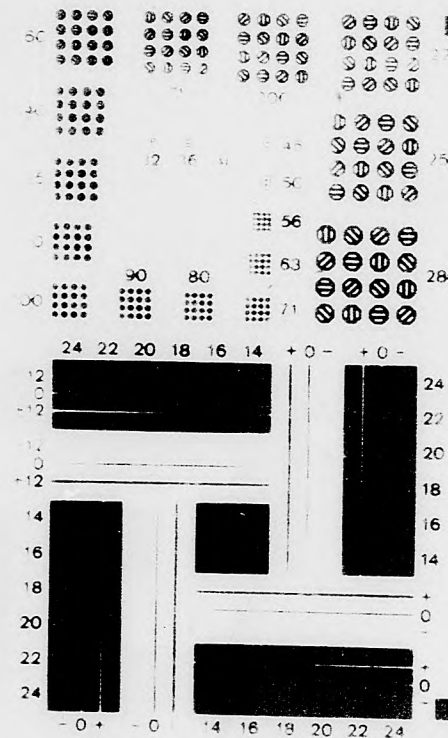
FELVÉTEL:

619

Készítette

Nyúl né

OSZK.

FOLYTATÁS